

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Evaluace projektů OP PIK ukončených mezi zaregistrováním žádosti o podporu a vydáním právního aktu

Červenec 2024

Autoři

Martin Ptáčník, Barbora Slavíková

EVALUAČNÍ JEDNOTKA OP TAK

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Na Františku 32

110 15 Praha 1

<https://www.mpo.gov.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/optak-2021-2027/evaluace-a-analyzy/>

Obsah

Manažerské shrnutí.....	3
1 Účel evaluace a metodologie.....	5
2 Vstupní informace	6
2.1 Vymezení negativních projektů	6
2.2 Popis základního datového souboru	9
3 Stanovení vzorku pro analýzu.....	21
4 Analýza vzorku: Příčiny negativních projektů	23
4.1 Jiná podpora	24
4.2 Endogenní příčiny	25
4.3 Podmínky výzvy	25
4.3.1. <i>Nesplněny formální náležitosti</i>	<i>26</i>
4.3.2. <i>Nesplněny podmínky věcného hodnocení.....</i>	<i>33</i>
4.3.3. <i>Nedodržena lhůta pro přechod z předběžné na plnou žádost</i>	<i>38</i>
4.3.4. <i>Omezená alokace výzvy.....</i>	<i>43</i>
4.3.5. <i>Nesplněny podmínky pro vydání RoPD.....</i>	<i>46</i>
4.3.6. <i>Nesplněny podmínky výběrové komise.....</i>	<i>47</i>
4.3.7. <i>Nedoporučeno výběrovou komisí</i>	<i>48</i>
4.3.8. <i>Vyčerpána alokace pro velké podniky</i>	<i>49</i>
4.3.9. <i>Nedodržena lhůta pro příjem žádostí</i>	<i>51</i>
5 Souhrn závěrů a doporučení.....	52
6 Seznam obrázků a tabulek	59

Manažerské shrnutí

ZADÁNÍ

Podle **auditů systému OP TAK**, který probíhal od 1. 7. 2022 do 30. 6. 2023, byl v předchozím OP PIK nadmíru vysoký podíl projektů, které byly ukončeny mezi registrací žádosti o podporu a vydáním právního aktu (= negativní projekty). To podle auditu zatěžuje Řídicí orgán a neefektivně využívá jeho kapacity. Audit proto Řídicímu orgánu doporučil **provést analýzu negativních projektů**, včetně analýzy příčin dle jednotlivých výzev, a na jejím základě přijmout nápravná opatření.

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA NEGATIVNÍCH PROJEKTŮ OP PIK

V OP PIK bylo celkem zaregistrováno 28 154 žádostí v celkové výši požadované dotace 209,6 mld. Kč. Z toho negativních projektů bylo evidováno 12 233 ve výši požadované dotace 102,6 mld. Kč. Průměrná **míra odpadovosti** projektů, tedy poměr počtu negativních projektů vůči celkovému počtu zaregistrovaných žádostí, činila v OP PIK **43,5 %**. Mezi programy podpory s největší podílem negativních projektů patřily Školící střediska, Poradenství (shodně 75,4 %) a Nemovitosti (70,3 %). Nejlépe si naopak z tohoto pohledu vedly programy Marketing (20,4 %), Inovační vouchery (29,2 %) a Úspory energie v SZT (30,1 %).

Největší míra odpadovosti byla u projektů zaregistrovaných v **prvním roce** implementace OP PIK (68,3 %), který byl zatížen nedostatečnou administrativní kapacitou Řídicího orgánu. To zřejmě ovlivnilo i kvalitu přípravy výzev, metodického prostředí a sekundárně rovněž úroveň kvality projektů. Z deseti výzev s nejvyšší mírou odpadovosti (86–62 %) jich bylo sedm vyhlášeno právě v roce 2015.

Z hlediska **územní distribuce** negativních projektů byla nejvyšší míra odpadovosti zaznamenána v Karlovarském kraji (50,8 %), nejnižší naopak v kraji Plzeňském (38,0 %).

Míra odpadovosti byla o 12,3 procentních bodů nižší u **velkých podniků ve srovnání s MSP**. Nejvyšší míry odpadovosti bylo u MSP dosaženo v programu podpory Služby infrastruktury (61,9 %), nejnižší v Marketingu (20,5 %). Mezi velkými podniky byla nejvyšší míra odpadovosti v programu podpory Smart grids I (57,6 %), nejnižší v programu Vysokorychlostní internet (12,3 %).

Míra odpadovosti byla téměř totožná u **kolových** (45,5 %) i **průběžných** (42,4 %) výzev. Existují však programy podpory, v nichž má jeden druh výzvy výrazně vyšší míru odpadovosti než druhý: Smart grids I: kolové (81,8 %) vs. průběžné výzvy (37,0 %), Potenciál: kolové (37,5 %) vs. průběžné (67,3 %).

VZOREK PRO ANALÝZU NEGATIVNÍCH PROJEKTŮ

Vzorek pokrýval 6 % všech negativních projektů, což představuje **730 projektů** v celkovém objemu 30 % dotace připadající na negativní projekty. Vzorek takto zahrnul projekty ze 139 z celkového počtu 285 všech výzev OP PIK. Objemově významnější výzvy (nad 100 podaných žádostí o podporu) byly ve vzorku zastoupeny z více než 80 %. Sběr informací o příčinách ukončení 730 negativních projektů probíhal manuálně ve vybraných modulech MS2014+, a dále na základě zápisů z jednání výběrových komisí, textů výzev a jejich příloh.

PŘÍČINY NEGATIVNÍCH PROJEKTŮ

Neexistuje jedna dominantní příčina, jejímž odstraněním by byl vysoký podíl negativních projektů dramaticky snížen. Jde spíše o několik různě významných příčin; identifikovali jsme 3 hlavní skupiny a 14 podskupin.

Největší podíl negativních projektů (38,9 %) má za příčinu **nesplnění formálních náležitostí**. Negativní projekty zde generovaly zejména: nevyhovující doložení zápisu v Evidenci skutečných majitelů (16,2% podíl

na nesplnění formálních náležitostí), nedodržení lhůty po výzvě k opravě nedostatků (15,8 %), nevložení finančních výkazů do obchodního rejstříku (12,0 %), nedoložení příloh (9,5 %), nesplnění ekonomického hodnocení (8,1 %), nepodporované aktivity (7,7 %), nepodporovaný CZ NACE (7,4 %) aj.

Druhý největší podíl (15,2 %) na příčinách negativních projektů spočíval v nesplnění podmínek **věcného hodnocení**. Zde šlo především o: nedostatečně popsany projekt (26,1% podíl na nesplnění věcného hodnocení), nedosažení minimální bodové hranice (21,6 %), nevhodnost (21,6 %), nezpůsobilé výdaje (12,6 %), nedostatečnou inovativnost (6,3 %), nesplnění vylučovacích kritérií (5,4 %) aj.

Třetí největší skupinou příčin negativních projektů bylo **rozhodnutí společnosti o nerealizaci záměru** (13,2% podíl ze všech negativních projektů). Podnikání je z principu rizikovou činností, čímž lze velkou část těchto negativních projektů vysvětlit. Přesto v 11,5 % případů v této skupině tvořily případy, kde se žadatel sám rozhodl odstoupit z různých důvodů souvisejících s administrací projektu: časová náročnost hodnocení a realizace projektu, nízká míra podpory s ohledem na velkou administrativní zátěž, nepřívětivost MS2014+, či neochota žadatele riskovat nejistotu spojenou se změnami v pravidlech pro žadatele.

Na čtvrtém místě v žebříčku příčin negativních projektů bylo **nedodržení lhůty pro přechod z předběžné na plnou žádost** (10,4 %). Ve více než třech čtvrtinách případů přitom nebyl žadatel ze strany Řídicího orgánu na lhůtu vůbec upozorněn. Co se obecně týče dvoukolového modelu hodnocení, je zde o 12,5 procentního bodu vyšší úspěšnost plných žádostí ve srovnání s jednokolovým modelem hodnocení. Je to však na úkor vyšší administrativní náročnosti, protože takovým projektům musí Řídicí orgán věnovat výrazně více času (v průměru o 133 dní u negativních projektů a 273 dní u projektů s právním aktem).

Menší než desetiprocentní podíl negativních projektů měly následující příčiny: omezená alokace výzvy (6,0 %), stejný projekt v jiné výzvě (4,5 %), nesplnění podmínek pro vydání právního aktu (4,4 %), nesplnění podmínek výběrové komise (2,1 %), nedoporučení projektu výběrovou komisí (1,9 %), vyčerpání alokace pro velké podniky (1,5 %) a nedodržení lhůty pro příjem žádostí (1,3 %). U většiny z těchto příčin byla formulována patřičná evaluační doporučení.

1 Účel evaluace a metodologie

Podnětem pro vznik této evaluace byl dílčí závěr **auditu systému** Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost 2021–2027 (dále jen „OP TAK“), který probíhal od 1. 7. 2022 do 30. 6. 2023. Jeho cílem bylo ověřit účinné fungování řídicího a kontrolního systému OP TAK a prověřit soulad s požadavky použitelného právního rámce pro programové období 2021–2027.

Auditorským týmem nejprve provedl předběžnou analýzu dokumentace týkající se auditované oblasti a analýzu rizik. Audit zkoumal, zda ŘO zavedl koncepční změny v řízení nového operačního programu OP TAK oproti předchozímu období. Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014–2020 (dále jen „OP PIK“) měl řadu problémů, včetně pozastavení certifikace v roce 2018 a nepřijatých nápravných opatření z auditů.

Jedním z nálezů auditorského týmu byla skutečnost, že v OP PIK byl vysoký podíl projektů, které byly ukončeny mezi žádostí o podporu a vydáním právního aktu. To podle auditu zatěžuje ŘO a neefektivně využívá jeho kapacity. Audit proto Řídicímu orgánu doporučil provést analýzu projektů ukončených mezi zaregistrováním žádosti o podporu a vydáním právního aktu (dále také „Rozhodnutí o poskytnutí dotace“ či „RoPD“), včetně analýzy příčin nerealizovaných projektů dle jednotlivých výzev a na základě této analýzy přijmout nápravná opatření.

Evaluační otázka tedy zní: Jaké byly příčiny ukončení projektů OP PIK mezi zaregistrováním žádosti o podporu a vydáním právního aktu?

Z hlediska **evaluačních metod** je tato zpráva dominantně založena na analýze primárních dat o projektech OP PIK z monitorovacího systému MS2014+. Zdroje dat jsou blíže popsány v úvodu kapitoly 4. Data byla zpracována pomocí MS Excel. Další hojně využívanou metodou je obsahová analýza a desk research, tedy analýza sekundárních informací. Šlo především o texty vybraných výzev a jejich modelů hodnocení, zápisy z výběrových komisí a Operační manuál OP PIK včetně jeho vybraných příloh. Doplnkově byly využity řízené rozhovory (zejména za účelem objasnění toho, proč byly u vybraných výzev vyřazeny všechny zaregistrované žádosti), a krátké případové studie (především pro dokreslení mechanismu vyřazení projektů z důvodu omezené alokace výzvy a vyčerpané alokace pro velké podniky).

2 Vstupní informace

2.1 Vymezení negativních projektů

Předmětem evaluace jsou projekty OP PIK ukončené mezi zaregistrováním žádosti o podporu a vydáním právního aktu (Rozhodnutí o poskytnutí dotace). Tyto projekty budeme dále označovat jako *projekty v negativních stavech* či *negativní projekty*¹. Mezi předmětné negativní stavy patří tyto:

Tabulka 1: Negativní stavy od podání žádosti do vydání právního aktu

Kód stavu	Název stavu
PN00a	Předběžná žádost o podporu stažena žadatelem
PN00b	Předběžná žádost o podporu ukončena ŘO/ZS
PN01	Předběžná žádost o podporu nesplnila formální náležitosti nebo podmínky přijatelnosti
PN02	Předběžná žádost o podporu nesplnila formální náležitosti a podmínky přijatelnosti po doplnění
PN03	Předběžná žádost o podporu nesplnila podmínky věcného hodnocení
PN20a	Žádost o podporu stažena žadatelem
PN20b	Žádost o podporu ukončena ŘO/ZS
PN21	Žádost o podporu nesplnila formální náležitosti nebo podmínky přijatelnosti
PN22	Žádost o podporu nesplnila formální náležitosti nebo podmínky přijatelnosti po doplnění
PN23a	Žádost o podporu nesplnila podmínky věcného hodnocení
PN27	Žádost o podporu nedoporučená k financování
PN28	Žádost o podporu vyřazena ze skupiny náhradních projektů
PN29	Žádost o podporu nesplnila podmínky pro vydání právního aktu o poskytnutí / převodu podpory

Pro pochopení toho, v jaký okamžik daný stav nastane slouží dva níže uvedené obrázky popisující workflow stavů projektů. Sledované negativní stavy jsou v nich zobrazeny červeně. První obrázek zahrnuje stavy pro 1. kolo dvoukolového hodnocení a druhý obrázek obsahuje stavy pro 2. kolo dvoukolového hodnocení a pro jednokolové hodnocení. Výzvy OP PIK totiž využívaly dva různé modely hodnocení:

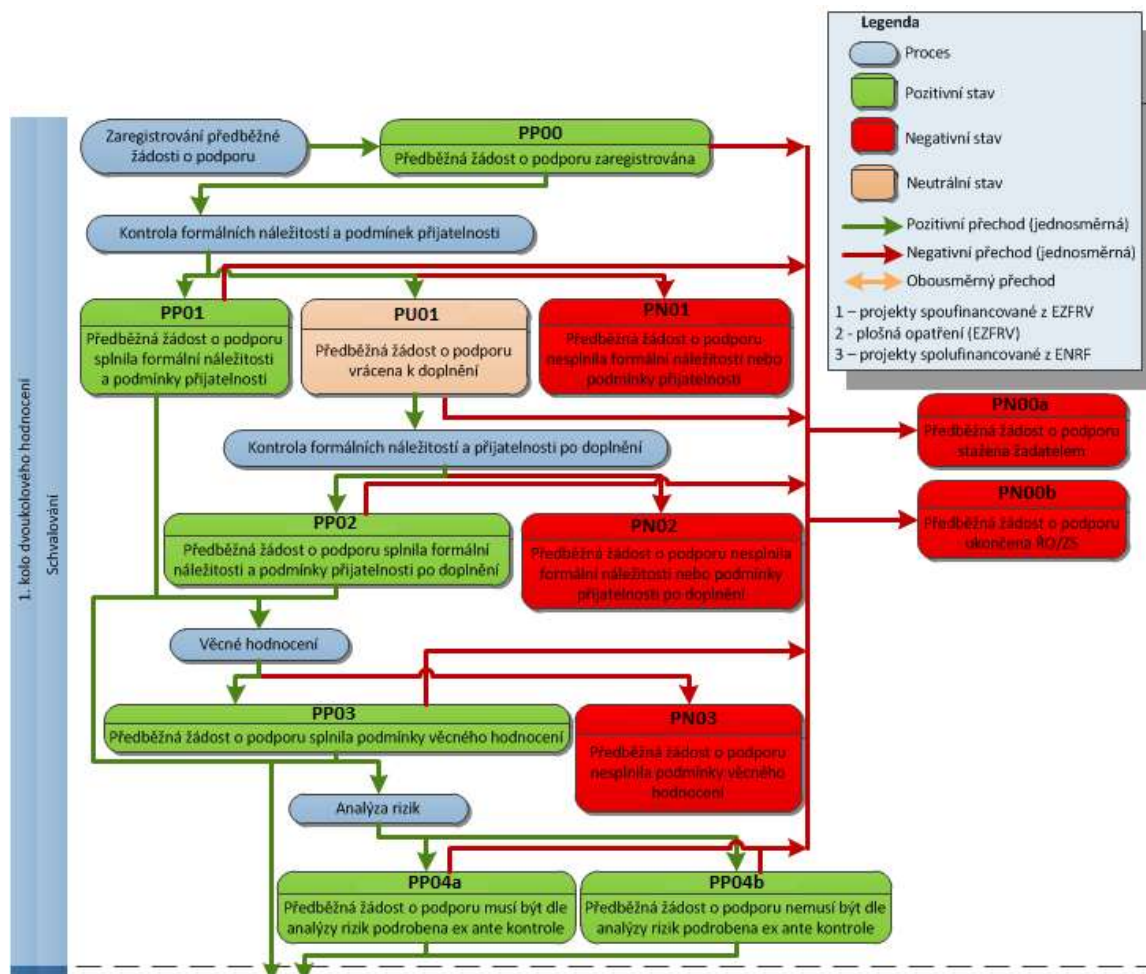
- 1) Dvoukolové hodnocení – žadatelé nejprve předkládají k hodnocení předběžnou žádost² a po jejím schválení žádost plnou. Takových výzev bylo z hlediska počtu projektů 28,2 %, přičemž tyto projekty pokrývaly 18,5 % celkové požadované výše dotace OP PIK³.
- 2) Jednokolové hodnocení – žadatelé předkládají k hodnocení rovnou plnou žádost. Těchto výzev byla většina: 71,8 % z celkového počtu projektů, které pokrývaly 81,5 % požadované dotace.

¹ Existují i negativní stavy po vydání právního aktu (PN40a Projekt nedokončen - ukončen příjemcem a PN40b Projekt nedokončen - ukončen ŘO). Takové projekty však nejsou předmětem této evaluace a budeme-li v této evaluaci hovořit o negativních projektech, máme vždy na mysli jen projekty ve stavech dle Tabulky 1.

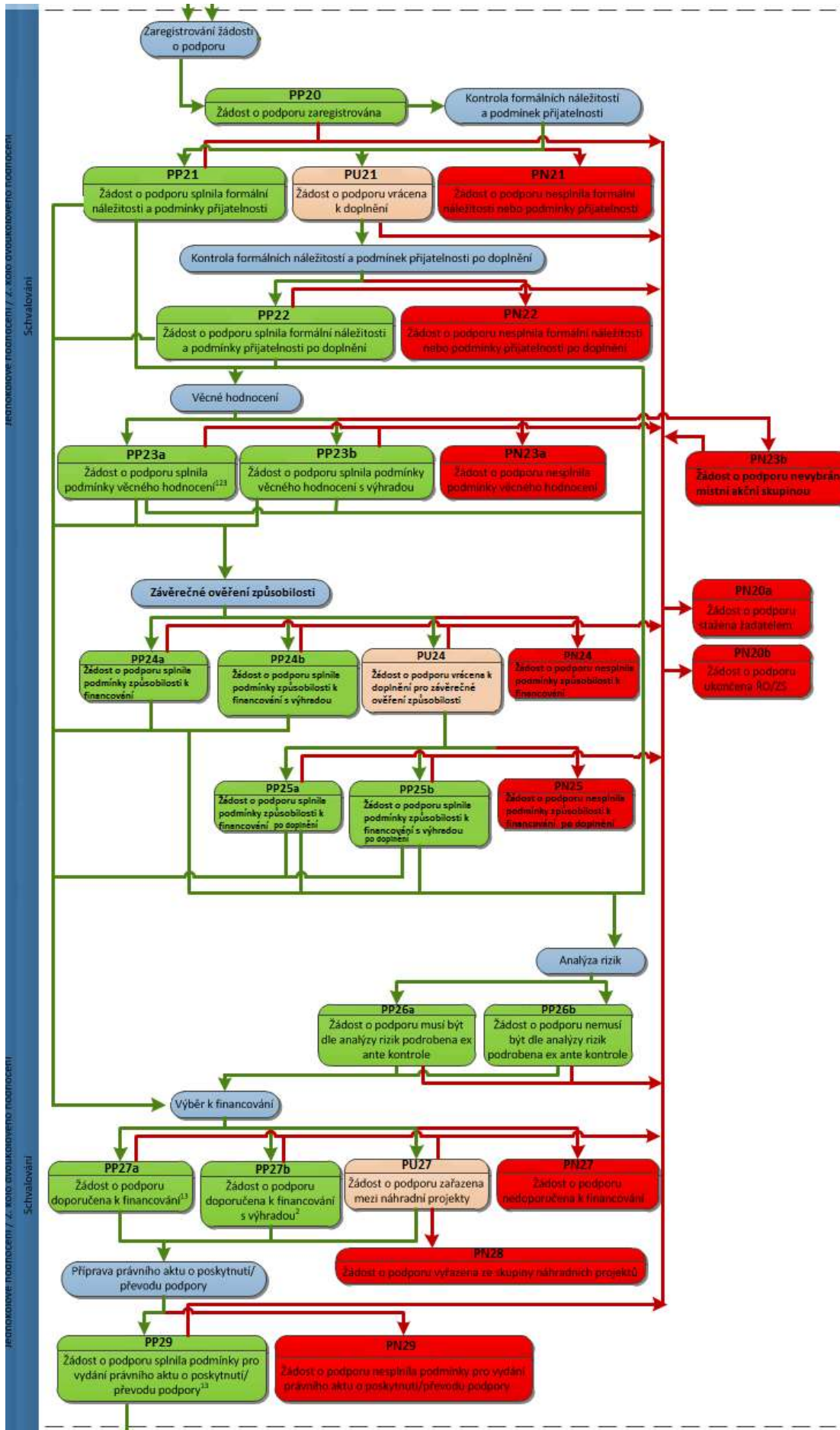
² Projekty nespĺňující přijatelnost byly již zde v této fázi vyloučeny a dále nepostupovaly do dalšího hodnocení.

³ Budeme-li data v této evaluaci vztahovat k celkovému počtu projektů OP PIK či celkové požadované dotaci OP PIK, máme vždy na mysli hodnoty bez Technické pomoci OP PIK.

Obrázek 1: Schéma negativních stavů pro 1. kolo dvoukolového hodnocení

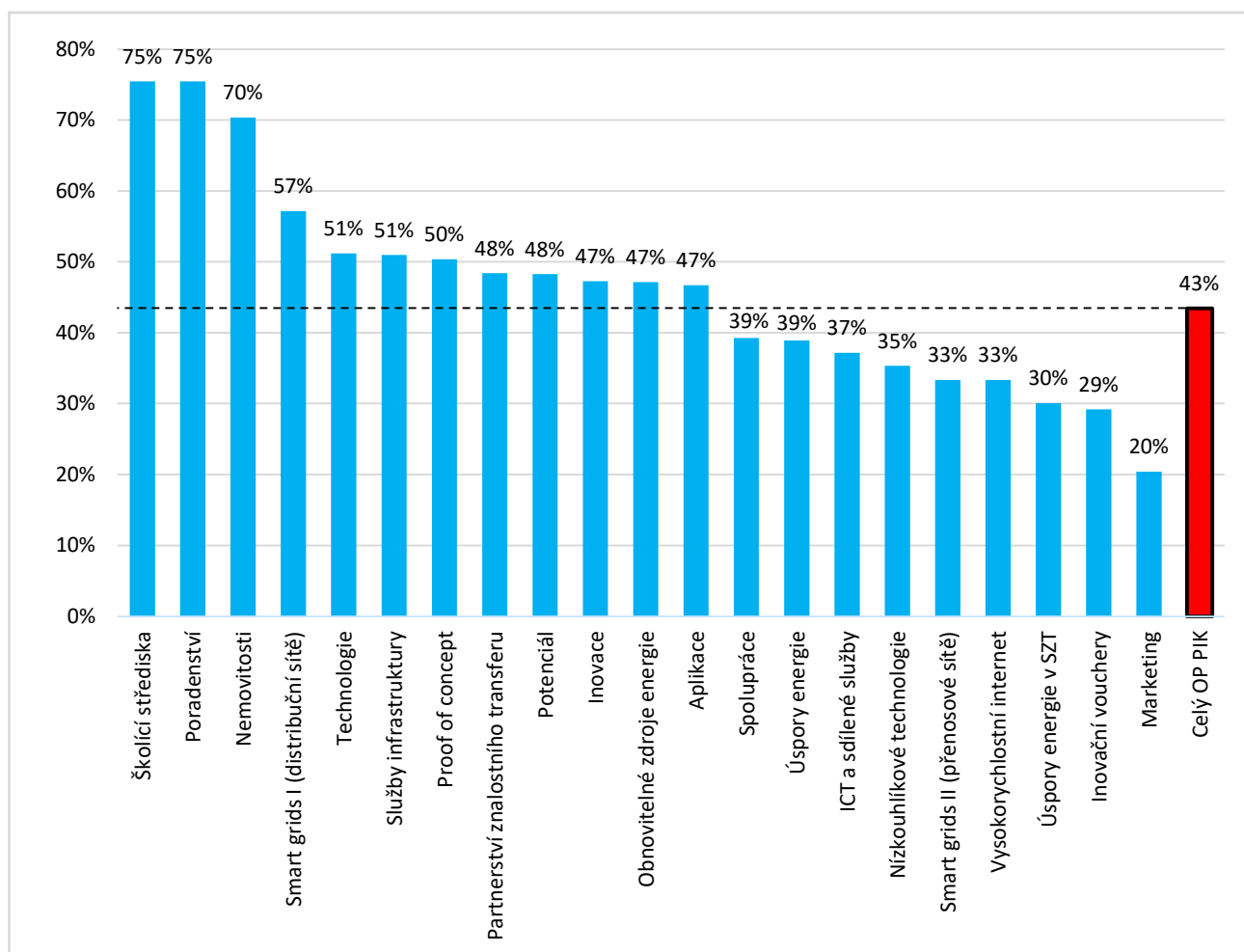
Obrázek 2: Schéma negativních stavů pro 2. kolo dvoukolového hodnocení a pro jednokolové hodnocení

2.2 Popis základního datového souboru

V OP PIK bylo během 285 vyhlášených výzev⁴ celkem zaregistrováno 28 154 projektů v celkové výši požadované dotace 209,6 mld. Kč. Poměříme-li počet **negativních projektů** celkovým počtem projektů v dané skupině – v grafu níže je onou skupinou program podpory –, získáme ukazatel **míry odpadovosti** projektů. Negativních projektů bylo evidováno 12 233 ve výši požadované dotace 102,6 mld. Kč (48,9 % z celku). To znamená, že celková míra odpadovosti OP PIK činila 43,5 %. Z grafu níže je zřejmé, že největší podíl negativních projektů měly programy podpory Školící střediska, Poradenství (míra odpadovosti shodně 75,4 %) a Nemovitosti (70,3 %). Naopak nejmenšího podílu negativních projektů dosáhly programy podpory Marketing (20,4 %), Inovační vouchery (29,2 %) a Úspory energie v SZT (30,1 %).

Obrázek 3: Podíl negativních projektů na celkovém počtu projektů v OP PIK (míra odpadovosti)

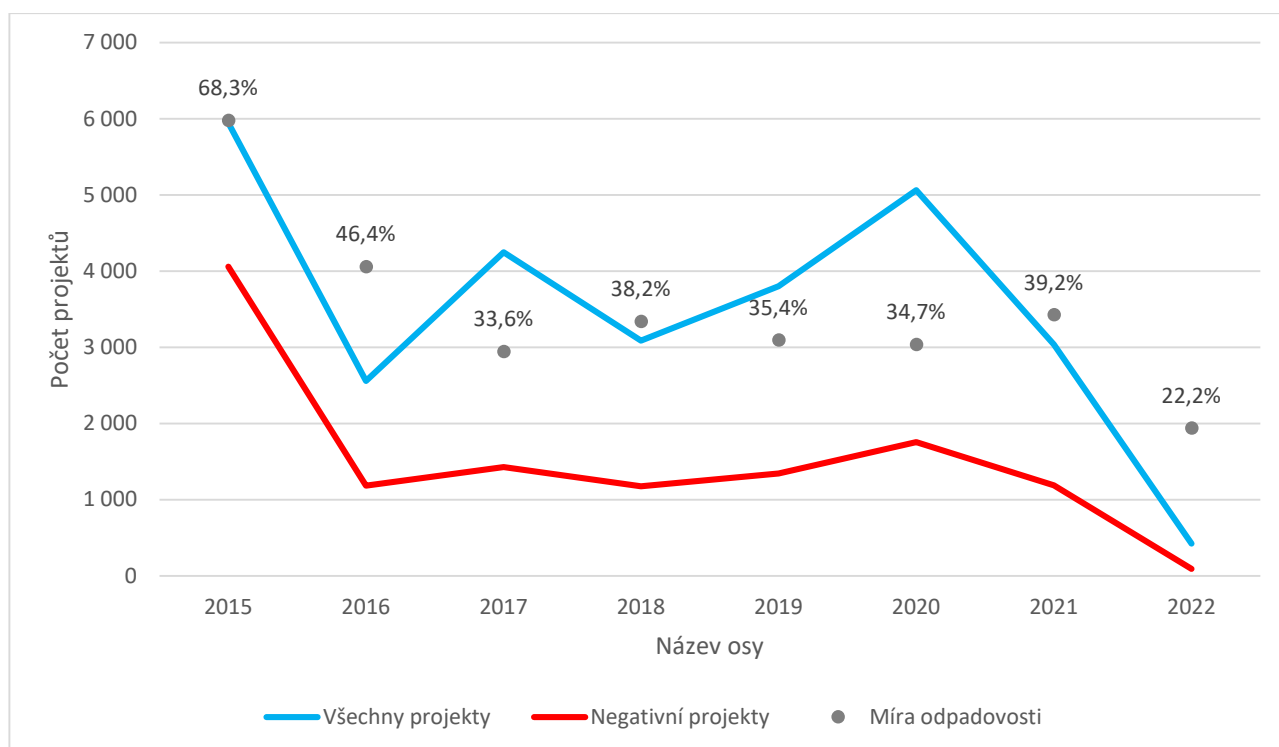

Zajímavou dynamiku přináší pohled na **vývoj počtu projektů a míry odpadovosti v průběhu celého programovacího období 2014–2020**. Obrázek 4 hovoří o tom, kolik projektů zaregistrovaných v daném roce bylo v témže roce nebo v pozdějších letech, ukončeno. Na obrázku tak vidíme, že největší podíl negativních projektů vůči celkovému počtu projektů byl v prvním roce implementace OP PIK. Znamená to, že uvedených 68,3 % projektů, které byly v roce 2015 zaregistrovány, bylo později vyřazeno. Nutno podotknout, že hlavní fokus Řídicího orgánu v této době směřoval na dočerpání předchozího Operačního programu Podnikání a

⁴ Včetně Technické pomoci OP PIK jde o 286 výzev. Statistika, ani celá tato evaluace, nezahrnuje výzvy/projekty, které byly podpořeny formou finančních nástrojů.

inovace 2007–2013 (dále jen „OPPI“), což zřejmě ovlivnilo i kvalitu přípravy výzev, metodického prostředí a sekundárně rovněž úroveň kvality projektů. Ve druhém roce implementace došlo k výraznému nárůstu úspěšnosti projektů, přesto však byla míra odpadovosti projektů zaregistrovaných v roce 2016 nadprůměrná (46,4 %). Celkový počet zaregistrovaných žádostí oproti předchozímu roku klesl o více než polovinu (z 5 944 na 2 556 žádostí), a to zejména kvůli nedostatečné administrativní kapacitě Řídicího orgánu. Ta se projevovala mj. v dlouhých lhůtách hodnocení jednotlivých žádostí o podporu. V dalších letech implementace se míra odpadovosti držela pod průměrnými 43,5 procenty, zhruba v pásmu od 33 do 39 procent. Rok 2020 byl rokem s druhým nejvyšším počtem zaregistrovaných žádostí (5 060). V roce 2022 byl oproti tomu – s ohledem na končící programové období – zaregistrován nejnižší počet žádostí o podporu (424)⁵ a rovněž míra odpadovosti těchto žádostí byla nejnižší (22,2 %).

Obrázek 4: Vývoj počtu projektů a míry odpadovosti v průběhu programovacího období

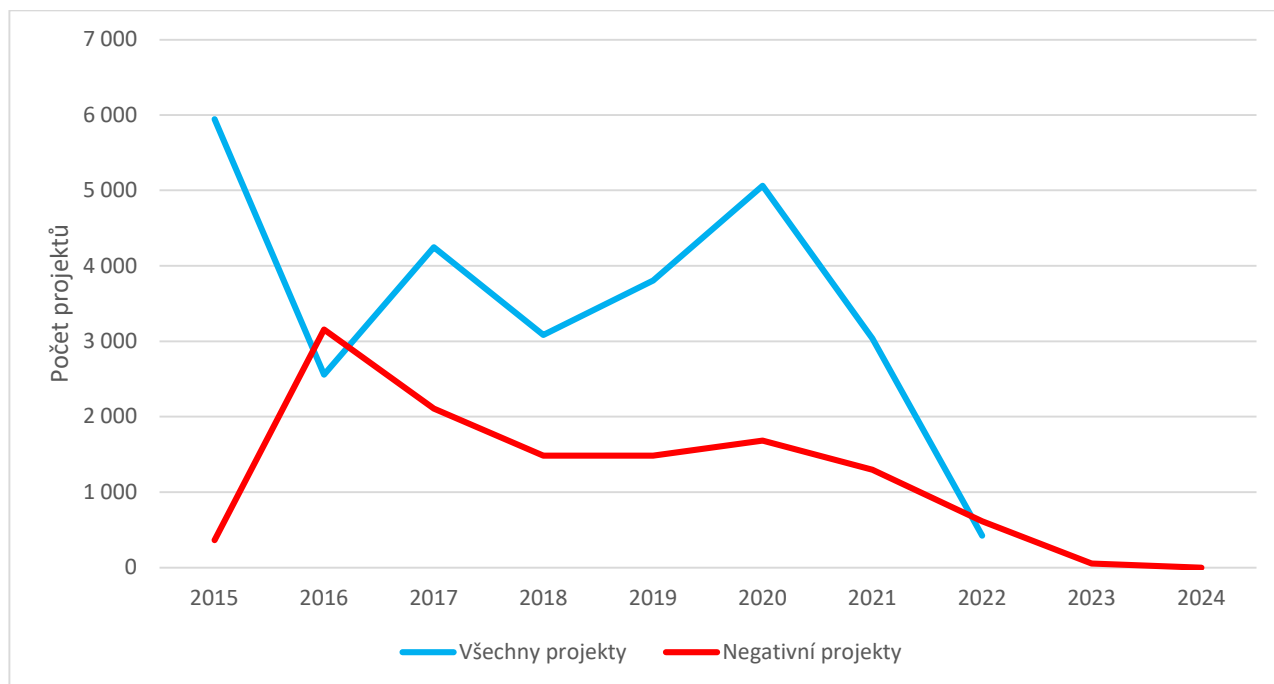
Pozn.: Roky za negativní projekty i všechny projekty odpovídají datu registrace žádostí o podporu. Příklad: projekt zaregistrovaný v roce 2015 (modrá křivka), který byl později zamítnut, se v grafu projevuje jako negativní rovněž v roce 2015 (červená křivka).

Výše jsme uvedli, že projekty zaregistrované v určitém roce byly později zamítnuty. Co znamená ono „později“, ukazuje graf níže. Modrá křivka je stejná jako na předchozím obrázku – znázorňuje počty zaregistrovaných žádostí o podporu v daném roce. Červená linie zde však již nevyjadřuje, kolik projektů zaregistrovaných v daném roce bylo později zamítnuto, ale podává informaci o tom, kolik projektů v daném roce upadlo do negativního stavu (bez ohledu na to, ve kterém roce byly tyto projekty zaregistrovány). Vidíme, že v prvním roce implementace bylo vyřazeno jen minimum z téměř šesti tisíc zaregistrovaných žádostí (364). To potvrzuje výše uvedenou informaci o nedostatečné administrativní kapacitě a dlouhých lhůtách hodnocení žádostí o podporu. Již v roce 2016 však nastal obrat, jelikož právě tehdy došlo k zamítnutí největšího počtu projektů (3 156) z celého programového období 2014–2020. Dokonce bylo ten rok

⁵ Téměř všechny projekty byly zaregistrovány v VI. výzvě programu podpory Inovační vouchery vyhlášené roku 2020.

zamítnuto více projektů, než kolik se zaregistrovalo nových žádostí. Tento jev se opakoval už jen jednou, a to na sklonku programového období, v roce 2022, což je přirozené a dá se to očekávat (tento rok bylo zaregistrováno 424 nových žádostí a vyřazeno jich bylo 615). Mezi lety 2017 až 2021 počet negativních projektů klesal a pohyboval se zhruba od 2 100 do 1 300, s výjimkou roku 2020, kdy počet negativních projektů vystoupal na 1 681. V letech 2023 a 2024 již kontrola a hodnocení projektů před vydáním RoPD dobíhaly, a tak byl počet negativních projektů již minimální.

Obrázek 5: Vývoj počtu zaregistrovaných žádostí a počtu negativních projektů

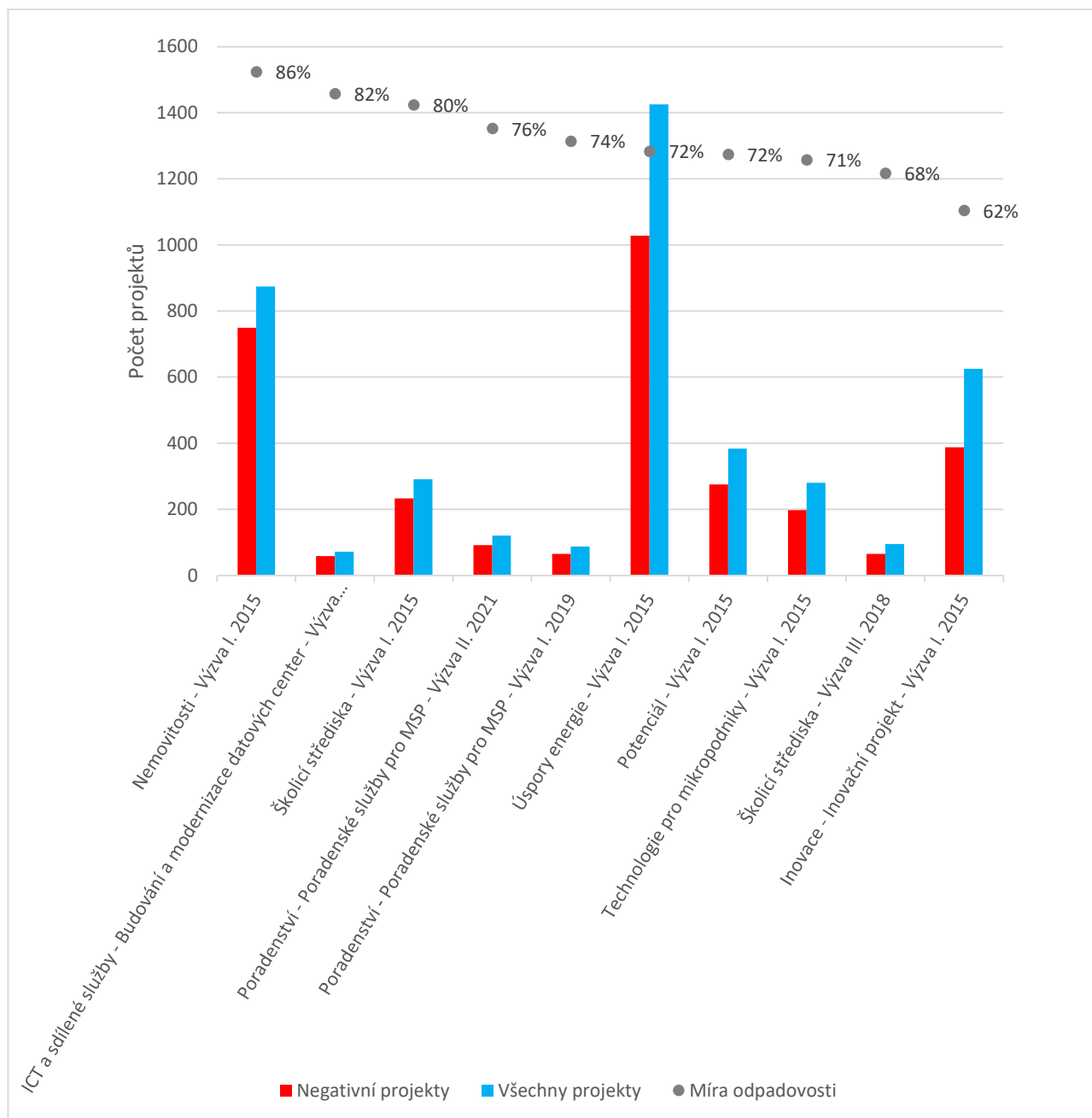

Pozn.: Roky za všechny projekty odpovídají datu registrace žádostí; roky za negativní projekty odpovídají datu vzniku negativního stavu. Příklad: projekt zaregistrovaný v roce 2015 (modrá křivka) se v grafu projeví jako negativní až v roce 2016, či později (červená křivka).

Podíváme-li se na negativní projekty nikoliv na úrovni programů podpory, ale jednotlivých výzev, dostaneme následující obrázek. V něm je zobrazeno deset **výzev s největší mírou odpadovosti**⁶. Všechny tyto výzvy mají neúspěšnost podaných žádostí nad 60 %, tedy vysoce nad průměrem. Jsou zde zastoupeny výzvy ze všech prioritních os OP PIK. Ve shodě s prvním grafem výše se zde vyskytují výzvy programů podpory, které měly nejvyšší míru odpadovosti, tj. Školící střediska, Poradenství (oba programy jsou zastoupeny hned dvěma výzvami) a Nemovitosti. Nejvyšší míru odpadovosti mají tři výzvy: Nemovitosti – Výzva I. 2015 (86 %), ICT a sdílené služby – Budování a modernizace datových center – Výzva I. 2015 (82 %) a Školící střediska – Výzva I. 2015 (80 %). Za zmínku stojí skutečnost, že z těchto 10 výzev jich bylo 7 vyhlášeno v roce 2015, tedy v prvním roce implementace OP PIK. Většinou šlo o průběžné výzvy (80 %) s dvoukolovým modelem hodnocení (60 %).

⁶ Jde o výzvy, v nichž bylo alespoň 50 negativních projektů.

Obrázek 6: Deset výzev s největší mírou odpadovosti

Do grafu výše nebyly záměrně zařazeny výzvy, které měly 100% míru odpadovosti podaných žádostí. Takových výzev bylo celkem 34⁷ (11,9 %) a v drtivé většině z nich byly podány pouze nízké jednotky žádostí. Detailněji se podíváme na tři výzvy, v rámci nichž je evidováno alespoň 6 žádostí o podporu:

- Technologie – Výzva II. 2015: Tato výzva byla za tehdejšího vedení Řídicího orgánu vytvořena pro žadatele, kteří se nevešli do alokace z minulého období OP PI. Žadatelé ve výzvě podali 394 žádostí, ale nakonec bylo rozhodnuto, že OP PIK má jiné nároky, a tudíž byly všechny žádosti uvedeny do negativních stavů a nikdy se ani nezhodnotily.
- Smart grids I. (Distribuční sítě) – aktivita a) – Výzva I. 2015: Jednalo se o první výzvu v rámci tohoto programu podpory. Podpora projektů v rámci distribučních soustav elektrické energie, jejichž

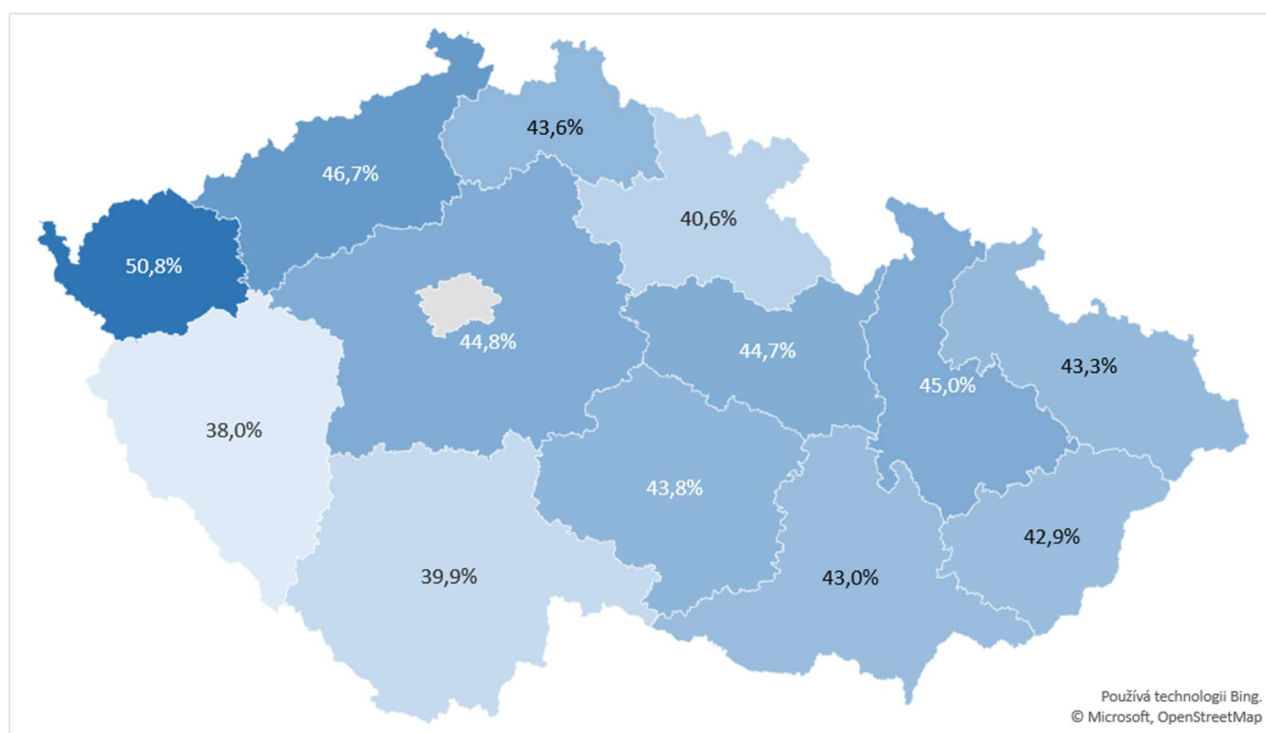
⁷ Z toho 14 výzev bylo zaměřeno na podporu integrovaných územních investic (ITI).

provozovatelé jsou monopolní regulované subjekty, byla v ČR aplikovaná vůbec poprvé. Motivace čerpat dotační prostředky potenciálních žadatelů byla determinována nastavením regulačního rámce. Žadatelé byli zpočátku v rámci předběžné opatrnosti zdrženliví, dokud se daná problematika jednoznačně nevyjasnila. Z tohoto důvodu nebyla ani jedna ze sedmi žádostí realizována.

- Služby infrastruktury – Veřejná podpora – aktivita c) – Výzva II. 2016: Výzva trpěla značnými nedostatky v projektech, a tak bylo všech osm žádostí zamítnuto před vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Ještě téhož roku byla vyhlášena další výzva III., kde už bylo více projektů, které byly úspěšné.

Z hlediska **územní distribuce negativních projektů** (dle místa realizace projektu) byla nejvyšší míra odpadovosti zaznamenána v Karlovarském kraji. Jak ukazuje obrázek níže, míra odpadovosti zde dosahuje 50,8 %, což je o 7,4 procentního bodu nad celorepublikovým průměrem. Dalším krajem s nejvyšší mírou odpadovosti je kraj Ústecký (46,7 %, tedy 3,3 p. b. nad průměrem), následovaný krajem Olomouckým (45,0 %, tedy 1,5 p. b. nad průměrem). Naopak nejnižší míra odpadovosti byla zaznamenána v kraji Plzeňském (38,0 %, tedy 5,4 p. b. pod průměrem), Jihočeském (39,9 %, tedy 3,6 p. b. pod průměrem) a Královéhradeckém (40,6 %, tedy 2,8 p. b. pod průměrem).

Obrázek 7: Podíl negativních projektů na celkovém počtu projektů v jednotlivých krajích ČR

Dalším pohledem na rozložení negativních projektů může být sledování míry odpadovosti podle **velikosti podniku**. Pro tyto účely budeme členit podniky jen na dvě kategorie: malé a střední („MSP“) a velké („VP“). Tabulka níže ukazuje, že na úrovni celého operačního programu byly u 88,9 % negativních projektů žadatelé o podporu malé a střední podniky. Mezi programy podpory s největším podílem MSP v rámci negativních projektů patří⁸: Nízkouhlíkové technologie, Obnovitelné zdroje energie (shodně 92,4 %) a ICT a sdílené služby (91,9 %). Naopak největší podíl velkých podniků mezi negativními projekty připadá na programy podpory

⁸ Nepočítáme-li programy podpory se 100% účastí malých a středních podniků (programy podpory spadající pod prioritní osu 2 a část specifického cíle 1.2). K programu podpory Inovační vouchery viz poznámku pod tabulkou.

Smart grids II, kde s ohledem na zaměření programu nebyl žadatelem žádný MSP, dále Smart grids I (67,9 % všech negativních projektů tvořily velké podniky), Úspory energie v SZT (47,5 %) a Potenciál (28,5 %)⁹.

Co se týče míry odpadovosti na úrovni jednotlivých programů podpory, v případě MSP¹⁰ bylo nejvyšších hodnot dosaženo v programech podpory Služby infrastruktury (61,9 %), Úspory energie v SZT (59,2 %) a Vysokorychlostní internet (58,3 %). Nejnižší míra odpadovosti mezi MSP byla naopak zaznamenána v programech podpory Marketing (20,5 %), Nízkouhlíkové technologie (35,1 %) a ICT a sdílené služby (37,0 %). Mezi velkými podniky byla nejvyšší míra odpadovosti v programech podpory Smart grids I (57,6 %), Potenciál (47,9 %) a Inovace (44,6 %). Nejmenší naopak v programech podpory Vysokorychlostní internet (12,3 %), Úspory energie v SZT (19,5 %) a Služby infrastruktury (27,1 %).

Tabulka 2: Podíl negativních projektů a míra odpadovosti v jednotlivých programech podpory dle velikosti podniku

Program podpory	Podíl velikostní kategorie na negativních projektech		Míra odpadovosti		Míra odpadovosti je u MSP větší než u velkých podniků o:
	MSP	VP	MSP	VP	
Aplikace	84,2%	15,8%	47,7%	42,0%	5,7 p. b.
Inovace	82,4%	17,6%	47,9%	44,6%	3,3 p. b.
Potenciál	71,5%	28,5%	48,4%	47,9%	0,5 p. b.
Inovační vouchery*	99,8%	0,2%	29,2%	50,0%	
Partnerství znalostního transferu	100,0%		49,0%		
Proof of concept	100,0%		51,0%		
Služby infrastruktury	83,3%	16,7%	61,9%	27,1%	34,8 p. b.
Spolupráce	100,0%		39,2%		
Poradenství	100,0%		75,4%		
Technologie	100,0%		51,3%		
Marketing	100,0%		20,5%		
Nemovitosti	100,0%		70,4%		
Školící střediska	100,0%		75,4%		
Obnovitelné zdroje energie	92,4%	7,6%	48,0%	38,5%	9,6 p. b.
Úspory energie	78,0%	22,0%	38,7%	39,6%	-0,9 p. b.
Smart grids I (distribuční sítě)	32,1%	67,9%	56,3%	57,6%	-1,3 p. b.
Nízkouhlíkové technologie	92,4%	7,6%	35,1%	38,3%	-3,1 p. b.
Úspory energie v SZT	52,5%	47,5%	59,2%	19,5%	39,7 p. b.
Smart grids II (přenosové sítě)		100,0%		33,3%	
Vysokorychlostní internet	80,0%	20,0%	58,3%	12,3%	46,1 p. b.
ICT a sdílené služby	91,9%	8,1%	37,0%	39,0%	-2,0 p. b.
Celý OP PIK	88,9%	11,1%	50,0%	37,7%	12,3 p. b.

*Pozn.: * Program podpory Inovační vouchery, u něhož je v tabulce uvedeno, že 99,8 % všech negativních projektů tvořily MSP, je rovněž programem zaměřeným výhradně na MSP. Zbýlých 0,2 % jsou případy, kdy dva projekty velkých podniků byly vyřazeny z důvodu nezpůsobilosti během kontroly formálních náležitostí a u zbylých dvou projektů došlo ke změně na velký podnik po realizaci projektu v době udržitelnosti.*

⁹ K negativním projektům velkých podniků v programu podpory Potenciál blíže viz kapitolu 4.3.8.

¹⁰ Opět nezahrnujeme programy podpory, v nichž byli žadatelé výhradně MSP.

Zajímavá je také informace o tom, jak velký byl rozdíl v míře odpadovosti mezi MSP a velkými podniky u jednotlivých programů podpory, u nichž byli zastoupeni žadatelé z obou velikostních kategorií. Největší rozdíl byl zaznamenán v programu podpory Vysokorychlostní internet, kde míra odpadovosti MSP byla o 46,1 p. b. vyšší než u velkých podniků. Na opačnou stranu, byť v daleko menší míře, byl tento poměr nejvíce vychýlen u programu podpory Nízkouhlíkové technologie, kde byla míra odpadovosti u velkých podniků o 3,1 p. b. vyšší než v případě MSP. Téměř totožná míra odpadovosti v obou velikostních kategoriích byla dosažena v programech podpory Potenciál a Úspory energie. Na úrovni celého operačního programu dosáhl rozdíl v míře odpadovosti mezi MSP a velkými podniky 12,3 p. b., přičemž vyšší podíl negativních projektů lze pozorovat u MSP (50,0 %) než u velkých podniků (37,7 %).

Tabulka 3 níže zobrazuje počty projektů v programech podpory OP PIK v **detailnějším pohledu na jednotlivé negativní stavy**. Vidíme, že projekty nejčastěji končily ve stavu PN20a (žádost o podporu stažena žadatelem; 23,4 %), PN20b (žádost o podporu ukončena ŘO/ZS; 20,1 %). To není nikterak překvapivé, neboť jak bylo vidět ve schématu stavů (Obrázek 2 výše), tyto dva stavy by se daly označit za „sběrné“, neboť v nich mohl projekt skončit téměř kdykoliv během fáze hodnocení plné žádosti o podporu.¹¹ Proč a v jaké konkrétní fázi projektového cyklu byly projekty spadající do těchto dvou stavů vyřazeny, je otázka, kterou nelze zodpovědět bez detailního pohledu na jednotlivé projekty. To bude předmětem kapitoly 4. Nicméně na tomto místě je vhodné uvést, že podle vzorku projektů¹² připadá většina (28,5 %) negativních projektů ve stavech PN20a a PN20b na situace, kdy žadatel nedodržel lhůtu pro přechod z předběžné na plnou žádost. Další velká část (25,5 %) připadá na skupinu projektů, které nesplnily formální náležitosti. Stejně velký podíl (25,5 %) negativních projektů ve stavech PN20a a PN20b tvoří situace vyvolané přímo žadatelem. Tím máme na mysli rozhodnutí společnosti o nerealizaci projektového záměru. Minoritní část (12,1%) potom zabírají projekty, kdy žadatel předložil do dané výzvy více projektů a čekal, který z nich uspěje; anebo svůj projekt stáhl a předložil ho do další výzvy. Zbýlých cca 8 % připadá na nesplněné podmínky pro vydání RoPD, nesplněné podmínky výběrové komise a ukončení projektu z důvodu vyčerpané alokace pro velké podniky.

Jak dále vyplývá z tabulky níže, kromě stavů PN20a a PN20b je nejčastějším negativním stavem PN23a (žádost o podporu nesplnila podmínky věcného hodnocení; 20,0 %), dále PN27 (žádost o podporu nedoporučená k financování; 9,6 %) a PN21 (žádost o podporu nesplnila formální náležitosti nebo podmínky přijatelnosti; 8,9 %). Do kontroly formálních náležitostí je vhodné zařadit vedle stavu PN21 i stav PN22 (žádost o podporu nesplnila formální náležitosti nebo podmínky přijatelnosti po doplnění). Jejich souhrn ve výši 15,6 % přesto ještě neznamená, že právě takový podíl ze všech negativních projektů je vyřazen ve fázi kontroly formálních náležitostí. Je totiž ještě nutné přičíst část projektů vyřazených ve stavech PN20a a PN20b, jak jsme popsali výše. Pokud bychom tedy extrapolovali výše uvedený vzorek na celou populaci projektů OP PIK, můžeme tvrdit, že zhruba 25 % projektů bylo sice formálně ukončeno ve stavech PN20a a PN20b, ale ve skutečnosti byly vyřazeny právě ve fázi kontroly formálních náležitostí. Potom můžeme k výše uvedeným 15,6 procentním bodům přičíst dalších 10,9 procentních bodů¹³. Tím se dostáváme k závěru, že při kontrole formálních náležitostí bylo celkem ukončeno 26,5 % projektů OP PIK.

¹¹ U předběžných žádostí o podporu jsou obdobou stavy PN00a (předběžná žádost o podporu stažena žadatelem) a PN00b (předběžná žádost o podporu ukončena ŘO/ZS).

¹² Vzorek projektů je popsán v kapitole 3.

¹³ Vypočteno jako 25 % ze součtu podílů stavů PN20a a PN20b na všech negativních projektech, tedy $0,25 * (23,4+20,1)$.

Tabulka 3: Detailní přehled negativních projektů: Podíl daného stavu na všech negativních projektech v rámci jednotlivých programů podpory

Program podpory	PN00a	PN00b	PN01	PN02	PN03	PN20a	PN20b	PN21	PN22	PN23a	PN27	PN28	PN29	Počet neg. projektů
Aplikace	1,7%	1,8%	1,9%			19,9%	13,5%	6,2%	7,6%	39,4%	4,2%	0,6%	3,3%	1 440
Inovace	3,0%	1,1%	1,4%			14,5%	19,9%	7,9%	4,6%	44,4%	2,5%		0,6%	1 045
Potenciál	2,8%	1,8%	1,2%			17,3%	25,3%	2,1%	5,0%	31,5%	9,4%		3,6%	562
Inovační vouchery						56,3%	25,2%	9,1%	9,4%					801
Partnerství znalostního transferu	6,7%	1,3%	4,0%			28,0%	17,3%	10,7%	14,7%	16,0%	1,3%			75
Proof of concept						21,6%	6,8%	6,8%	10,8%	44,6%	8,1%		1,4%	74
Služby infrastruktury						26,9%	3,8%	7,7%	17,9%	34,6%		3,8%	5,1%	78
Spolupráce	15,8%	0,8%	8,3%	2,3%		18,8%	12,0%	9,8%	7,5%	22,6%	1,5%		0,8%	133
Poradenství						35,4%	2,3%	36,0%	25,7%				0,6%	175
Technologie						17,1%	4,5%	18,8%	4,8%	11,4%	40,3%	2,6%	0,5%	2 102
Marketing						48,5%	10,5%	11,8%	12,2%	11,8%	3,5%		1,7%	229
Nemovitosti	3,1%	5,0%	1,8%			16,3%	38,5%	3,0%	3,7%	6,5%	13,0%	6,3%	2,8%	1 126
Školící střediska	4,6%	5,8%	17,9%			12,7%	23,6%	4,6%	6,1%	24,8%				347
Obnovitelné zdroje energie						45,5%	12,1%	4,5%	13,6%	16,7%			7,6%	66
Úspory energie	3,4%	2,8%	1,2%	0,1%		25,5%	27,1%	5,6%	6,9%	18,0%	0,3%		9,3%	2 764
Smart grids I (distribuční sítě)	14,3%	3,6%				21,4%	32,1%	7,1%	7,1%	10,7%			3,6%	28
Nízkouhlíkové technologie						26,0%	12,8%	11,6%	7,2%	19,7%	1,0%	0,5%	21,2%	580
Úspory energie v SZT		1,3%				25,0%	36,3%	7,5%	7,5%	6,3%			16,3%	80
Smart grids II (přenosové sítě)						10,0%	60,0%		20,0%	10,0%				10
Vysokorychlostní internet						20,0%	22,9%	14,3%	11,4%	14,3%	17,1%			35
ICT a sdílené služby	5,4%	3,7%	8,3%		0,2%	22,2%	32,3%	6,0%	5,0%	15,9%	0,8%	0,2%		483
Počet neg. projektů za celý OP PIK	271	223	220	5	1	2 858	2 458	1 090	818	2 449	1 174	141	525	12 233
<i>Podíl stavu na všech negativních projektech</i>	2,2%	1,8%	1,8%	0,0%	0,0%	23,4%	20,1%	8,9%	6,7%	20,0%	9,6%	1,2%	4,3%	100,0%

Pozn.: Každý řádek tvoří v součtu podílů za jednotlivé stavy 100 % negativních projektů daného programu podpory.

Můžeme tedy shrnout, že více než čtvrtina všech negativních projektů je ukončena při kontrole formálních náležitostí a dalších 20 % při věcném hodnocení. Jak dokresluje i Obrázek 8 níže, v průměru za celý OP PIK tedy tvoří kontrola formálních náležitostí a věcné hodnocení téměř polovinu (46,5 %) všech případů, kdy došlo k vyřazení projektů před podpisem RoPD. Lze říci, že čím pozdější stav, v němž projekt skončí, tím větší zátěž pro Řídící orgán to představuje, jelikož musely proběhnout všechny předchozí kontroly, hodnocení a další úkony s projektovým cyklem spojené. Bylo by proto žádoucí, kdyby podíl projektů, které skončí po věcném hodnocení, byl již minimální. Přesto na stavy PN27, PN28 a PN29 připadá 15% podíl všech negativních projektů.

Co se týče jednotlivých programů podpory, za pozornost stojí následující skutečnosti:

- Mezi programy, v nich bylo ukončeno nejvíce projektů ve fázi předběžné žádosti o podporu¹⁴ patří: Školící střediska (28,2% podíl ze všech negativních projektů v tomto programu podpory), Spolupráce (27,1 %), Smart grids I (17,9 %) a ICT a sdílené služby (17,6 %). Je to logické s ohledem na to, že právě v těchto programech byl nejvíce využíván dvoukolový model hodnocení (blíže viz Obrázek 10).¹⁵
- Jak ukazuje graf níže, vyřazení projektů při kontrole formálních náležitostí a přijatelnosti¹⁶ mělo největší podíl v těchto programech podpory: Poradenství (71,1 % ze všech negativních projektů), Inovační vouchery (38,9 %) a Marketing (38,8 %). Vysoký podíl je v případě programů podpory Poradenství a Inovační vouchery nepřekvapivý, jelikož v těchto programech podpory zcela absentovalo věcné hodnocení. Nejmenší podíl projektů vyřazených při kontrole formálních náležitostí byl naopak v programech podpory Potenciál (17,7 %), Školící střediska (19,7 %) a Nemovitosti (20,4 %).
- Z hlediska věcného hodnocení, lze spatřovat největší podíl negativních projektů v programech podpory Proof of concept (44,6 %), Inovace (44,4 %), Aplikace (39,4 %) a Potenciál (31,5 %). Ve všech případech tedy jde o programy podpory z prioritní osy 1; dokonce jsou zde zastoupeny všechny tři programy podpory specifického cíle 1.1 OP PIK. Na opačné straně stojí programy podpory Úspory energie v SZT (6,3 %), Nemovitosti (6,5 %) a Smart grids II (10,0 %).
- Podíváme-li se na hodnotící kritéria jako na celek, tedy kontrolu formálních náležitostí a věcné hodnocení v souhrnu, pak největší podíl projektů ze všech negativních stavů připadá na programy podpory Poradenství (71,1 %), Proof of concept (69,3 %) a Služby infrastruktury (67,9 %). Nejmenší naopak na program podpory Nemovitosti (26,9 %), Úspory energie v SZT (36,6 %) a Inovační vouchery (38,9 %).
- Poměrně výrazný byl podíl negativních projektů ukončených ve stavu PN27 – jak bylo výše uvedeno, v průměru za celý OP PIK šlo o 9,6% podíl. Z toho celkem výrazně vybočuje program podpory Technologie s 40,3% podílem. Dále s již větším odstupem stojí programy podpory Vysokorychlostní internet (17,1 %), Nemovitosti (13,0 %) a Potenciál (9,4 %). Na opačné straně spektra jsou programy podpory Inovační vouchery, Služby infrastruktury, Poradenství, Školící střediska, Obnovitelné zdroje energie, Smart grids I a II a Úspory energie v SZT. V těchto programech nebyl zaznamenán žádný

¹⁴ Zahrnujíce v to všechny negativní stavy před plnou žádostí, tj. PN00a, PN00b, PN01, PN02 a PN03.

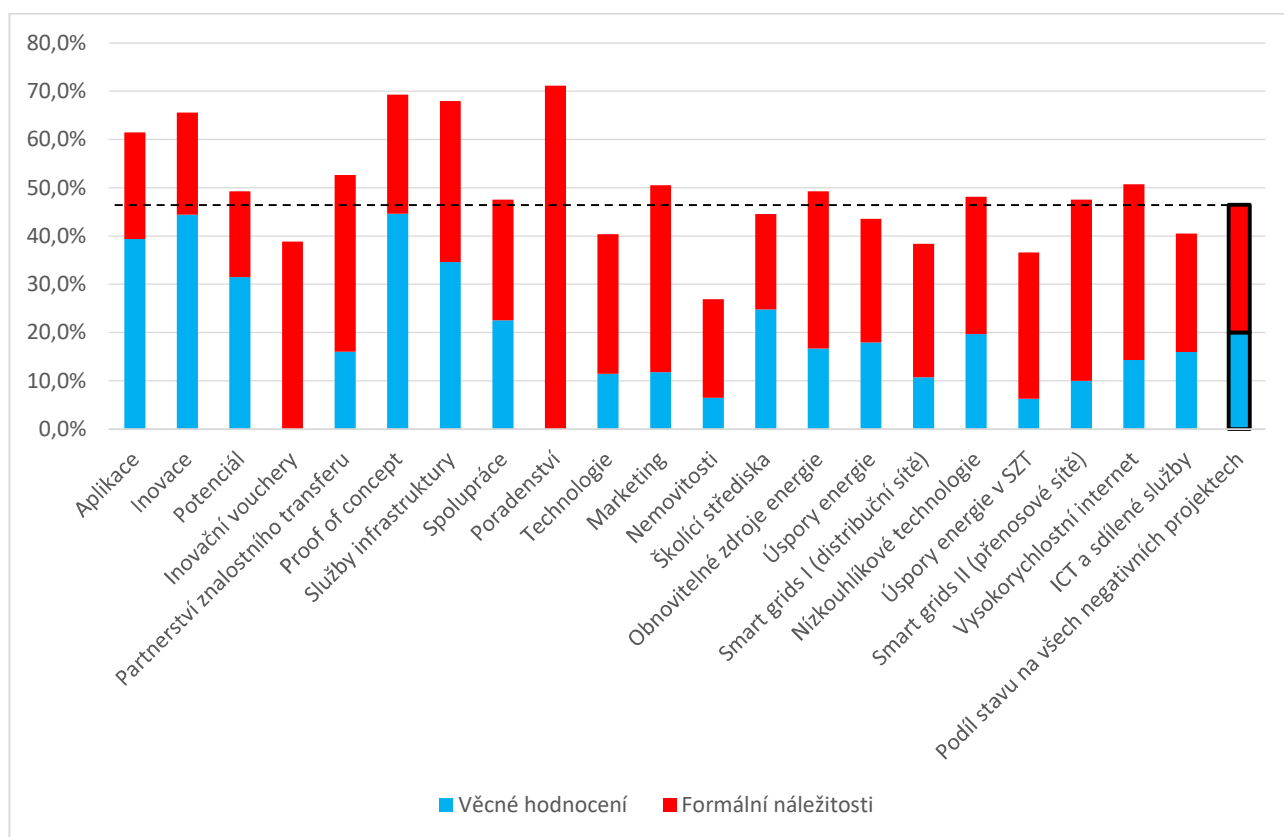
¹⁵ Výjimkou je program podpory Nemovitosti, který patřil mezi tři programy podpory nejhonněji využívající dvoukolový model hodnocení. Přesto podíl projektů vyřazených ve fázi předběžné žádosti zde činil jen 9,9 % ze všech negativních stavů v rámci tohoto programu podpory. Další výjimku tvoří program podpory Smart Grids II, který je programem využívajícím dvoukolový model hodnocení dokonce nejčastěji ze všech programů podpory OP PIK. Přitom v prvním kole nevypadl ani jeden z celkových 7 projektů, které se předmětných výzev s dvoukolovým modelem hodnocení v tomto programu podpory zúčastnily.

¹⁶ Počítáno jako PP21 + PP22 + 25 % z (PN20a + PN20b) na úrovni daného programu podpory.

projekt, který by byl nedoporučen k financování. Vraťme se ještě k fenoménu neobvykle vysokého podílu v programu podpory Technologie – mezi všemi negativními stavy je to právě PN27, který zaujímá u tohoto programu podpory čelní místo. Důvody toho, proč tomu tak je, nám opět může napovědět pohled do vzorku projektů, z nichž lze vyčíst větší úroveň detailu. Z naprosté většiny šlo v těchto případech o situaci, kdy projekty byly vyřazeny z důvodu omezené alokace výzvy. Konkrétně šlo o III. výzvu Technologií z roku 2015 a XIII. výzvu z roku 2020. Bližší informace jsou předmětem kapitoly 4.3.4.

- Podíl negativních projektů, které ukončily projektový cyklus ve stavu PN28, tedy byly vyřazeny ze skupiny náhradních projektů, je spíše jen okrajovou záležitostí (1,2 %). Větší podíl zde zaznamenal jen program podpory Nemovitosti (6,3 %) a důvod byl tentýž jako v případě výše uvedených Technologií – rovněž II. výzva Nemovitostí z roku 2016 narazila na strop své předem dané alokace.
- Stav PN29, tedy případy, kdy projekt nesplnil podmínky těsně před vydáním RoPD, byl významněji zastoupen u programů podpory Nízkouhlíkové technologie (21,2 %), Úspory energie v SZT (16,3) a Úspory energie (9,3 %). Pomůžeme-li si opět vzorkem projektů, můžeme konstatovat, že většinovým důvodem v těchto případech bylo nedoložení povinných příloh, typicky stavebního povolení.

Obrázek 8: Podíl vyřazení projektu při kontrole formálních náležitostí a při věcném hodnocení na všech negativních projektech v rámci jednotlivých programů podpory

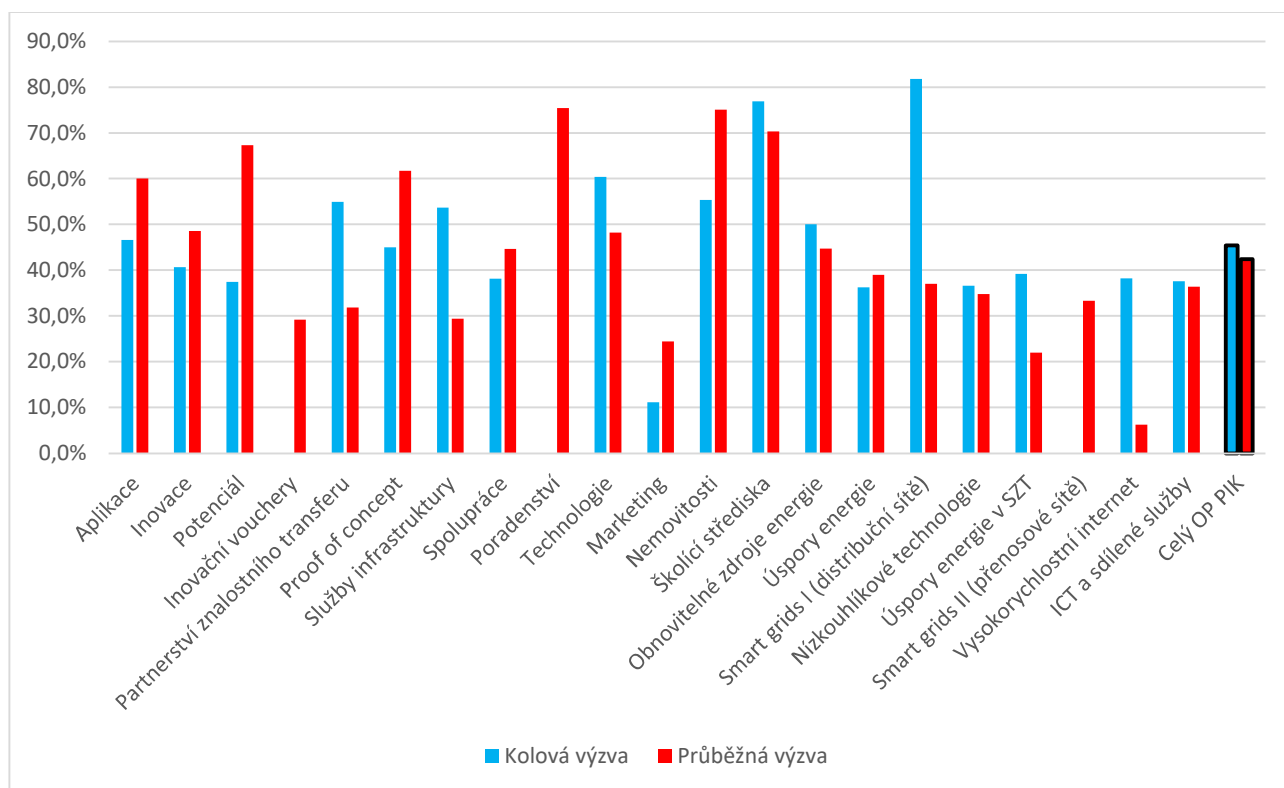

Dalším pohledem na základní soubor projektů OP PIK může být zaměření se na negativní projekty optikou **druhu výzvy**. Výzvy se v OP PIK dělily podle druhu na průběžnou a kolovou. U průběžných výzev příjemcům, jejichž projekty splní dané podmínky, byla poskytována podpora v pořadí, v jakém podali žádost o podporu, až do přidělení celé alokace výzvy. U kolových výzev byly všechny zaregistrované projekty na základě výsledků věcného hodnocení seřazeny dle výše bodového hodnocení (od nejvyššího po nejnižší) a následně byla stanovena minimální bodová hranice. Počet podpořených projektů byl limitován výší alokace na výzvu.

Zaměříme-li se na míru odpadovosti v jednotlivých programech podpory podle druhu výzvy, můžeme z grafu níže vyčíst několik informací:

- Na úrovni celého OP PIK je z hlediska míry odpadovosti celkem indiferentní, který druh výzvy je zvolen. Míra odpadovosti je téměř totožná: u kolových výzev činí 45,5 %, u průběžných pak 42,4 %.
- Existují programy podpory, u nichž tvrzení výše platí také: Školící střediska, Obnovitelné zdroje energie, Úspory energie, Nízkouhlíkové technologie či ICT a sdílené služby. U všech těchto programů je míra odpadovosti téměř stejná, ať už jde o kolovou, nebo průběžnou výzvu.
- Existují programy podpory, kde však tato indiference neplatí. Ve Smart grids I. měly kolové výzvy výrazně vyšší míru odpadovosti (81,8 %) oproti výzvám průběžným (37,0 %). Obdobně tomu bylo v programu podpory Vysokorychlostní internet: míra odpadovosti kolových výzev byla 38,2 %, u průběžných výzev 6,3 %. Na opačnou stranu byl vychýlen program podpory Potenciál, kde kolové výzvy měly míru odpadovosti 37,5 %, zatímco výzvy průběžné 67,3 %.
- Počet programů podpory, u nichž byly kolové výzvy úspěšnější než výzvy průběžné, je osm. Naopak u deseti programů podpory byly úspěšnější výzvy průběžné.
- Mezi programy podpory s výzvami s nejvyšší mírou odpadovosti patří: Smart grids I (kolová 81,8 %), Školící střediska (kolová 76,9 %), Poradenství (průběžná 75,4 %) a Nemovitosti (75,1 %).
- Mezi programy podpory s nejméně odpadovými výzvami patří: Vysokorychlostní internet (průběžná 6,3 %), Marketing (kolová 11,1 %), Úspory energie v SZT (průběžná 22,0 %) a Marketing (kolová 24,4 %).

Obrázek 9: Míra odpadovosti v jednotlivých programech podpory podle druhu výzvy

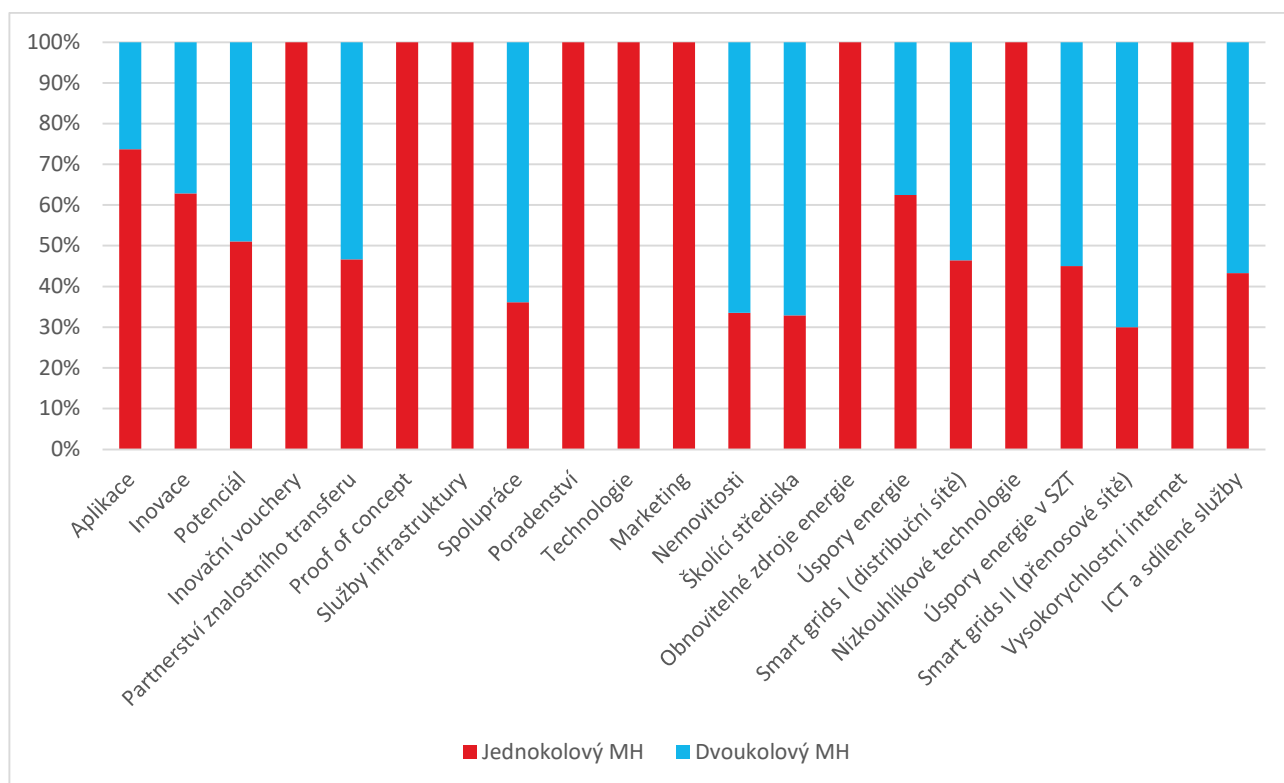

Na základě výše uvedeného nemůže být doporučením preferovat ve všech programech podpory stejný druh výzvy. Naopak se ukazuje, že každý program podpory má individuální potřeby týkající se vhodnosti použitého druhu výzev. Přesto by však bylo vhodné se u některých programů podpory určitému druhu výzvy spíše vyhýbat. Jsou to programy uvedené ve třetí odrážce výše – jestliže zde má jeden druh výzvy

výrazně vyšší míru odpadovosti než druhý druh výzvy, pak by doporučením mohlo být tento druh výzvy v daném programu podpory již nepoužívat. Jmenovitě by tak bylo vhodné vyhnout se následujícím kombinacím programu podpory a druhu výzvy (v závorce je vždy uveden rozdíl, o kolik procentních bodů má uvedený druh výzvy vyšší míru odpadovosti než druhý druh výzvy): Smart grids I. – kolová (44,8 p.b.), Vysokorychlostní internet – kolová (32,0 p.b.), Potenciál – průběžná (29,8 p.b.). Doporučení by se dalo zvážit i zde: Služby infrastruktury – kolová (24,3 p.b.), Partnerství znalostního transferu – kolová (23,1 p.b.), Nemovitosti – průběžná (19,8 p.b.).

Obdobným způsobem by se dala zhodnotit míra odpadovosti podle zvoleného **modelu hodnocení**. Tato problematika je však o něco komplikovanější, a proto jí bude věnován samostatný prostor v kapitole 4.3.3. Zde se podíváme jen na to, jaké bylo rozdělení negativních projektů u jednotlivých programů podpory mezi oba modely hodnocení. V grafu níže vidíme, že napříč programy podpory převažuje jednokolový model hodnocení. Dvoukolový model byl mezi negativními projekty dominantnější u osmi programů podpory: Smart Grids II (70,0 %), Školící střediska (67,1 %), Nemovitosti (66,5 %), Spolupráce (63,9 %), ICT a sdílené služby (56,7 %), Úspory energie v SZT (55,0 %), Smart grids I (53,6 %) a Partnerství znalostního transferu (53,3 %).¹⁷ Naopak devět programů podpory dvoukolový model hodnocení nikdy nevyužilo: Inovační vouchery, Proof of concept, Služby infrastruktury, Poradenství, Technologie, Marketing, Obnovitelné zdroje energie, Nízkouhlíkové technologie a Vysokorychlostní internet.

Obrázek 10: Distribuce negativních projektů v jednotlivých programech podpory podle modelu hodnocení

¹⁷ Odhlédneme-li od negativních projektů, tak na úrovni všech projektů OP PIK byl dvoukolový model hodnocení dominantní jen u čtyřech programů podpory: Smart grids II (66,7 %), Školící střediska (63,3 %), Nemovitosti (54,6 %) a Spolupráce (51,3 %). Z hlediska počtu výzev pak dvoukolový model hodnocení nepřevládá u žádného programu podpory. Jen v případě Smart grids II tvořil rovných 50 % (v tomto programu podpory byly vyhlášeny 3 výzvy s jednokolovým modelem hodnocení a 3 výzvy s modelem dvoukolovým).

3 Stanovení vzorku pro analýzu

Skupina projektů v negativních stavech byla nejprve seřazena na úrovni každého programu podpory a negativního stavu podle velikosti dotace od největších po nejmenší¹⁸, aby byly ve vzorku zastoupeny objemově významnější projekty. Následně byly projekty maticově roztříděny na úrovni jednotlivých programů podpory a zároveň jednotlivých negativních stavů. Na úrovni tohoto členění byl konstruován **vzorek na 10 % počtu projektů z každého programu podpory a každého negativního stavu**. Tento vzorek byl dále upraven, jelikož v některých kombinacích programu podpory a daného negativního stavu byl vzorek zbytečně veliký (typicky tam, kde byl velký počet projektů, např. v programech Úspory energie, Inovace či Technologie). Jinde naopak nedosahoval ani 10 pozorování na úrovni celého programu podpory (např. v programech Smart grids I a II či Vysokorychlostní internet). Proto došlo k následující **úpravě vzorku**:

- 1) byl stanoven strop max. 10 projektů na program podpory a daný negativní stav;
- 2) při celkovém počtu projektů na program podpory nižším než 10, byl vzorek doplněn, avšak max. 3 projekty na program a stav.

Výsledný vzorek zobrazuje tabulka níže. Jeho reálná velikost je **po výše popsaných úpravách 6,0 %, což představuje 730 unikátních projektů** v celkovém objemu 30 % dotace připadající na projekty v negativních stavech. Takto stanovený vzorek odpovídá 99 % hladině spolehlivosti, takže si můžeme být celkem jisti, že výsledky vzorku jsou přenosné na celkovou populaci projektů v negativních stavech.

Z tabulky níže je patrné, že největší zastoupení mají ve vzorku programy podpory Úspory energie, Aplikace, Technologie, Nemovitosti a Inovace. Z hlediska negativních stavů jsou potom nejčastěji zastoupeny PN20a (žádost o podporu stažena žadatelem), PN20b (žádost o podporu ukončena ŘO/ZS) a PN23a (žádost o podporu nespĺnila podmínky věcného hodnocení). Vzorek tedy zachovává stejné pořadí v zastoupení jednotlivých programů podpory, resp. stavů, jako v případě základního souboru, který byl popsán v předchozí kapitole (Tabulka 3). Na rozdíl od základního souboru ale vzorek klade o něco větší důraz na objemově menší programy podpory, resp. stavy, a menší důraz na programy podpory, resp. stavy, s větším počtem projektů.

Vzorek takto pokryl projekty ze 139 z celkového počtu 285 výzev, které kdy byly v OP PIK vyhlášeny. Platí přitom, že objemově významnější výzvy (nad 100 podaných žádostí o podporu) jsou ve vzorku zastoupeny z velké většiny (80,6 % těchto výzev). Z uvedených 139 výzev bylo 76 kolových (55 %) a 63 průběžných (45 %). U 118 výzev ze vzorku (84,9 %) byl aplikován jednokolový model hodnocení (tedy jen plná žádost), u zbylých 21 (15,1 %) potom model dvoukolový využívající institut předběžné žádosti.

¹⁸ V některých skupinách programů a negativních stavů byly dotačně největší projekty spadající pod ITI. Tyto projekty jsou však natolik specifické, že byly ze vzorku vypuštěny.

Tabulka 4: Výsledný vzorek pro analýzu projektů v negativních stavech

Program podpory	PN00a	PN00b	PN01	PN02	PN03	PN20a	PN20b	PN21	PN22	PN23a	PN27	PN28	PN29	Celkový součet
Aplikace	2	3	3	0	0	10	10	9	10	10	6	1	5	69
Inovace	3	1	2	0	0	10	10	8	5	10	3	0	1	53
Potenciál	2	1	1	0	0	10	10	1	3	10	5	0	2	45
Inovační vouchery	0	0	0	0	0	10	10	7	8	0	0	0	0	35
Partnerství znalostního transferu	3	1	3			3	3	3	3	3	1			23
Proof of concept						3	3	3	3	3	3		1	19
Služby infrastruktury						3	3	3	3	3		3	3	21
Spolupráce	2	0	1	0	0	3	2	1	1	3	0	0	0	13
Poradenství	0	0	0	0	0	6	0	6	5	0	0	0	0	17
Technologie	0	0	0	0	0	10	9	10	10	10	10	6	1	66
Marketing	0	0	0	0	0	10	2	3	3	3	1	0	0	22
Nemovitosti	4	6	2	0	0	10	10	3	4	7	10	7	3	66
Školící střediska	2	2	6	0	0	4	8	2	2	9	0	0	0	35
Obnovitelné zdroje energie						3	3	3	3	3			3	18
Úspory energie	9	8	3	0	0	10	10	10	10	10	1	0	10	81
Smart grids I (distribuční sítě)	3	1				3	3	2	2	3			1	18
Nízkouhlíkové technologie	0	0	0	0	0	10	7	7	4	10	1	0	10	49
Úspory energie v SZT	0	1	0	0	0	2	3	1	1	1	0	0	1	10
Smart grids II (přenosové sítě)						1	6		2	1				10
Vysokorychlostní internet						3	3	3	3	3	3			18
ICT a sdílené služby	3	2	4	0	0	10	10	3	2	8	0	0	0	42
Celkový součet	30	24	21	0	0	124	115	85	85	102	44	17	41	730

Pozn.: Červené buňky zobrazují místa, kde došlo ke snížení vzorku na max. 10 projektů. Modré buňky zobrazují místa, kde došlo naopak ke zvýšení vzorku na max. 3 projekty a stav tak, aby celkový počet projektů na úrovni daného programu podpory byl alespoň 10.

4 Analýza vzorku: Příčiny negativních projektů

Po stanovení vzorku bylo následně přistoupeno k vlastnímu sběru dat. Tzn. ke zjišťování příčiny, proč daný projekt spadl do negativního stavu. Primární sběr dat probíhal v prostředí MS2014+. Důvody pro zařazení projektu do negativního stavu byly hledány manuálně nejčastěji v těchto modulech MS2014+:

- 1) *Interní depeše* – z korespondence mezi příjemcem a projektovým manažerem;
- 2) *Hodnocení*
 - a. *Hodnocení předběžné žádostí o podporu* – z hodnocení kritérií, komentáře či přílohy v rámci kontroly formálních náležitostí a přijatelnosti, nebo věcného hodnocení;
 - b. *Hodnocení žádostí o podporu* – z hodnocení kritérií, komentáře či přílohy v rámci kontroly formálních náležitostí a přijatelnosti, nebo věcného hodnocení;
 - c. *Žádosti o přezkum rozhodnutí* – z vypořádání žádosti o přezkum rozhodnutí (v případech, kdy nebylo žádosti vyhověno);
 - d. *Změnové řízení – Zdůvodnění akce* – z komentáře, který žadatel uvedl, když žádost sám stáhnul;
- 3) *Historie stavů* – často v kombinaci s informacemi v interních depeších;
- 4) *Dokumenty* – z Rozhodnutí/Usnesení o zamítnutí žádosti.

Vedle MS2021+ byly dalším hlavním zdrojem pro zjišťování příčin zařazení projektu do negativního stavu zápisy z jednání výběrových komisí, které jsou zveřejněny u každé výzvy na webu Ministerstva průmyslu a obchodu. Informace byly sbírány rovněž v textech samotných výzev a jejich přílohách, zejména v modelech hodnocení.

Projekty byly pro potřebu pozdější agregace dat kategorizovány do tří základních skupin: Jiná podpora, Endogenní příčiny a Podmínky výzvy. Tyto skupiny se dále členily na 14 podskupin. U většiny ze 730 zkoumaných projektů byla dále ještě evidována detailnější úroveň příčiny, proč daný projekt upadl do negativního stavu. Četnosti základních skupin příčin a jejich podskupin uvádí tabulka níže.

Tabulka 5: Příčiny zařazení projektu do negativního stavu

Příčina negativního stavu	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Jiná podpora	37	5,1%	131
stejný projekt v jiné výzvě	33	4,5%	134
duplicitní projekt s OPPI	2	0,3%	123
druhý projekt v téže výzvě	2	0,3%	77
Endogenní příčiny	98	13,4%	278
rozhodnutí společnosti o nerealizaci záměru	96	13,2%	277
podnik v obtížích	2	0,3%	323
Podmínky výzvy	595	81,5%	242
nesplněny formální náležitosti	284	38,9%	116
nesplněny podmínky věcného hodnocení	111	15,2%	287
nedodržena lhůta pro přechod z předběžné na plnou žádost	76	10,4%	329
omezená alokace výzvy	44	6,0%	474
nesplněny podmínky pro vydání RoPD	32	4,4%	514

nesplněny podmínky VK	15	2,1%	576
nedoporučeno VK	14	1,9%	186
vyčerpána alokace pro velké podniky	11	1,5%	403
nedodržena lhůta pro příjem žádostí	8	1,1%	120
Celkový součet	730	100,0%	241

Pozn.: Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané příčiny negativního stavu na celém vzorku, tj. na 730 projektech. Poslední sloupec pak zobrazuje průměrnou délku projektů ve dnech, od zaregistrování žádosti o podporu po její vyřazení, tedy moment vzniku negativního stavu.

Na dalších řádcích rozebereme tabulku podrobně, přičemž budeme postupovat podle výše uvedených tří základních skupin. S ohledem na doporučení auditu systému OP TAK provést analýzu příčin nerealizovaných projektů dle jednotlivých výzev, bude u každé příčiny uveden seznam výzev, u nichž se ve vzorku vyskytl více než jeden projekt. U každé výzvy bude uveden rok jejího vyhlášení, informace, zda šlo o výzvu kolovou (**K**), či průběžnou (**P**), a zda byl v jejím případě aplikován jedno- (**1**), či dvoukolový (**2**) systém hodnocení. Dále je vždy uveden podíl dané výzvy na zkoumaném celku a v neposlední řadě průměrná délka projektu vyjádřená počtem dní od registrace žádosti do jejího vyřazení.

4.1 Jiná podpora

Skupina Jiná podpora zahrnuje případy, kdy žadatel předložil do dané výzvy více projektů a čekal, který z nich uspěje. Nebo svůj projekt pod tíhou okolností stáhl¹⁹ a deklaroval jeho pozdější předložení v následující výzvě. Případně mohlo jít o projekty, u nichž byla při hodnotícím procesu objevena kolize s dřívějším projektem žadatele, který realizoval v rámci OPPI 2007–2013.

Lze přitom říci, že podstata příčiny zařazení těchto projektů do negativního stavu není ze strany Řídicího orgánu příliš řešitelná, ani to není nezbytně nutné. Jak totiž ukazuje tabulka výše, projekty tohoto typu zaujímaly ve sledovaném souboru jen 5,1 % a v průměru trvaly 131 dní. Řešením by zde mohlo být omezení počtu projektů, které může jeden subjekt do dané výzvy předložit (což bylo u některých programů podpory v OP PIK již aplikováno). To by však stejně nevyřešilo majoritní podskupinu v rámci této kategorie, totiž předložení stejného projektu v jiné výzvě. Chtěl-li by Řídicí orgán řešit tuto situaci, musel by podmínku jediného projektu rozšířit na celý program podpory, což se však zdá být jako nepřiměřeně striktní opatření.

Na druhou stranu je vhodné na tomto místě připomenout závěr vzešlý z Ex-post evaluace OP PIK (2023): „*Nebyla pozorována statisticky významná souvislost mezi posílením konkurenceschopnosti a počtem realizovaných projektů – a to ani ve finančních nástrojích, ani v dotační podpoře. Z analýzy tak lze dovodit, že lepších výsledků, co se týče konkurenceschopnosti, je dosahováno, pokud je podpořen větší počet subjektů menším počtem projektů než v případě, že je alokováno více projektů malému počtu subjektů. Jak poukazují experti v panelu i další experti, současná koncepce podpory v některých případech motivuje příjemce k opačnému chování, tedy k „rozdrobení“ svých investičních projektů (zejména v oblasti zavádění inovací) na menší části, které jsou postupně předkládány do jednotlivých výzev programu.*“

¹⁹ Nejčastěji šlo o opravu nenapravitelné chyby, ale např. také úpravu projektu na základě zvýšené/snížení poptávky.

4.2 Endogenní příčiny

Mezi endogenní příčiny zařazení projektu do negativního stavu patří situace vyvolané přímo žadatelem. Na celkovém počtu negativních projektů ve vzorku se tato kategorie podílí 13,4 %. Byť průměrná délka projektu je v této kategorii 278 dní, což je poměrně vysoké číslo, nelze endogenní příčiny z povahy věci většinou ovlivnit Řídicím orgánem.

Ve dvou případech ze vzorku šlo o situaci podniku v obtížích, kdy žadatel sám odstoupil na základě negativního vývoje a výhledu vnitřních událostí ve firmě. Nejčastěji (z 98,0 %) však šlo o situace, kdy vedení společnosti rozhodlo o nerealizaci projektu. Důvody pro to mohou být různé: změna investičního záměru, změna strategického směřování podniku, potřeba řešit naléhavější priority, změna situace v důsledku pandemie covid-19, zhoršení finanční situace žadatele, nedosažení na původně zamýšlené externí financování, změna velikosti či struktury podniku (fúze, rozštěpení), vazba na jiný projekt, který nevyšel, aj. Jmenované důvody se podílí na nerealizaci projektu na základě rozhodnutí společnosti z 41,7 %. Další skupinu důvodů, proč se podnik rozhodl projekt nerealizovat, nedokážeme nijak postihnout, jelikož zde důvod nebyl formulován buď vůbec²⁰, nebo jen velmi vágně („interní důvody“, „žadatel se rozhodl nepodat plnou žádost“). Tyto situace se podílí na nerealizaci projektu na základě rozhodnutí společnosti z 46,9 %. Poslední skupinou jsou takové projekty, jejichž nositel se rozhodl odstoupit z různých důvodů souvisejících s administrací jeho žádosti o podporu. Mezi uváděné důvody zde patří např. příliš dlouhá doba hodnocení žádosti či obecně časová náročnost realizace projektu, nízká míra podpory s ohledem na velkou administrativní zátěž, nepřívětivost MS2014+, či změny v pravidlech pro žadatele i v době realizace projektu, kdy žadatel nechce riskovat nejistotu s tím spojenou. Tato oblast, která se podílí na nerealizaci projektu na základě rozhodnutí společnosti z 11,5 %, je pro Řídicí orgán již zajímavější, jelikož zde má do určité míry možnost ji ovlivnit. Ať už jde o snížení časové náročnosti či celkové administrativní zátěže spojené s realizací projektu, nebo dbání na stálost a přehlednost metodického prostředí.

Toto jsou oblasti, které byly rovněž akcentovány v již dříve realizovaných evaluacích. [V rámci Evaluace administrativních postupů \(2020\) bylo mj. konstatováno, že „délka hodnocení a schvalování projektů vede k častým změnám v žádostech o podporu i podpořených projektech a následné administrativní zátěži“ a bylo doporučováno např. zavedení evidence podnětů za účelem sledování a prioritizace metodických změn, využití prvků robotizace a automatizace ve formálním hodnocení či kontrole statusu MSP, umožnění provádění zjevně napravitelných chyb, častější zavedení zjednodušeného hodnocení, zjednodušení pravidel pro výběrová řízení, zjednodušení znění výzev či revize počtu povinných příloh, apod.](#) Mnohá evaluační doporučení, která v této oblasti vzešla např. z výsledkových evaluací realizovaných v letech 2018–2019 již Řídicí orgán zapracoval: zvýšení flexibility změnových řízení, zrychlení hodnocení externími hodnotiteli, posílení personálních kapacit na schvalovací procesy žádostí, omezení duplicitního zadávání údajů a dokumentů, spolupráce na optimalizaci monitorovacího systému, aj.

4.3 Podmínky výzvy

Tato skupina, která je mezi negativními projekty zařazenými ve vzorku nejpočetnější (81,5 %), zahrnuje takové situace, kdy byla administrace projektu ukončena z důvodu nesplnění podmínek výzvy. Z logiky věci je zřejmé, že v této skupině lze spatřovat největší potenciál pro mitigaci negativních projektů ze strany Řídicího orgánu. Jednotlivé podskupiny Podmínek výzvy jsou detailně popsány v následujících kapitolách.

²⁰ V některých těchto případech žadatel projekt stáhnul ihned po založení.

4.3.1. Nesplněny formální náležitosti

Nejvíce projektů (47,7 % ze skupiny Podmínky výzvy) je obsaženo v podskupině projektů, které nesplnily formální náležitosti a kritéria přijatelnosti²¹ (dále jen „formální náležitosti“). Cílem hodnocení formálních náležitostí je zejména posouzení základních věcných požadavků kladených na projekt v příslušné výzvě (zda je žádost v souladu s podmínkami výzvy) a splnění nezbytných administrativních požadavků (zda byla žádost předložena oprávněnou osobou, v požadované formě a zda byly obsaženy všechny povinné přílohy). Jelikož nesplnění formálních náležitostí může obsahovat řadu situací vedoucích k vyřazení projektu, je potřeba tuto podskupinu podrobněji rozebrat.

Tabulka 6: Příčiny negativních stavů v podskupině Nesplnění formálních náležitostí

Příčina negativního stavu	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
nevyhovující ESM	46	16,2%	60
nedodržena lhůta po výzvě k opravě nedostatků	45	15,8%	122
nevloženy finanční výkazy do OR	34	12,0%	80
nedoložení příloh	27	9,5%	126
nesplnění ekonomického hodnocení	23	8,1%	137
nepodporované aktivity	22	7,7%	105
nepodporovaný CZ NACE	21	7,4%	72
více formálních nedostatků	17	6,0%	210
problém ve spolupráci VaVal	7	2,5%	53
chybné výběrové řízení	7	2,5%	198
nesplňuje statut MSP	6	2,1%	184
nedostatečně popsany projekt	5	1,8%	83
chybně podepsáno	4	1,4%	15
velký podnik	2	0,7%	138
nemá dvouletou historii	2	0,7%	73
jiné	16	5,6%	132
Celkem	284	100,0%	116

Pozn.: Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané příčiny negativního stavu na celkovém počtu projektů v podskupině Nesplnění formálních náležitostí (ve vzorku bylo takových případů 284).

Z tabulky výše je patrné, že nejčastějším důvodem (16,2 %) pro ukončení projektu při kontrole formálních náležitostí bylo **nevyhovující doložení zápisu v Evidenci skutečných majitelů** (dále také „ESM“)²². Podmínkou bylo, že zápis skutečného majitele do této evidence musel být proveden před podáním žádosti o podporu. Některé z negativních projektů sice v ESM zaregistrovány byly, nicméně nesplňovaly právě podmínku o registraci do ESM před podáním žádosti. V těchto případech se zdá podmínka jako zbytečně rigidní. Na první pohled by se tak mohlo zdát jako vhodné opatření posunout možnost doložení této povinnosti až před vydání RoPD. S tím se ovšem pojí riziko, že některé projekty zápis v ESM nedoloží ani tehdy, čímž by došlo ke

²¹ U každého z kritérií pro kontrolu formálních náležitostí a přijatelnosti bylo stanoveno, zda se jedná o napravitelné, či nenapravitelné kritérium. V případě nesplnění jednoho kritéria s příznakem *nenapravitelné* byla žádost o podporu vyloučena z dalšího procesu hodnocení. U *napravitelných* kritérií byla možnost opravy obvykle dvakrát.

²² Ve smyslu §4 odst. 4 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

zbytečnému prodloužení doby jejich administrace. Je rovněž vhodné doplnit, že podle pracovníků Agentury pro podnikání a inovace, kteří kontrolu ESM provádí, byla v tomto kritériu vysoká míra odpadovosti především z toho důvodu, že se Evidence skutečných majitelů v programovém období 2014–2020 teprve uváděla do provozu. Od té doby je daná podmínka dlouhodobě ukotvena v textu výzev i modelů hodnocení jako nenapravitelné kritérium a žadatelé s tím takto počítají. Lze tak předpokládat, že míra odpadovosti nebude v OP TAK zdaleka tak vysoká jako u předchozího operačního programu. **Bylo by každopádně vhodné dbát na to, aby splnění této povinnosti bylo v rámci formálních náležitostí odkontrolováno co nejdříve, aby měl žadatel možnost po zamítnutí svou žádost napravit a podat znovu.** Tabulka níže dává detailní přehled o tom, kterých výzev ze vzorku se tato problematika týkala.

Tabulka 7: Nevyhovující ESM – detail vybraných výzev

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Úspory energie - Výzva V. 2019 P1	7	15,2%	47
Poradenství - Poradenské služby pro MSP - Výzva I. 2019 P1	6	13,0%	74
Aplikace - s účinnou spoluprací - Výzva VI. 2018 K2	5	10,9%	51
Partnerství znalostního transferu - Výzva IV. 2018 K1	3	6,5%	45
Aplikace - Výzva VII. 2019 K1	3	6,5%	25
ICT a sdílené služby - Budování a modernizace datových center - Výzva IV. 2018 P1	2	4,3%	7
Nízkouhlíkové technologie - Druhotné suroviny - Výzva V. 2019 P1	2	4,3%	55
Vysokorychlostní internet - Výzva II. 2019 K1	2	4,3%	55
Nemovitosti - Výzva III. 2018 P1	2	4,3%	8
Marketing - Výzva IV. 2018 P1	2	4,3%	248

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt vyřazený z důvodu nevyhovujícího ESM. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech případech nevyhovujícího ESM (ve vzorku bylo takových případů 46).

Jen o něco menší podíl než v předchozím případě (15,8 %) tvořily projekty, jejichž žadatel **nedodržel lhůtu, ve které byl vyzván k opravě nedostatků** nalezených během kontroly formálních náležitostí. Nedodržením lhůty, jež činila 10 pracovních dnů, došlo k porušení *Pravidel pro žadatele a příjemce*, které byly jednou ze společných příloh výzev OP PIK. Podle těchto pravidel platilo, že pokud žadatel po výzvě opravu neprovedl, nebo ji provedl až po lhůtě, došlo k zamítnutí žádosti. Kromě pružné komunikace v případech, kdy žadatel prokázal vůli nedostatky řešit, nemá Řídicí orgán příliš mnoho možností, jak počet takovýchto negativních projektů snížit. Tím méně v situaci, kdy velká část žadatelů na výzvu k opravě nedostatků nereagovala a veškerá další komunikace z jejich strany ustala. Z tabulky níže je patrné, že tato příčina negativních projektů byla průřezovou napříč všemi prioritními osami OP PIK i roky implementace.

Tabulka 8: Nedodržena lhůta po výzvě k opravě nedostatků – detail vybraných výzev

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Inovační vouchery - Výzva VI. 2020 P1	5	11,1%	73
Nemovitosti - Výzva I. 2015 P2	4	8,9%	321

Nízkouhlíkové technologie - aktivita c) Druhotné suroviny - Výzva IV. 2018 P1	3	6,7%	105
Nízkouhlíkové technologie - Druhotné suroviny - Výzva V. 2019 P1	3	6,7%	81
Proof of Concept - aktivita a) - Výzva IV. 2020 K1	3	6,7%	58
Partnerství znalostního transferu - Výzva II. 2016 K1	2	4,4%	68
Inovační vouchery - Výzva IV. 2018 P1	2	4,4%	44
Aplikace - Výzva VII. 2019 K1	2	4,4%	42
Inovační vouchery - COVID-19 - Výzva V. 2020 P1	2	4,4%	174
Technologie - Výzva III. 2015 K1	2	4,4%	212
Marketing - individuální účasti MSP na výstavách a veletrzích - Výzva III. 2017 P1	2	4,4%	317

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt, v rámci něhož nebyla dodržena lhůta po výzvě k opravě nedostatků. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech negativních projektech, u nichž nebyla dodržena lhůta po výzvě k opravě nedostatků (ve vzorku bylo takových případů 45).

Dalším nejčtetnějším důvodem (12,0 %) pro uvedení projektu do negativního stavu byla v rámci formálních náležitostí skutečnost, že **žadatel neuložil finanční výkazy do obchodního rejstříku**. Jde o obdobný mechanismus jako v případě nevyhovujícího doložení ESM. Žadatel o podporu má povinnost předložit účetní závěrky za poslední dvě uzavřená účetní období před podáním žádosti.²³ Za splnění povinnosti se až do roku 2020 považovalo, pokud došlo k vložení účetní závěrky do obchodního rejstříku před podáním žádosti o podporu. Později došlo k úpravě tohoto kritéria v tom smyslu, že vložení účetní závěrky do obchodní rejstříku bylo možno doložit až k datu vydání RoPD, čímž žadatel čas na nápravu. Tím by se měl počet negativních projektů výrazně snížit. Pohledem do tabulky níže získáme informaci, které výzvy byly porušením předmětné povinnosti nejvíce dotčeny.

Tabulka 9: Nevloženy finanční výkazy do obchodního rejstříku – detail vybraných výzev

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Úspory energie - aktivita: Fotovoltaické systémy s/bez akumulace pro vlastní spotřebu - Výzva III. 2019 P1	4	11,8%	51
Vysokorychlostní internet - Výzva IV. 2020 K1	3	8,8%	46
Marketing - Výzva IV. 2018 P1	3	8,8%	149
Smart Grids I. (Distribuční sítě) - Výzva V. 2019 P1	2	5,9%	61
Inovace - Inovační projekt - Výzva III. 2016 P1	2	5,9%	3
ICT a sdílené služby - Zřízení a provoz center sdílených služeb - Výzva IV. 2018 P1	2	5,9%	132
Nemovitosti - Výzva III. 2018 P1	2	5,9%	79
Nízkouhlíkové technologie - Druhotné suroviny - Výzva V. 2019 P1	2	5,9%	80

²³ Ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., zákona o účetnictví; zejména jde o povinnost zveřejnit účetní závěrku v příslušném rejstříku ve smyslu zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Předložení účetní závěrky k žádosti bylo povinností pouze u výzev s ekonomickým hodnocením. Zároveň platí, že oprávněným žadatelem je ten, kdo zveřejňuje v obchodním rejstříku účetní závěrky, a takto činí po celé období realizace projektu.

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt vyřazený z důvodu nevložení finančních výkazů do obchodního rejstříku. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech projektech vyřazených z důvodu nevložení finančních výkazů do obchodního rejstříku (ve vzorku bylo takových případů 34).

Problémy s dokládáním povinných příloh byly dalším častým důvodem (9,5 %) pro uvedení projektů do negativního stavu při kontrole formálních náležitostí. Budto šlo o situace, kdy žadatel přílohu nestihl dodat (typicky např. stavební povolení z důvodu dlouhých lhůt na straně stavebního úřadu), nebo danou přílohu z objektivních důvodů doložit nemohl (zamítnutí stavebního či územního povolení), případně byla příloha neúplná (stran požadovaných údajů či chybějícího podpisu), nebo jinak vadná (např. nájemní smlouva nebyla uzavřena na potřebně dlouhou dobu). Jak je patrné z uvedených příkladů, tyto situace nelze z úrovně Řídicího orgánu přímo ovlivnit, jelikož jsou ve většině případů vázány na nějaký externí subjekt (nejčastěji stavební úřad, protistranu u nájemní smlouvy apod.). V případě stavebních povolení by pomohlo, kdyby ministerstvo průmyslu a obchodu tlačilo na gesční resort (ministerstvo pro místní rozvoj), aby došlo k urychlení celého procesu stavebního řízení. To však není v přímé gesci Řídicího orgánu OP TAK. Jinou možností může být povolit pozdější doložení stavebního povolení²⁴. Je však potřeba mít na paměti, že tímto opatřením sice může být snížen počet negativních projektů (tj. více projektů stihne stavební povolení včas dodat), na druhou stranu se prodlužuje čas a množství úkonů spojených s projekty, kterým se i přesto nepodaří stavební povolení v dané lhůtě doložit. Z tabulky níže, zaměřené na výzvy, je zřejmé, že problém nedoložení příloh se často týkal infrastrukturních programů podpory, u nichž bylo vyžadováno právě stavební povolení. Z hlediska času byla ve vzorku nejproblematictější 1. výzva Nemovitostí z roku 2015, kdy trvalo v průměru bez dvou měsíců rok, než byl projekt z důvodu chybějící přílohy ukončen.

Tabulka 10: Nedoložení příloh – detail vybraných výzev

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Nemovitosti - Výzva I. 2015 P2	4	14,8%	302
Potenciál - Výzva III. 2016 K1	3	11,1%	51
ICT a sdílené služby - Budování a modernizace datových center - Výzva IV. 2018 P1	2	7,4%	195
Služby infrastruktury - Veřejná podpora - aktivita c) - Výzva II. 2016 K1	2	7,4%	70
Nemovitosti - Výzva III. 2018 P1	2	7,4%	136

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt vyřazený z důvodu nedoložení či chybného doložení povinných příloh. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech případech nedoložených příloh (ve vzorku bylo takových případů 27).

²⁴ Příkladem může být 1. výzva Úspor energie OP TAK, kde Řídicí orgán rozhodl o výjimce a povolil doložení stavebního povolení s vyznačením právní moci ve lhůtě 270 dnů od doporučení žádosti k financování (stav PP25a/PP25b). Tedy i po vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Porušení této povinnosti bylo sankcionováno ve výši 10 % z poskytnuté dotace při zpoždění v doložení stavebního povolení v délce do 7 dnů, 50 % při zpoždění do 30 dnů a 100 % při zpoždění nad 30 dnů.

Dalším nejčastějším důvodem vyřazení projektů při kontrole formálních náležitostí bylo **nesplnění ekonomického hodnocení** (8,1 %), kdy žadatel neprokázal své finanční zdraví.²⁵ Jde o oblast, kterou Řídicí orgán nemůže aktivně nijak ovlivnit, a proto zde ani není možné formulovat relevantní doporučení, které by omezilo výskyt počtu negativních projektů. **Co však Řídicí orgán může v této věci zefektivnit, je zavedení prvků automatizace či dokonce umělé inteligence při provádění samotného ekonomického hodnocení. S ohledem na to, že ekonomické hodnocení využívá standardizovaných podob formulářů a veřejných rejstříků, se určitá míra automatizace v této oblasti nabízí. Ostatně byla doporučována již v Evaluaci administrativních postupů (2020)²⁶.** Informaci z hlediska nesplnění ekonomického hodnocení na úrovni výzev podává následující tabulka.

Tabulka 11: Nesplnění ekonomického hodnocení – detail vybraných výzev

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Úspory energie - Výzva I. 2015 P2	3	13,0%	390
Technologie - Výzva IV. 2016 P1	2	8,7%	124
Obnovitelné zdroje energie - aktivita c) výstavba a rekonstrukci zdrojů tepla z biomasy - Výzva II. 2017 K1	2	8,7%	135
Aplikace - s účinnou spoluprací - Výzva I. 2015 K2	2	8,7%	110
Inovace - Inovační projekt - Výzva IX. 2021 K1	2	8,7%	40

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt vyřazený z důvodu nesplnění ekonomického hodnocení. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech případech nesplnění ekonomického hodnocení (ve vzorku bylo takových případů 23).

Další oblast kontroly formálních náležitostí, **nepodporované aktivity** (7,7 %), je ze strany Řídicího orgánu stěžejně řešitelná. Jde o situace, kdy ze strany žadatele došlo buď k omylu nebo nesprávnému pochopení zaměření dané výzvy. **Zde může být vhodné zopakovat doporučení vzešlé z Evaluace administrativních postupů (2020): „Zjednodušení jazyka, sjednocení terminologie, nepoužívání odborných a cizích slov, zkrácení obsahu sdělení, zvýraznění důležitých informací, změn apod.“** Přehled o konkrétních výzvách ze vzorku, v nichž se tento problém vyskytoval nejčastěji, podává tabulka níže. S ohledem na tehdejší vypjatou situaci se zdá být celkem příznačné, že mezi výzvy s nejčtenějším zastoupením projektů vyřazených na základě toho, že obsahovaly nepodporované aktivity, patří i výzvy z období pandemie covid-19.

Tabulka 12: Nepodporované aktivity – detail vybraných výzev

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Poradenství - Poradenské služby pro MSP - Výzva I. 2019 P1	4	18,2%	142
ICT a sdílené služby - Budování a modernizace - Výzva I. 2015 K2	3	13,6%	73
Inovační vouchery - COVID-19 - Výzva V. 2020 P1	3	13,6%	34
Inovační vouchery - Výzva VI. 2020 P1	3	13,6%	60
Technologie - COVID-19 - Výzva XII. 2020 P1	2	9,1%	12
Úspory energie - Výzva I. 2015 P2	2	9,1%	265

²⁵ Při posuzování tohoto kritéria se vycházelo a formuláře finanční analýzy, kam žadatel vyplnil vybrané údaje ze svých účetních závěrek za poslední dvě zdaňovací období. Dále se v dostupných veřejných rejstřících zjišťovalo, zda se žadatel nenachází aktuálně ve stavu insolvence, konkurzu, likvidace, úpadku apod.

²⁶ „Aplikace robotické automatizace procesů (RPA) na vybrané procesy. RPA na ověřování dat v centrálních registrech.“

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt vyřazený z důvodu nepodporovaných aktivit. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech případech nepodporovaných aktivit (ve vzorku bylo takových případů 22).

Podobným důvodem pro uvedení projektů do negativního stavu je skutečnost, že projekt obsahoval **nepodporovaný CZ NACE** (7,4 %). I v těchto případech jde o jednoznačnou chybu žadatele a Řídicí orgán zde může maximálně zvýšit důraz při upozorňování na tuto skutečnost, ať už formou zvýraznění v textu výzvy, či speciálním sdělením na webové stránce dané výzvy. Mezi výzvy, kterých se zahrnutí nepodporovaných odvětví do žádosti týkalo nejčastěji, patří dvě výzvy Školících středisek ze začátku programovacího období. Původně zde totiž bylo po žadateli požadováno, aby měl danou ekonomickou činnost zapsanou v daňovém přiznání, a to k datu podání žádosti o podporu. To řada žadatelů nesplňovala. Ve III. výzvě Školících středisek se tato podmínka již zmírnila, což míru odpadovosti u nepodporovaných CZ NACE značně snížilo. Z hlediska času věnovaného projektu nejde o výraznější problém.

Tabulka 13: *Nepodporovaný CZ NACE – detail vybraných výzev*

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Školící střediska - Výzva I. 2015 K2	6	28,6%	75
Školící střediska - Výzva II. 2016 K1	4	19,0%	37

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt vyřazený z důvodu nepodporovaného CZ NACE. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech případech nepodporovaných CZ NACE (ve vzorku bylo takových případů 21).

Více formálních nedostatků bylo dalším nejčastějším důvodem (6,0 %) pro vyřazení projektu při kontrole formálních náležitostí. Nemá příliš smysl jít do větší úrovně detailu, v čem dané nedostatky spočívaly, neboť jejich variabilita napříč předmětnými projekty byla značná. Zjednodušeně by bylo možné tyto projekty označit za nekvalitní. Sdělení nedostatků bylo v těchto případech často následováno absencí jakékoliv další komunikace ze strany žadatele. Mitigace těchto případů je pro Řídicí orgán *a priori* nemožná. Tabulka níže zobrazuje výzvy, u nichž byl ve vzorku projektů zaznamenán více než jeden případ negativních projektů s více formálními nedostatky. Poněkud nápadná je u těchto výzev poměrně dlouhá průměrná délka trvání projektu. To je však patrně dáno tím, že v této kategorii negativních projektů jsou poměrně výrazně zastoupeny výzvy vyhlášené na počátku programového období, kdy rychlost hodnocení projektů byla vlivem dočerpávání předchozího operačního programu velmi nízká.

Tabulka 14: *Více formálních nedostatků – detail vybraných výzev*

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Úspory energie - Výzva I. 2015 P2	4	23,5%	395
Aplikace - s účinnou spoluprací - Výzva I. 2015 K2	3	17,6%	220

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt vyřazený z důvodu více formálních nedostatků. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech případech projektů s více formálními nedostatky (ve vzorku bylo takových případů 17).

Přestože další kategorie příčin negativních projektů v rámci kontroly formálních náležitostí celkově zahrnují 17,3% podíl, jednotlivé kategorie příčin již nejsou tak četné (jak ukazuje Tabulka 6), a proto jen stručně. Mezi ostatní nejčastější příčiny lze v podskupině Nesplnění formálních náležitostí zařadit následující:

- Chybné výběrové řízení – nejčastěji šlo o projekty, u nichž neproběhlo výběrové řízení před podáním žádosti; **opatřením by mohlo být zdůraznit upozornění na tuto povinnost na webu výzvy;**
- Problém ve spolupráci VaVal – např. chybná smlouva mezi členy konsorcia, absence smlouvy o spolupráci, nesprávná interpretace zapojení výzkumné organizace, nedoložený transfer technologie;
- Žadatel nesplňuje statut MSP (např. propojené podniky), či nebyla doložena velikost podniku;
- Nedostatečně popsán projekt – podnikatelský záměr nebyl v požadované struktuře, nedostatečná specifikace pořizovaných zařízení apod.;
- Chybně podepsáno – žádost podepsána osobou, která není oprávněna za žadatele jednat;
- Velký podnik – situace, kdy velký podnik mohl předložit do výzvy jen jeden projekt, nebo situace, kdy velký podnik byl sice způsobilým příjemcem, ovšem nedoložil povinnou spolupráci s MSP;
- Nemá dvouletou historii – žadatel nesplnil podmínku dvouleté historie jako poplatníka daně z příjmu;
- Jiné (ve vzorku byl zaznamenán jen jeden případ):
 - chybné doplnění žádosti i po druhé výzvě,
 - projektová dokumentace vytvořena až po registraci žádosti,
 - nepodporovaná právní forma,
 - posudek přínosů datován a doložen až po podání žádosti,
 - neprovedena oprava Plné moci v požadovaném termínu,
 - projekt nerespektuje omezení Evropského systému emisního obchodování,
 - chybné místo realizace,
 - překročení limitu de minimis,
 - změna velikosti podniku bez úpravy rozpočtu,
 - chybně vyplněná dotace,
 - vlastnictví k nemovitosti pomocí leasingu (nepřípustné),
 - účelové rozdělení technologie na dvě,
 - subdodávky od třetích stran ohledně hlavní náplně předmětu projektu,
 - žadateli byl vydán kmenový list.

Přehled o jednotlivých výzvách výše uvedených ostatních příčin negativních projektů v rámci kontroly formálních náležitostí podává tabulka níže.

Tabulka 15: Ostatní příčiny při kontrole formálních náležitostí – detail vybraných výzev

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Inovační vouchery - Výzva VI. 2020 P1	4	8,2%	77
Inovační vouchery - Výzva II. 2017 P1	3	6,1%	55
Partnerství znalostního transferu - Výzva I. 2015 K2	3	6,1%	139
Inovace - Inovační projekt - Výzva III. 2016 P1	3	6,1%	25
Poradenství - Poradenské služby pro MSP - Výzva II. 2021 P1	2	4,1%	106
Technologie - Výzva IX. 2018 P1	2	4,1%	83
Smart Grids II. - Přenosová síť - Výzva II. 2016 P1	2	4,1%	184
Technologie - Výzva IX. 2018 P1	2	4,1%	372

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt vyřazený z ostatních příčin při kontrole formálních náležitostí. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech případech projektů vyřazených na základě ostatních příčin při kontrole formálních náležitostí (ve vzorku bylo takových případů 49).

4.3.2. Nesplněny podmínky věcného hodnocení

Ze základní skupiny, kterou jsme v úvodu kapitoly 4 nazvali Podmínky výzvy, byly projekty, které nesplnily podmínky věcného hodnocení, ve vzorku zastoupeny z 18,7 %. Cílem věcného hodnocení projektů je vyhodnotit kvalitu projektů s ohledem k naplňování věcných cílů programu a umožnit srovnání projektů podle jejich kvality. Za tímto účelem byla používána různá bodovaná kritéria, která byla předem pro každou jednotlivou výzvu schvalována Monitorovacím výborem OP PIK. V rámci každé výzvy byla stanovena minimální bodová hranice nutná pro doporučení projektu ke schválení. Stejně jako v případě kontroly formálních náležitostí lze i u věcného hodnocení rozlišit několik různých důvodů pro zařazení projektů do negativního stavu. Jejich přehled podává následující tabulka.

Tabulka 16: Příčiny negativních stavů v podskupině Nesplnění podmínek věcného hodnocení

Příčina negativního stavu	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
nedostatečně popsán projekt	29	26,1%	288
nesplněna minimální bodová hranice	24	21,6%	259
neohospodárnost	24	21,6%	348
nezpůsobilé výdaje	14	12,6%	272
nedostatečná inovativnost	7	6,3%	187
nesplněna vylučovací kritéria	6	5,4%	318
nedostatečné financování	3	2,7%	221
neprokázána spolupráce s VaVal	2	1,8%	182
jiné	2	1,8%	467
Celkem	111	100,0%	287

Pozn.: Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané příčiny negativního stavu na celkovém počtu projektů v podskupině Nesplnění podmínek věcného hodnocení (ve vzorku bylo takových případů 111).

Nejčtenější skupinou příčin pro vyřazení projektu během věcného hodnocení byl **nedostatečně popsán projekt** (26,1 %). Takové projekty trpěly různými vadami, které hodnotitelé popisovali např. takto: projekt neuvádí potřebné konkrétní informace, je málo detailní, nepřehledný, nesrozumitelný, působí nereseriózně apod. Takové hodnocení by se dalo shrnout pod označení *nekvalitní projekt*. Jde o situaci, kterou Řídicí orgán, chce-li do budoucna snížit počet negativních projektů, nemůže příliš ovlivnit. Může být otázkou, zda některé z těchto projektů nebylo možné vyřadit již ve fázi kontroly formálních náležitostí. Nicméně i takovýmto způsobem nekvalitní projekt mohl být v souladu se základními podmínkami výzvy a splnit nezbytné administrativní požadavky, pročež pro jeho vyřazení při kontrole formálních náležitostí potom nebyl důvod. **Pomoci by mohlo, kdyby při kontrole formálních náležitostí byly kontrolovány např. minimální požadavky na dodržení struktury podnikatelského záměru.** Tabulka níže podává přehled o výzvách, které byly ve vzorku nejvíce dotčeny nedostatečně popsány projekty. Z hlediska času uplynulého od přijetí žádosti o podporu

po její vyřazení vidíme oproti hodnocení formálních náležitostí posun směrem k prodloužení této doby, a to více než dvojnásobně.

Tabulka 17: Nedostatečně popsany projekt – detail vybraných výzev

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Technologie - Výzva X. 2019 P1	6	21,4%	251
Technologie - Výzva XIII. 2020 P1	2	7,1%	244
Aplikace - s účinnou spoluprací - Výzva I. 2015 K2	2	7,1%	460
Aplikace - bez účinné spolupráce - Výzva I. 2015 K2	2	7,1%	494

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt vyřazený z důvodu nedostatečně popsaného projektu. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech případech nedostatečně popsaných projektů (ve vzorku bylo takových případů 29).

Zdánlivě podobnou skupinou jako v předchozím případě je i kategorie projektů, které **nesplnily minimální bodovou hranici** (21,6 %). Tyto projekty nelze označit za nekvalitní ve smyslu nesrozumitelnosti, nepřehlednosti, či malé úrovně detailu, ale jde o projekty, které z různých důvodů získaly nízký počet bodů napříč jednotlivými kritérii věcného hodnocení, a tak nebyly schopny v součtu překročit minimální bodovou hranici. Rovněž mohlo jít o projekty, které získaly ve většině kritérií dostatek bodů, avšak v jednom vysoce bodovaném kritériu neuspěly²⁷. Často bylo také další hodnocení projektu podmíněno tím, že projekt musel v součtu vybraných kritérií získat určitý minimální počet bodů.²⁸ U některých výzev byly vybrané části věcného hodnocení (zejména část *Připravenost žadatele k realizaci projektu*) hodnoceny převážně binárně (přestože formálně nešlo o vylučovací kritérium). Mnohdy šlo o případy, kdy bylo v rámci daného kritéria hodnoceno ne/doložení určité přílohy.²⁹ V některých případech dokonce projekt v takovémto binárním kritériu sice mohl získat určitý počet bodů, ale při jeho nesplnění byl vyřazen z dalšího hodnocení.³⁰ Je potom otázkou, zda by neměla být takováto (či alespoň některá, snáze posouditelná) neformálně vylučovací kritéria již součástí kontroly formálních náležitostí a ve věcném hodnocení se raději soustředit spíše na kritéria bodovaná na

²⁷ Např. kritérium dostatečného přírůstku energie měřené a ovlivnitelné systémem lokální bilance v distribučních sítích k celkovým ekvivalentním ročním nákladům ve výzvě Smart grids I. (Distribuční sítě) - aktivita a) - Výzva II. 2017 mělo dotaci 22 bodů, přičemž daný projekt zde obdržel 0 bodů.

²⁸ Např. ve výše jmenované výzvě Smart grids I. byla stanovena kritéria A–E (max. 100 bodů, min. 60 bodů), přičemž, aby byl projekt ve věcném hodnocení dále hodnocen, musel v kritériích B–D získat alespoň 47 bodů.

²⁹ Např. ve výzvě Úspory energie - aktivita: Fotovoltaické systémy s/bez akumulace pro vlastní spotřebu - Výzva II. 2017 bylo v kritériu *Připravenosti žadatele k realizaci projektu* hodnoceno, zda byla doložena Smlouva o připojení podle zákona č. 458/2000 Sb. Pokud smlouva doložena byla, získal projekt v tomto kritériu 15 b.; v opačném případě nezískal bod žádný. Nebo v případě výzvy Úspory energie - Výzva VI. 2020 bylo požadováno v kritériu *Připravenosti žadatele k realizaci projektu* doložení stavebního povolení (0-11 b.). U obou těchto výzev bylo doložení příloh (smlouvy o připojení, resp. stavebního povolení) kontrolováno již v rámci kontroly formálních náležitostí. Pokud v této fázi neměl žadatel dané přílohy ještě k dispozici, mohl je doložit před podpisem Rozhodnutí o poskytnutí podpory. Zařazení předmětného kritéria i do věcného hodnocení mělo zvýhodňovat projekty, které prokázaly větší připravenost – již nemusely čekat na ne/získání smlouvy o připojení, resp. stavebního povolení.

³⁰ Např. dle hodnotícího kritéria *Připravenosti žadatele k realizaci projektu* bylo ve výzvě Smart Grids II. - Přenosová síť - Výzva II. 2016 hodnoceno 15 body to, zda byl projekt obsažen v Desetiletém plánu rozvoje přenosové soustavy ČR. Pokud ne, tak projekt získal v daném kritériu nula bodů a současně byl vyřazen z dalšího hodnocení. Toto je podle našeho názoru příklad kritéria, které mohlo být posuzováno již ve fázi kontroly formálních náležitostí.

určité škále.³¹ Přehled o výzvách, u nichž bylo ve vzorku zaznamenáno více projektů, které nesplnily minimální bodovou hranici, podává tabulka níže.

Tabulka 18: Nesplněna minimální bodová hranice – detail vybraných výzev

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Nízkouhlíkové technologie - Druhotné suroviny - Výzva V. 2019 P1	4	16,7%	220
Nemovitosti - Výzva II. 2016 K1	3	12,5%	262
Nemovitosti - Výzva III. 2018 P1	2	8,3%	293
Školicí střediska - Výzva I. 2015 K2	2	8,3%	464
Nízkouhlíkové technologie - aktivita b) Akumulace energie - Výzva II. 2017 K1	2	8,3%	181

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt vyřazený z důvodu nesplněné minimální bodové hranice. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech projektech, které nesplnily minimální bodovou hranici (ve vzorku bylo takových případů 24).

Stejně početnou skupinou jako v předchozím případě jsou projekty, které byly vyhodnoceny jako **nehospodárné** (21,6 %). Při hodnocení hospodárnosti projektu jsou kontrolovány ceny obvyklé pořizovaných strojů, technologií, příp. nehmotného majetku, cen služeb či výše odměňování pracovníků. Náklady nad obvyklé ceny nebyly uznány jako způsobilé výdaje projektu. Projekty, které toto kritérium nesplnily, tak byly předražené, či neodůvodněně naddimenzované. Takové negativní projekty lze zařadit do kategorie případů, jejichž množství není Řídicí orgán schopen nijak ovlivnit. Z tabulky níže je patrné, že tento problém byl obecnější povahy, neboť i ve vzorku byly celkem hojně zastoupeny výzvy průřezově ze všech prioritních os OP PIK.

Tabulka 19: Nehospodárnost – detail vybraných výzev

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Potenciál - Výzva I. 2015 P2	5	20,8%	556
ICT a sdílené služby Digitální podnik - Výzva V. 2021 P1	4	16,7%	172
Úspory energie - Výzva I. 2015 P2	3	12,5%	522
Aplikace - s účinnou spoluprací - Výzva I. 2015 K2	2	8,3%	447
Školicí střediska - Výzva I. 2015 K2	2	8,3%	505
Nízkouhlíkové technologie - Druhotné suroviny - Výzva V. 2019 P1	2	8,3%	173

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt vyřazený z důvodu nehospodárnosti. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech projektech, které byly hodnoceny jako nehospodárné (ve vzorku bylo takových případů 24).

³¹ Toto doporučení jistě nelze vztáhnout na všechna vylučovací kritéria, jelikož u některých kritérií je potřeba do hloubky posuzovanému projektu rozumět. Např. ve výzvě Inovace - Inovační projekt - Výzva I. 2015 byla obsažena binární, v tomto případě nebodovaná (hodnocení jen ano/ne) kritéria typu, zda projekt dosahuje nejméně 5. inovační řád, zda byl vývoj posuzované inovace již ukončen apod. Tento typ kritérií jistě není vhodné, na rozdíl od některých příkladů uvedených v předchozích poznámkách pod čarou, zařadit do fáze kontroly formálních náležitostí.

Další, již o něco méně četnou, příčinou vyřazení projektu během věcného hodnocení byla skutečnost, že projekt obsahoval **nezpůsobilé výdaje** (12,6 %). Vymezení toho, co lze zařadit mezi způsobilé výdaje se v každé výzvě lišilo podle jejího věcného zaměření. V obecné rovině však šlo o výdaje, které musely být vynaloženy v souladu s cíli programu, musely bezprostředně souviset s realizací projektu, musely být vynaloženy nejdříve v den podání žádosti o podporu apod. V této kategorii jsou obsaženy rovněž projekty, u nichž bylo v rámci věcného hodnocení uvedeno, že zahrnují nepodporovanou aktivitu, tj. výdaje zde nebyly vynaloženy v souladu s věcným zaměřením výzvy, resp. programu podpory. **Jak ale bylo uvedeno výše, hodnocení toho, zda projekt obsahuje podporované aktivity bylo již předmětem kontroly formálních náležitostí (podíl 9,2 % na celkovém počtu projektů, které nesplnily formální náležitosti).** Je proto otázkou, proč již v této fázi nebyly takové projekty odhaleny, a muselo se tak stát až ve fázi věcného hodnocení. **Zde by mohlo být na místě doporučit lepší proškolení pracovníků, kteří tuto část kontroly formálních náležitostí provádí.** Co se samotných způsobilých výdajů týče, Řídicí orgán je u každé výzvy celkem jednoznačně definoval v samostatné příloze výzvy. Nelze proto očekávat, že by nějaké dodatečné opatření Řídicího orgánu snížilo počet těchto negativních projektů. Takové opatření ani nelze příliš požadovat, jelikož Řídicí orgán je v této oblasti do značné míry vázán legislativou EU. Projekty s nezpůsobilými výdaji byly ve vzorku rozprostřeny do více různých výzev,³² a jejich větší koncentrace v několika málo výzvách tak není pozorována. Proto tabulka níže obsahuje jen dvě výzvy, v nichž se vyskytl více než jeden případ projektu s nezpůsobilými výdaji.

Tabulka 20: Nezpůsobilé výdaje – detail vybraných výzev

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Smart grids I: Distribuční síť - aktivita a) - Výzva IV. 2018 P1	2	14,3%	314
Školicí střediska - Výzva II. 2016 K1	2	14,3%	259

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt vyřazený z důvodu nezpůsobilých výdajů. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech projektech, jejichž výdaje byly hodnoceny jako nezpůsobilé (ve vzorku bylo takových případů 14).

Příčina negativního stavu, kterou jsme označili jako **nedostatečná inovativnost** (6,3 %) navazuje na kategorii projektů, u nichž nebyla splněna minimální bodová hranice, a mohla by být její podkategorií. Vzhledem k většímu počtu takových projektů ve vzorku jsme ji však vyčlenili zvlášť. Nedostatky, kterými tyto projekty trpěly, spočívaly nejčastěji v tom, že podle hodnotitelů takovým projektům chyběl prvek novosti, nebyl doložen funkční prototyp, nebyl ukončen výzkum, nebo byl projekt zaměřen na pořízení technologie, nikoliv její vývoj. Opět jde o skupinu projektů, kde lze stěží očekávat opatření Řídicího orgánu, které by vedlo ke snížení počtu negativních projektů. **I zde můžeme maximálně opět zopakovat doporučení zaměřené na jednoznačné používání terminologie, zjednodušení jazyka, zvýraznění důležitých informací apod.** Tato kategorie se pochopitelně týká jen programů podpory spadajících pod prioritní osu 1 OP PIK, nicméně ve vzorku se našla jen jedna výzva, která obsahovala alespoň dva projekty hodnocené jako nedostatečně inovativní.

³² V deseti výzvách byly takové případy zastoupeny jen jedním projektem.

Tabulka 21: Nedostatečná inovativnost – detail vybraných výzev

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Inovace - Inovační projekt - Výzva III. 2016 P1	2	28,6%	163

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt vyřazený z důvodu nedostatečné inovativnosti. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech projektech, jež byly nedostatečně inovativní (ve vzorku bylo takových případů 7).

O vylučovacích kritériích jsme se již zmínili u projektů, které nesplnily minimální bodovou hranici. Tam se však jednalo převážně o kritéria, která měla binární charakter, nicméně současně byla bodována. V případě kategorie projektů, jež **nesplnily vylučovací kritéria** (5,4 %) máme na mysli nebodovaná kritéria, na základě jejichž nesplnění (byť jediného z nich) byl projekt z dalšího hodnocení přímo vyloučen. Ve vzorku se nejčastěji vyskytovaly projekty vyřazené v důvodu toho, že neprokázaly vazbu na RIS3 strategii, nedoložily posouzení EIA, či jinak pomíjely dopady na životní prostředí. **I v případě této skupiny projektů by mohlo být vhodné zvážit, zda nelze některá kritéria posoudit již ve fázi kontroly formálních náležitostí.** Jedinou výzvu s více než jedním projektem v rámci předmětné kategorie ukazuje tabulka níže.

Tabulka 22: Nesplněna vylučovací kritéria – detail vybraných výzev

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Inovace - Inovační projekt - Výzva I. 2015 P2	2	33,3%	568

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt vyřazený z důvodu nesplnění vylučovacích kritérií. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech projektech, nesplnily vylučovací kritéria (ve vzorku bylo takových případů 6).

Stejně jako v případě projektů vyřazených ve fázi kontroly formálních náležitostí i zde shrneme zbývající případy negativních projektů vykázaných při věcném hodnocení do sdružené kategorie *Ostatní* (6,3 %). Zde je jejich stručný popis a níže jediná výzva zastoupená více než jedním projektem:

- Nedostatečné financování – financování projektu buď nebylo popsáno, nebo bylo nedostatečné (např. situace, kdy cizí zdroje nebyly doloženy, a tudíž byl projekt vyhodnocen jako rizikový);
- Neprokázána spolupráce s VaVal – nebyla doložena smlouva, která by prokazovala spolupráci s výzkumnými organizacemi;
- Nesrovnalosti v personálním obsazení – pozice popsané v projektu byly zaplněny jinými lidmi;
- Nepodporovaný CZ NACE – ve vzorku šlo o jediný projekt³³, který byl zacílen v nepodporovaném odvětví; toto mělo být odhaleno již ve fázi kontroly formálních náležitostí.

Tabulka 23: Ostatní příčiny při věcném hodnocení – detail vybraných výzev

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Spolupráce - Klastry - Kolektivní výzkum - Výzva I. 2015 K2	2	28,6%	427

³³ Projekt byl z výzvy Inovace - Inovační projekt - Výzva I. 2015.

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt vyřazený z ostatních příčin při věcném hodnocení. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech případech projektů vyřazených na základě ostatních příčin při věcném hodnocení (ve vzorku bylo takových případů 7).

4.3.3. Nedodržena lhůta pro přechod z předběžné na plnou žádost

V rámci podmínek výzvy se dostáváme ke třetí podskupině příčin zařazení projektu do negativního stavu a tou je situace, kdy žadatel nedodržel lhůtu pro přechod z předběžné na plnou žádost. Takových projektů bylo v rámci základní skupiny Podmínky výzvy 12,8 %. Je samozřejmé, že se tento fenomén týká jen výzev s dvoukolovým modelem hodnocení. Jak již bylo uvedeno v předchozím textu, takových výzev bylo v celém OP PIK 28,2 %; ve vzorku potom 15,1 %. V tabulce níže vidíme ty výzvy, které ve vzorku obsahovaly alespoň dva projekty, u nichž nebyla dodržena lhůta pro přechod z předběžné na plnou žádost.

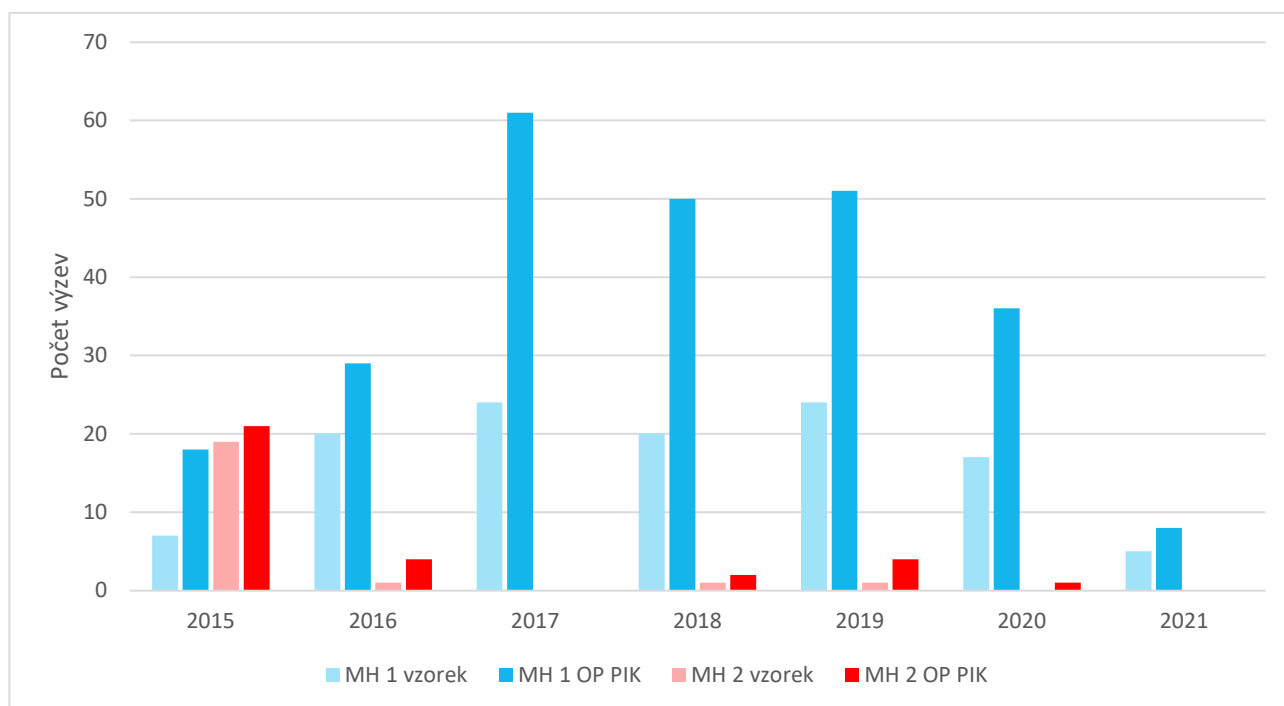
Tabulka 24: Nedodržena lhůta pro přechod z předběžné na plnou žádost – detail vybraných výzev

Výzva	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Inovace - Inovační projekt - Výzva I. 2015 P2	12	15,8%	338
Nemovitosti - Výzva I. 2015 P2	11	14,5%	301
Školicí střediska - Výzva I. 2015 K2	7	9,2%	323
Potenciál - Výzva I. 2015 P2	7	9,2%	307
Smart grids II. (Přenosová síť) - Výzva I. 2015 P2	6	7,9%	416
Úspory energie - Výzva I. 2015 P2	6	7,9%	442
Aplikace - bez účinné spolupráce - Výzva I. 2015 K2	5	6,6%	261
ICT a sdílené služby - Budování a modernizace - Výzva I. 2015 K2	4	5,3%	290
ICT a sdílené služby - Tvorba nových IS/ICT řešení - Výzva I. 2015 K2	3	3,9%	290
Partnerství znalostního transferu - Výzva I. 2015 K2	3	3,9%	259
Aplikace - s účinnou spoluprací - Výzva I. 2015 K2	3	3,9%	287
Úspory energie v SZT - Výzva I. 2015 K2	3	3,9%	381

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt, který nedodržel lhůtu pro přechod z předběžné na plnou žádost. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech případech projektů, jež nedodržely lhůtu pro přechod z předběžné na plnou žádost (ve vzorku bylo takových případů 76).

Dalším charakteristickým rysem, alespoň u projektů ve vzorku, bylo to, že až na několik málo výjimek se tento problém týkal výzev vyhlášených v roce 2015. To dokládá také graf níže. V něm je vidět, že na počátku programovacího období bylo vyhlášeno více výzev s dvoukolovým modelem hodnocení (jak ve výzvách, z nichž pochází vzorek negativních projektů, tak za celý operační program). V dalších letech už dominovaly výzvy s jednokolovým modelem hodnocení. Lze se tedy domnívat, že Řídicí orgán tuto příčinu negativních projektů v pozdějších letech implementace OP PIK již vyřešil.

Obrázek 11: Vývoj počtu výzev z hlediska modelu hodnocení

Pozn.: MH1 vzorek = počet výzev s jednokolovým modelem hodnocení ve vzorku negativních projektů, MH1 OP PIK = počet výzev s jednokolovým modelem hodnocení na úrovni celého operačního programu, MH2 vzorek = počet výzev s dvoukolovým modelem hodnocení ve vzorku negativních projektů, MH2 OP PIK = počet výzev s dvoukolovým modelem hodnocení na úrovni celého operačního programu.

Přesto, pokud by se tento problém někdy v budoucnu opakoval, můžeme navrhnout doporučení vedoucí k jeho zmírnění. Předmětné projekty lze totiž rozčlenit na další podkategorie podle toho, jak se v dané situaci jednotliví aktéři (žadatel a Řídící orgán) chovali. To ukazuje tabulka níže. Ve více než třech čtvrtinách případů (77,6 %) nebyl žadatel ze strany Řídícího orgánu upozorněn na to, v jaké lhůtě musí plnou žádost podat. V přehledu depeší v MS2014+ vidíme u takových projektů jen strohou systémovou informaci, že „žádost byla vrácena žadateli k doplnění“, nebo že předběžná žádost „splnila veškeré podmínky a byla vrácena k rozšíření na plnou žádost“.³⁴ Jednoznačným doporučením je uvádět lhůtu pro předložení plné žádosti současně s oznámením o tom, že předběžná žádost byla schválena. V druhé nejpočetnější skupině případů (10,5 %) sice žadatel byl upozorněn na lhůtu pro rozšíření předběžné žádosti na plnou, nicméně se tak stalo v průměru 3 měsíce před jejím vypršením. V takových případech by bylo vhodné zasílat včasné upozornění připomínající, že se uplynutí lhůty blíží. Další, již méně početnou skupinou (7,9 %), byly projekty, které deklarovaly, že je pro ně lhůta pro předložení plné žádosti nedostatečná. Takové případy nemá Řídící orgán příliš jak řešit; je-li to možné a účelné, může maximálně nabídnout prodloužení lhůty. Další skupiny ve vzorku byly již marginální.

³⁴ Vycházíme z předpokladu, že veškerá komunikace k projektu by měla probíhat prostřednictvím depeší v monitorovacím systému. Je samozřejmě možné, že informace o lhůtě, do kdy je potřeba předložit plnou žádost, byla žadateli předána jinou formou (např. telefonicky, nebo e-mailem). Domníváme se však, že by se tak dělo jen ve vybraných případech, nikoliv u tří čtvrtin vzorku.

Tabulka 25: Příčiny negativních stavů v podskupině Nedodržena lhůta pro přechod z předběžné na plnou žádost

Příčina negativního stavu	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
žadatel nebyl upozorněn na lhůtu pro rozšíření na plnou žádost	59	77,6%	335
žadatel byl upozorněn na lhůtu pro rozšíření na plnou žádost, ale nebyl mu zaslán reminder	8	10,5%	345
nedostatečná lhůta pro přípravu plné žádosti	6	7,9%	285
nedodržena lhůta pro přechod z předběžné na plnou žádost, i přesto, že byla žadateli lhůta na jeho žádost prodloužena	1	1,3%	377
žadatel nebyl upozorněn na lhůtu pro rozšíření na plnou žádost, ale později mu byl zaslán reminder	1	1,3%	259
žadatel podal plnou žádost, ale hned ji stáhl a rozhodl se nepokračovat	1	1,3%	188
Celkem	76	100,0%	329

Pozn.: Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané příčiny negativního stavu na celkovém počtu projektů v podskupině Nedodržena lhůta pro přechod z předběžné na plnou žádost (ve vzorku bylo takových případů 76).

Nabízí se otázka, zda má dvoukolový model hodnocení vůbec nějakou přidanou hodnotu. Pokusíme se proto porovnat délku administrace výzev mezi oběma modely hodnocení, a dále zjistit, jestli existuje v případě výzev s dvoukolovým modelem hodnocení nižší výskyt negativních projektů. Respektive, jestli lze předpokládaný trade-off mezi delší dobou hodnocení a nižším výskytem negativních projektů u dvoukolového modelu hodnocení považovat za odůvodněný.

Tabulka 26 zobrazuje programy podpory OP PIK v členění na jedno- a dvoukolový model hodnocení. Na úrovni každého programu podpory je uvedeno, jak dlouho v průměru trvá administrace negativních projektů, a dále jaký je podíl počtu negativních projektů vůči projektům, které získaly Rozhodnutí o poskytnutí dotace. V případě jednokolového modelu hodnocení trvala administrace negativního projektu v průměru za celý OP PIK 197 dní a téměř polovina projektů (46,3 %) skončila dříve, než obdržela RoPD. Naproti tomu u dvoukolového modelu hodnocení zabrala administrace projektu o 40 % více času (330 dní) a míra odpadovosti všech žádostí o podporu, tedy počítáno již od předběžných žádostí, činila 64,4 %. Smyslem předběžných žádostí je však odfiltrovat méně kvalitní projekty, přičemž je zde předpoklad, že následné plné žádosti již budou úspěšnější. Tento předpoklad se nám podařilo potvrdit, jelikož míra odpadovosti, která je počítána až od plných žádostí, je ve dvoukolovém modelu hodnocení zhruba třetinová (33,8 %). Úspěšnost žádostí o podporu je zde tedy v porovnání se situací, kdy žadatel podává rovnou plnou žádost (tj. v jednokolovém modelu hodnocení), o 12,5 procentního bodu vyšší. Je to však vykoupeno tím, že administrace negativních projektů ve dvoukolovém modelu hodnocení trvá v průměru o 133 dní déle.

Tabulka 26: Průměrný počet dní administrace negativních projektů a míra odpadovosti – srovnání obou modelů hodnocení

Program podpory	Jednokolový MH		Dvoukolový MH			Celkem	
	Ø počet dní	Podíl neg. projektů	Ø počet dní	Podíl neg. projektů od předběžné žádosti	Podíl neg. projektů od plné žádosti	Ø počet dní	Podíl neg. projektů
Aplikace	133	43,9%	325	54,7%	40,5%	211	45,9%
Inovace	61	46,2%	330	62,1%	40,3%	193	49,4%
Potenciál	160	38,3%	387	71,6%	54,4%	291	43,9%
Inovační vouchery	55	31,4%				55	31,4%
Partnerství znalostního transferu	92	45,3%	172	56,3%	36,7%	130	47,1%
Proof of concept	116	54,7%				116	54,7%
Služby infrastruktury	306	64,8%				306	64,8%
Spolupráce	187	29,8%	246	42,0%	21,6%	232	36,8%
Poradenství	83	74,9%				83	74,9%
Technologie	270	50,7%				270	50,7%
Marketing	252	21,1%				252	21,1%
Nemovitosti	214	43,9%	382	85,7%	59,3%	308	52,3%
Školící střediska	176	65,8%	271	80,1%	52,5%	239	70,6%
Obnovitelné zdroje energie	392	64,4%				392	64,4%
Úspory energie	220	31,7%	369	72,1%	31,1%	288	36,7%
Smart grids I (distribuční sítě)	182	52,1%	306	100,0%	100,0%	251	76,0%
Nízkouhlíkové technologie	247	49,5%				247	49,5%
Úspory energie v SZT	170	18,8%	383	53,7%	26,9%	277	27,5%
Smart grids II (přenosové sítě)	214	42,9%	487	33,5%	0,0%	405	36,6%
Vysokorychlostní internet	245	34,8%				245	34,8%
ICT a sdílené služby	222	22,6%	240	63,5%	24,2%	231	36,2%
Průměr za OP PIK	197	46,3%	330	64,4%	33,8%	241	49,1%

Vztáhneme-li dobu administrace projektu nikoliv na negativní projekty, ale na projekty, kterým naopak bylo vydáno RoPD, zjistíme, že časový rozdíl mezi oběma modely hodnocení je ještě větší. To ukazuje Tabulka 27 níže. Zatímco v jednokolovém modelu hodnocení trvala administrace žádosti od její registrace po vydání RoPD v průměru za celý operační program 263 dní, ve dvoukolovém modelu hodnocení tentýž časový úsek trval průměrně 536 dní. Takové srovnání však nemusí být korektní, jelikož ve dvoukolovém modelu hodnocení bychom měli brát v potaz stejný časový úsek – tedy až od podání plné žádosti. Je však překvapivé, že ani v tomto porovnání není doba administrace plné žádosti ve dvoukolovém modelu hodnocení rychlejší. Právě naopak – trvá v průměru o 103 dní déle než hodnocení plné žádosti u jednokolového modelu hodnocení. Dalo by se přitom naopak intuitivně očekávat, že hodnocení projektu, který již prošel předběžným hodnocením, nezabere v další fázi hodnocení již tolik času.

Tabulka 27: Průměrný počet dní administrace projektů s RoPD – srovnání obou modelů hodnocení

Program podpory	Jednokolový MH	Dvoukolový MH		Rozdíl mezi MH1 a MH2 v $\bar{\varnothing}$ počtu dní od plné ž.
	$\bar{\varnothing}$ počet dní od plné žádosti	$\bar{\varnothing}$ počet dní od předběžné žádosti	$\bar{\varnothing}$ počet dní od plné žádosti	
Aplikace	280	552	396	116
Inovace	194	530	363	169
Potenciál	212	510	352	139
Inovační vouchery	82			
Partnerství znalostního transferu	274	505	351	77
Proof of concept	192			
Služby infrastruktury	336			
Spolupráce	337	493	362	24
Poradenství	196			
Technologie	262			
Marketing	366			
Nemovitosti	286	467	340	54
Školící střediska	318	562	380	62
Obnovitelné zdroje energie	434			
Úspory energie	314	556	351	37
Smart grids I (distribuční sítě)	417			
Nízkouhlíkové technologie	320			
Úspory energie v SZT	315	545	416	102
Smart grids II (přenosové sítě)	402	585	357	-45
Vysokorychlostní internet	451			
ICT a sdílené služby	282	544	367	86
Průměr za OP PIK	263	536	366	103

Shrnutí k výše položené otázce: Z hlediska dynamiky počtu negativních projektů má dvoukolový model hodnocení své opodstatnění, jelikož je zde o 12,5 procentního bodu vyšší úspěšnost plných žádostí ve srovnání s jednokolovým modelem hodnocení. Musíme však vzít v potaz, že je to na úkor vyšší administrativní náročnosti na straně žadatelů o podporu i Řídícího orgánu. V případě negativních projektů musí Řídící orgán takovým projektům věnovat v průměru o 133 dní více času. U projektů, které nakonec obdrží Rozhodnutí o poskytnutí dotace, jde průměrně o 273 dní delší dobu (zahrnujeme-li čas plynoucí už od podání předběžné žádosti), resp. 103 dní (počítáme-li jen časový úsek od podání plné žádosti do vydání RoPD). Zdá se tak, že

opuštění dvoukolového modelu hodnocení, který byl na začátku programovacího období používán většinou, bylo správné rozhodnutí. Lze tedy doporučit prioritní využívání modelu hodnocení založeného pouze na plné žádosti. Zároveň však nelze dvoukolový model zahrnout *en bloc*. Jak ukázala Výsledková evaluace SC 3.5, 3.6, 4.2 OP PIK (2019), má tento model hodnocení ve vybraných programech podpory své opodstatnění.³⁵

4.3.4. Omezená alokace výzvy

Čtvrtou nejpočetnější podskupinou (7,4 %) v rámci Podmínek výzvy byly negativní projekty, jejichž vyřazení bylo dáno omezenou alokací výzvy. Většinou šlo vlastně o úspěšné projekty, které by za jiných okolností získaly Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Typický projekt v této skupině získal dostatečný počet bodů a splnil veškeré podmínky stanovené výzvou, ale nebyl doporučen k financování z důvodu vyčerpání alokace výzvy. Menší část projektů ve vzorku byla vyřazena bez hodnocení plné žádosti (proběhlo hodnocení předběžné žádosti), protože již bylo zřejmé, že alokace výzvy nebude dostatečná. Jak ukazuje tabulka níže, v případě těchto negativních projektů je průměrná délka trvání projektu poměrně nepříjemně dlouhá (v průměru 474 dní). Jde přitom o problém, který je Řídicím orgánem do určité míry řešitelný.

Důležitou roli zde hraje druh výzvy. Již v kapitole 2.2 bylo uvedeno, že u **kolových výzev** jsou nejprve vyhodnoceny všechny projekty, následně jsou seřazeny dle výše bodového hodnocení a poté je stanovena hranice minimálního počtu bodů tak, aby nebyla překročena disponibilní alokace výzvy. Projekt, jehož bodové ohodnocení překročí minimální bodovou hranici, získá, *ceteris paribus*, RoPD. V těchto případech je očekávatelné, že na některé méně kvalitní projekty, lapidárně řečeno, nezbydou peníze. Je však poněkud diskutabilní, co lze považovat za méně kvalitní projekt. Například v III. výzvě Technologií z roku 2015 byl takový převis projektů, že minimální bodová hranice musela být posuta ze standardních 60 na 88 bodů. Lze potom projekt s 87 body považovat za nekvalitní? V konkurenci ostatních projektů v dané výzvě nepochybně méně kvalitní byl. V jiných výzvách s ne tak konkurenčním prostředím by však mohlo jít o jeden z nejkvalitnějších projektů. Faktorem, který v těchto případech do značné míry hloubku konkurenčního prostředí vytváří a ovlivňuje tak úspěšnost projektů, je efektivní nastavení výše alokace výzvy a délky doby, po kterou je výzva otevřena pro příjem projektů. Výzva, která podpoří jen projekty s nadstandardně vysokým počtem bodů by se mohla na první pohled jevit jako úspěšná, správně nastavená. S ohledem na téma této

³⁵ Evaluace doporučovala zachovat dvoukolový model hodnocení u programu podpory Smart grids II: „*Podáním předběžné žádosti, jejíž zpracování není časově ani administrativně náročné, vzniká způsobilost výdajů a vytváří se prostor pro kvalitní přípravu plné žádosti.*“ Jak ukázala Vztáhneme-li dobu administrace projektu nikoliv na negativní projekty, ale na projekty, kterým naopak bylo vydáno RoPD, zjistíme, že časový rozdíl mezi oběma modely hodnocení je ještě větší. To ukazuje Tabulka 27 níže. Zatímco v jednokolovém modelu hodnocení trvala administrace žádosti od její registrace po vydání RoPD v průměru za celý operační program 263 dní, ve dvoukolovém modelu hodnocení tentýž časový úsek trval průměrně 536 dní. Takové srovnání však nemusí být korektní, jelikož ve dvoukolovém modelu hodnocení bychom měli brát v potaz stejný časový úsek – tedy až od podání plné žádosti. Je však překvapivé, že ani v tomto porovnání není doba administrace plné žádosti ve dvoukolovém modelu hodnocení rychlejší. Právě naopak – trvá v průměru o 103 dní déle než hodnocení plné žádosti u jednokolového modelu hodnocení. Dalo by se přitom naopak intuitivně očekávat, že hodnocení projektu, který již prošel předběžným hodnocením, nezabere v další fázi hodnocení již tolik času.

Tabulka 27, je právě tento program podpory jediný, u něhož byla administrace plných žádostí rychlejší ve dvoukolovém modelu hodnocení oproti modelu jednokolovému.

evaluace, efektivní využívání kapacit Řídicího orgánu, tomu tak ale rozhodně není. Úspěšná výzva by měla jistě podpořit ty nejkvalitnější možné projekty, ale nikoliv za cenu mrhání zdroji na straně vlastní administrativní kapacity i žadatelů o podporu. Velice důležitou roli zde hraje předchozí zkušenost Řídicího orgánu. Když Řídicí orgán ví, kolik projektů se hlásilo do minulých obdobných výzev, dokáže lépe predikovat optimální velikost alokace i lhůtu pro příjem žádostí. *Tam, kde zkušenost chybí (typicky na začátku programového období, či u vyhlášení výzev na nové aktivity), lze doporučit uspořádání důkladného průzkumu trhu mezi hospodářskými a sociálními partnery, kteří se ostatně na tvorbě výzev podílí. Dalším opatřením, které by mohlo pomoci předcházet nadměrnému převisu žádostí v kolových výzvách je časové či věcné rozložení výzev. V případě časového rozložení je hlavním nástrojem harmonogram výzev. Vědí-li totiž potenciální žadatelé, že v dohledné době bude vyhlášena obdobná výzva znovu, může to omezit jejich pocit *fear of missing out* (strach ze zmeškání) a registraci žádosti odložit na později (čímž získají více času na co nejkvalitnější přípravu žádosti). To samozřejmě předpokládá, že harmonogram výzev je dostatečně dopředu známý, transparentní, srozumitelný, stálý a kvalitně promováný. Věcným rozložením máme na mysli vyhlášení více podobných výzev, lišících se např. užším zaměřením na vybrané aktivity, cílové skupiny apod.*³⁶

Tabulka 28: Omezená alokace výzvy – detail vybraných výzev

Příčina negativního stavu	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Nemovitosti - Výzva I. 2015 P2	9	20,5%	733
Technologie - Výzva III. 2015 K1	8	18,2%	314
Nemovitosti - Výzva II. 2016 K1	7	15,9%	350
Technologie - Výzva XIII. 2020 P1	6	13,6%	373
Aplikace - s účinnou spoluprací - Výzva I. 2015 K2	3	6,8%	614
Aplikace - Výzva VIII. 2020 K1	2	4,5%	305
Aplikace - Výzva IX. 2021 K1	2	4,5%	314
Služby infrastruktury - Veřejná podpora - aktivita c) - Výzva IV. 2017 K1	2	4,5%	323
Služby infrastruktury - Veřejná podpora - aktivita c) - Výzva VI. 2019 K1	2	4,5%	847

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt, který by vyřazen z důvodu omezené alokace výzvy. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech případech projektů vyřazených z důvodu omezené alokace výzvy (ve vzorku bylo takových případů 44).

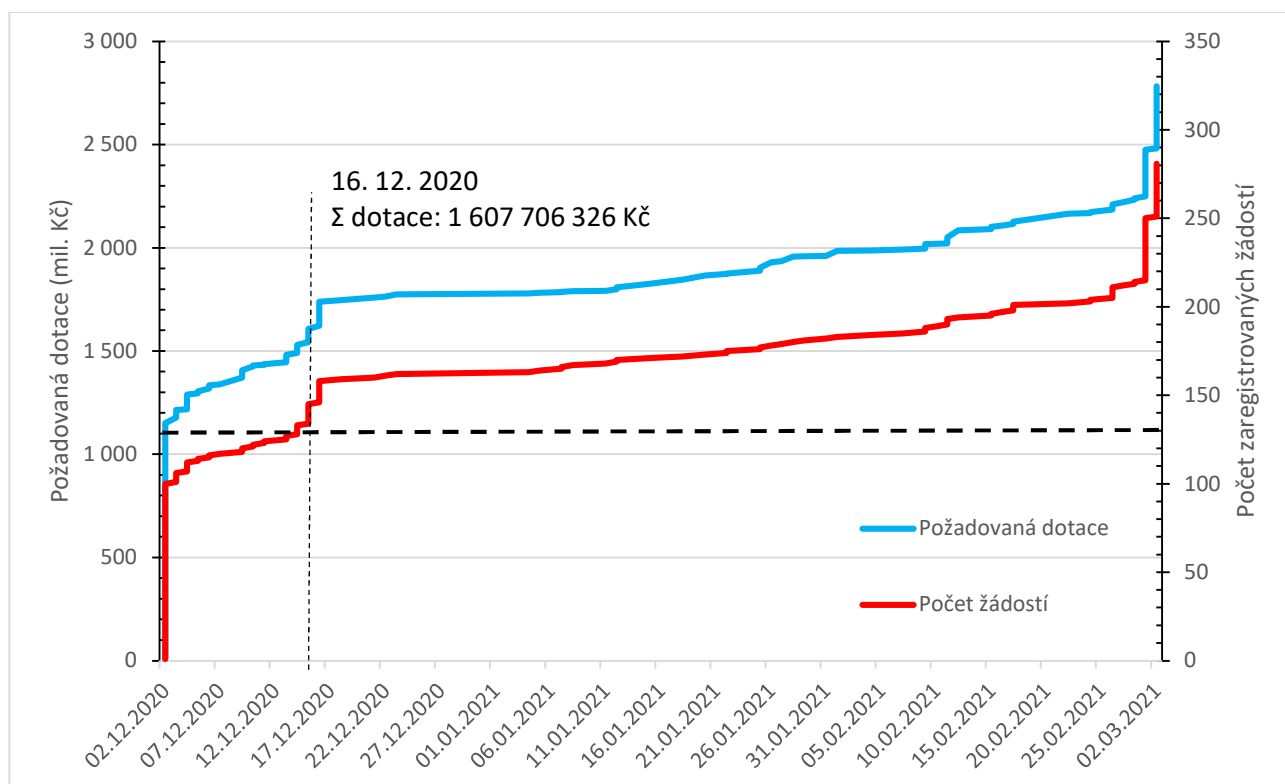
Dalším doporučením může být šíření osvěty mezi žadateli, a to zejména v případě **průběžných výzev**. U tohoto druhu výzev záleží na rychlosti, resp. pořadí, v jakém žadatel svou žádost podal. Žádosti jsou hodnoceny postupně a projekty, které překročí minimální, předem danou bodovou hranici, jsou k podpisu RoPD předkládány až do přidělení celé alokace výzvy. Oproti kolovým výzvám by se tedy dalo očekávat, že zde výrazný problém s nedostatečnou výší alokace výzvy nenastane. Přesto se i zde může stát, že žadatelé nechají registraci žádosti na poslední dny před uzavřením příjmu žádostí. Potom vznikne jednorázový převis projektů, které musí být dále administrovány. Na rozdíl od kolových výzev lze u průběžných výzev – pokud je v nich taková možnost výslovně uvedena – zkrátit lhůtu pro příjem žádostí. Nicméně vznikne-li převis

³⁶ Příkladem mohou být výzvy programů podpory Nízkouhlíkové technologie, Obnovitelné zdroje energie, ICT a sdílené služby či Spolupráce (bez ohledu na to, že vyhlášení více tematicky heterogenních v jeden moment může být motivováno jinými faktory, typicky rozdílnými režimy veřejné podpory).

v posledním dni (či několika málo dnech) této lhůty, nestihne již Řídicí orgán na nenadálou situaci pružně zareagovat. **Edukací cílové skupiny může dojít k rovnoměrnějšímu rozprostření zaregistrovaných žádostí v čase.**

Jinou situaci u průběžné výzvy ilustruje následující příklad XIII. výzvy Technologií z roku 2020. Výzva byla zaměřena na pořízení výpočetních technologií včetně softwaru ze strany malých a středních podniků. Příjem žádostí byl stanoven od 2. 12. 2020 do 2. 3. 2021 s plánovanou alokací výzvy ve výši 550 mil. Kč. Ve výzvě bylo dále uvedeno: „Řídicí orgán může zastavit příjem žádostí o podporu při dosažení dvojnásobku požadované dotace v přijatých žádostech o podporu, nejdříve však po 14 dnech (tj. 16. 12. 2020) od zahájení příjmu žádostí o podporu“. Vývoj počtu zaregistrovaných žádostí, jakož i kumulovaný nárůst výše požadované dotace, ukazuje graf níže. Z něj je patrné, že dvojnásobku plánované výše alokace bylo dosaženo již v den zahájení příjmu žádostí při počtu 97 zaregistrovaných žádostí o podporu. S ohledem na podmínku ve výzvě citovanou výše však mohlo dojít k uzavření příjmu žádostí až o 14 dní později, kdy již objem požadované dotace dosahoval celkové výše 1,6 mld. Kč a počet projektů vzrostl na 145. K zastavení příjmu žádostí však z důvodu v té době nejasné výše realokace mezi programy podpory nedošlo, výzva došla do svého plánovaného data ukončení příjmu žádostí, a bylo tak zaregistrováno celkem 281 projektů o požadované dotaci v kumulované výši téměř 2,8 mld. Kč. Dne 15. 9. 2021 bylo rozhodnuto o navýšení alokace výzvy na 1,55 mld. Kč. Celkem 141 projektů ve výši 1,5 mld. Kč nakonec obdrželo Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Míra odpadovosti předmětné výzvy tak dosáhla úrovně 49,8 %, přičemž podíl projektů ve vzorku, které byly ukončeny z důvodu omezené alokace výzvy činil 42,8 % z celkového počtu negativních projektů této výzvy.

Obrázek 12: Vývoj počtu zaregistrovaných žádostí a výše požadované dotace v XIII. výzvě Technologií (2020)

Pozn.: Modrá linie (levá svislá osa) zobrazuje kumulativní nárůst výše požadované dotace v průběhu doby určené pro příjem žádostí o podporu. Červená křivka (pravá svislá osa) ukazuje kumulativní nárůst počtu zaregistrovaných žádostí během této doby. Čárkovaná horizontální čára představuje strop dvojnásobku

plánované výše alokace (1,1 mld. Kč). Čárkovaná vertikální čára zobrazuje datum nejdřívějšího možného ukončení příjmu žádostí.

Na základě výše popsané případové studie lze formulovat následující doporučení pro průběžné výzvy za účelem minimalizace počtu negativních projektů vzniklých z důvodu omezené alokace výzvy:

- V otevřených výzvách průběžně vyhodnocovat počet zaregistrovaných žádostí a kumulovanou výši požadované dotace. V momentě, kdy se objem dotace blíží stropu naplánované alokace výzvy (po zohlednění obvyklé míry odpadovosti v daném programu podpory³⁷), příjem žádostí uzavřít.
- Je-li to možné a žádoucí z programového hlediska, je vhodné v případě velkého převisu projektů přistoupit k navýšení alokace výzvy.
- Došlo-li k přijetí nadměrného počtu projektů překračujících alokaci výzvy a není-li současně možné alokaci výzvy navýšit, je s ohledem na efektivní využití kapacit Řídicího orgánu vhodné vyřadit později přihlášené žádosti³⁸ ještě před kontrolou formálních náležitostí.³⁹

4.3.5. Nesplněny podmínky pro vydání RoPD

Další podskupina v rámci Podmínek výzvy je již méně početná (5,4 %) a pojí se s poslední kontrolou projektu před vydáním Rozhodnutí o poskytnutí dotace. V případě, že je projekt doporučen výběrovou komisí k financování je zkontrolována jeho správnost a aktuálnost. U každého projektu je kontrolováno zejména zda:

- údaje v návrhu RoPD souhlasí s údaji v žádosti o podporu;
- jsou doloženy všechny přílohy k RoPD dle požadavků daného programu podpory;
- na žadatele nebyl prohlášen konkurz/likvidace;
- žadatel nemá uložen zákaz přijímání dotací v Rejstříku trestů právnických osob;
- byl ověřen statut malého a středního podniku;
- ve vedení společnosti žadatele není veřejný funkcionář;
- splňuje tzv. transparentní balíček: žadatel zveřejnil v Obchodním rejstříku účetní závěrky, má zapsány skutečné majitele v ESM; nemá podíly ve formě kmenových listů;
- žadatel má nárok na požadovanou podporu de minimis.

Je-li při kontrole nalezen nějaký nenapravitelný nedostatek, nebo pokud žadatel nereaguje na žádost o doložení potřebných údajů, je projekt zamítnut. Mezi projekty ve vzorku byla nejčastější příčinou ukončení projektu před vydáním RoPD chybějící povinná příloha (75,0 %). Jak vidíme v tabulce níže, šlo zde z velké části o programy podpory, u nichž je vyžadováno doložení stavebního povolení. Dalšími, již méně častými příčinami zamítnutí projektu před RoPD byly situace, kdy se z žadatele stal velký podnik, či žadatel velikost podniku nedoložil, nedoložil požadované financování, porušil rozpočtovou kázeň (nezaplacené daně) nebo uváděl nepravdivé informace. Z tabulky níže také vidíme, že průměrná délka trvání těchto projektů je oproti všem

³⁷ Zde je potřeba uvažovat celkovou míru odpadovosti včetně projektů, které sice obdrží RoPD, ale nakonec nedojdou až k proplacení žádosti o platbu (stavy PN40a a PN40b, kterými se jinak v této evaluaci nezabýváme). V uvedeném příkladě byla do té doby obvyklá celková míra odpadovosti (průměr za předcházejících pět výzev Technologií) ve výši 44,9 %. Navýšíme-li strop naplánované alokace výzvy (zde 1,1 mld. Kč) o tuto míru odpadovosti, získáme objem kumulované požadované dotace, při jehož dosažení je vhodné příjem žádostí uzavřít. To v případě sledované výzvy odpovídá výši cca 2 mld. Kč – tedy o 800 mil. Kč a téměř 100 žádostí méně, než kolik bylo ve skutečnosti přijato.

³⁸ V uvedeném příkladě by šlo o žádosti přijaté po 9. 2. 2021, což je den, kdy byly přijaty žádosti o objemu kumulované požadované dotace ve výši cca 2 mld. Kč.

³⁹ K tomu došlo např. u I. výzvy Nemovitostí z r. 2015.

výše popsaným příčinám negativních projektů výrazně delší (v průměru 514 dní). Což je logické právě s ohledem na skutečnost, že jde o poslední krok před podpisem RoPD, při němž může projekt upadnout do negativního stavu.

Co se týče možností Řídicího orgánu omezit výskyt negativních projektů před vydáním RoPD, příliš prostoru zde nevidíme. Jak vyplývá z výše popsané struktury kontrolovaných bodů a z nejčastějších příčin toho, proč projekty nesplnily podmínky pro vydání RoPD, jde o situace, které vznikají převážně na straně žadatele, jenž nesplnil nějakou povinnost vyplývající z metodického prostředí OP PIK či přímo z legislativy. O problematice stavebních povolení jsme se zmínili již v kapitole 4.3.1, kde jednou z příčin negativních projektů bylo nedoložení příloh při kontrole formálních náležitostí.

Tabulka 29: Nesplněny podmínky pro vydání RoPD – detail vybraných výzev

Příčina negativního stavu	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Úspory energie - Výzva VI. 2020 P1	4	12,9%	421
Technologie - Výzva IV. 2016 P1	3	9,7%	1121
Školící střediska - Výzva III. 2018 P1	2	6,5%	435
Nemovitosti - Cestovní ruch - Výzva IV. 2019 K1	2	6,5%	221
Nízkouhlíkové technologie - aktivita c) Druhotné suroviny - Výzva IV. 2018 P1	2	6,5%	530
Nízkouhlíkové technologie - Druhotné suroviny - Výzva V. 2019 P1	2	6,5%	464
Úspory energie - Výzva V. 2019 P1	2	6,5%	674

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt, který by vyřazen kvůli nesplnění podmínek pro vydání RoPD. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech případech projektů vyřazených kvůli nesplnění podmínek pro vydání RoPD (ve vzorku bylo takových případů 32).

4.3.6. Nesplněny podmínky výběrové komise

Po úspěšném absolvování věcného hodnocení, tj. vytvoření dvou na sobě nezávislých kladných odborných posudků, je projekt projednán výběrovou komisí. U projektů, které komise projednává, jsou vedle základních informací uvedeny také počty bodů, které projekt od jednotlivých externích/interních hodnotitelů získal, případné informace o problémech projektu, počtu stržených bodů, návrzích na snížení rozpočtu a dalších záležitostech, které byly v průběhu hodnocení se žadatelem řešeny. Výběrová komise může projekt doporučit k poskytnutí podpory, pokud jsou posudky hodnotitelů kladné. Komise má rovněž pravomoc projekt k poskytnutí podpory nedoporučit, či jej vrátit k vyjádření se k jejím výhradám. Právě výhrad výběrové komise se týká tato podskupina negativních projektů, která má 2,5% podíl v rámci kategorie Podmínek výzvy.

Ve výhradách výběrové komise ve vzorku projektů se často objevovalo, (1) že žadatel musí objasnit financování projektu, (2) že některé výdaje by měly být kráceny pro nezpůsobilost, či (3) že by měl žadatel dodat chybějící dokumentaci. U velké většiny projektů ve vzorku žadatel přestal následně komunikovat, načež byl projekt ze strany Řídicího orgánu ukončen. V menším měřítku žadatel odstoupil od projektu sám poté, co nebyl schopen prokázat dostatečnou bonitu, nebo když uvedl, že kvůli krácení podpory se mu již nevyplatí projekt realizovat.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ve většině případů se výhrady výběrové komise netýkaly nových skutečností, nýbrž záležitostí, které již byly předmětem předchozího hodnocení. Dá se tedy říci, že na odhalené nedostatky

mohly upozornit již předchozí instance, zejména hodnotitelé v rámci věcného hodnocení. Doporučením zde může být edukace interních i externích hodnotitelů, zejména ve smyslu sdílení výstupů z jednání výběrových komisí; např. začlenění informace o nejčastějších výhradách výběrových komisí do školení hodnotitelů.

Přehled o výzvách ve vzorku s více než jedním výskytem projektu, který nesplnil podmínky výběrové komise, poskytuje tabulka níže. Stejně jako v případě přechází příčiny negativních projektů je i zde průměrná délka projektu velmi dlouhá – dokonce nejdelší ze všech sledovaných příčin negativních projektů (576 dní).

Tabulka 30: Nesplněny podmínky výběrové komise – detail vybraných výzev

Příčina negativního stavu	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Vysokorychlostní internet - Výzva IV. 2020 K1	3	20,0%	536
Nízkouhlíkové technologie - aktivita b) Akumulace energie - Výzva II. 2017 K1	2	13,3%	421
ICT a sdílené služby - Budování a modernizace datových center - Výzva IV. 2018 P1	2	13,3%	721

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt, který nesplnil podmínky výběrové komise. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech případech projektů, které nesplnily podmínky výběrové komise (ve vzorku bylo takových případů 15).

4.3.7. Nedoporučeno výběrovou komisí

Výše jsme uvedli, že jedním ze tří možných výstupů výběrové komise je nedoporučení projektu k poskytnutí podpory. To je předmětem této podskupiny příčin s 2,4% podílem na vzorku negativních projektů v rámci kategorie Podmínek výzvy. Typické případy, kdy výběrová komise nedoporučila projekty k podpoře, zahrnovaly ve vzorku tyto situace:

- pochybení/exces při hodnocení projektu některým z hodnotitelů (42,9 %);
- žadatel neprokázal schopnost finančně projekt realizovat (21,4 %);
- duplicita s jiným již běžícím projektem, který má shodné klíčové aktivity, stejnou cílovou skupinu i stejné území dopadu (21,4 %);
- projekt obdržel dva nedoporučující posudky hodnotitelů, či arbitra (14,3 %).

První z výše uvedených bodů lze ze strany Řídícího orgánu pozitivně ovlivnit pomocí již dříve zmíněné edukace hodnotitelů. Další možností by mohlo být postupné zavádění prvků strojového učení⁴⁰ do procesu (nejen, ale v tomto případě zejména) věcného hodnocení. Vhodně zvolený a pro potřeby Řídícího orgánu přizpůsobený (lokálně spravovaný) velký jazykový model⁴¹ by se postupně učil na již provedených posudcích hodnotitelů, přičemž lze předpokládat, že po několika iteracích by byl schopen část hodnotitelské práce vykonávat efektivněji. Těžiště bodů v dalších třech odrážkách leží převážně na straně žadatele a Řídící orgán zde nemá příliš možností k efektivnímu omezení výskytu těchto příčin negativních projektů.

⁴⁰ Strojové učení je oblast umělé inteligence, ve které mají systémy schopnost učit se ze vstupních dat. Mohou analyzovat vzory a použít tyto informace k tomu, aby byly schopny provádět úkoly, aniž by byly přímo naprogramovány na vykonávání konkrétních kroků.

⁴¹ Velký jazykový model („LLM“) je typ umělé inteligence vytrénované na obrovských datasetech textů a navržené pro zpracování, generování a porozumění přirozenému jazyku.

Tabulka 31: Nedoporučeno výběrovou komisí – detail vybraných výzev

Příčina negativního stavu	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Vysokorychlostní internet - Výzva IV. 2020 K1	3	21,4%	190
Inovace - Inovační projekt - Výzva VIII. 2020 P1	2	14,3%	199
Proof of Concept - aktivita a) - Výzva III. 2019 P1	2	14,3%	109

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt, který byl nedoporučen výběrovou komisí. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech případech projektů, které byly nedoporučeny výběrovou komisí (ve vzorku bylo takových případů 14).

Které výzvy ze vzorku obsahovaly nejvíce projektů nedoporučených výběrovou komisí, ukazuje tabulka výše. Stejně jako v případě předchozí podskupiny negativních projektů je na prvním místě IV. výzva programu podpory Vysokorychlostní internet.

4.3.8. Vyčerpána alokace pro velké podniky

Problém vyčerpané alokace pro velké podniky, který zaujímá 1,8% podíl na negativních projektech v kategorii Podmínky výzvy, je obdobou výše diskutované omezené alokace výzvy. Specifikem je, že zde nejde o celkovou alokaci, nýbrž jen o část alokace výzvy, kterou mohou využít podniky nesplňující status malého a středního podniku. Podle textu operačního programu „dotační podpora těchto firem nesmí překročit 20 % plánované alokace pro prioritní osu 1, 40 % plánované alokace pro prioritní osu 3 a 20 % plánovaného přidělu pro prioritní osu 4“.⁴²

Ve vzorku se tento druh negativních projektů vyskytoval především u dvou výzev programu podpory Potenciál, jak ukazuje tabulka níže. Již v kapitole 2.2 bylo uvedeno, že Potenciál byl programem podpory s třetí nejvyšší mírou odpadovosti projektů předložených velkými podniky (47,9 %). Pokud jde o I. výzvu z roku 2015, převis žádostí velkých podniků vznikl do značné míry implicitním nastavením monitorovacího systému MS2014+, kdy velké podniky využily automatického podání plných žádostí.⁴³ Negativní projekty lze v této výzvě rozčlenit do dvou skupin podle toho, ve které fázi byly vyřazeny. V první skupině jsou projekty, které se do průběžné výzvy zaregistrovaly dříve. Tyto projekty prošly kompletním hodnocením a byly vyřazeny až těsně před vydáním RoPD (stav PP29).⁴⁴ Druhá skupina obsahovala projekty zaregistrované později, které prošly hodnocením předběžné žádosti a kontrolou formálních náležitostí u plné žádosti, načež byly vyřazeny. Obě skupiny jsou příkladem neefektivního využití kapacit Řídicího orgánu (a samozřejmě i kapacit na straně žadatele). Řídicí orgán na převis velkých podniků zareagoval nejprve vyhlášením II. výzvy Potenciálu, kam se měly vyřazené projekty znovu přihlásit. Tuto výzvu však po projednání s Národním orgánem pro koordinaci

⁴² Výjimky: U projektů přímé spolupráce velkých podniků s malými a středními podniky a projektů, které jsou stoprocentně zaměřeny na životní prostředí spadajících pod specifický cíl 1.1, a dále projektů v rámci specifických cílů 1.2, 3.3, 3.5, 3.6 a 4.1 nebyl podíl velkých podniků omezen. Nutno podotknout, že podíly stropů alokace pro velké podniky se na základě revizí operačního programu v průběhu programového období měnily. Zde je citován finální stav.

⁴³ Tudíž měly v monitorovacím systému zaznamenán stejný čas podání žádosti (1. 12. 2015 v 15.00 hod.), jenž je v průběžné výzvě rozhodný pro pořadí hodnocení projektů do vyčerpání alokace.

⁴⁴ Z této skupiny projektů můžeme dokladovat příklad špatné praxe: Jeden z projektů ve vzorku byl dne 21. 7. 2016 převeden do stavu PP27a (žádost o podporu doporučená k financování) a o necelých 5 měsících později byl převeden do negativního stavu PN29. Na zdůvodnění tohoto kroku se přitom musel aktivně doptat sám žadatel, přičemž až po téměř měsíci obdržel odpověď, že došlo k přečerpání alokace pro velké podniky.

zrušil a namísto toho navýšil alokaci I. výzvy z původní 1,5 mld. Kč na 2,92 mld. Kč. Přičemž 40 % této alokace (tj. 1,168 mld. Kč) bylo určeno pro velké podniky. Přesto byla míra odpadovosti této výzvy na úrovni 71,6 % a podle vzorku se na tom projekty vyřazené z důvodu vyčerpané alokace pro velké podniky podílely z 19,2 %.

U III. výzvy Potenciálu z roku 2016 se situace do značné míry zprvu opakovala. Původní alokace výzvy byla 2,5 mld. Kč, přičemž až 10 % této alokace mohly využít velké podniky. S ohledem na několikanásobný převis objemu kumulované požadované dotace Řídicí orgán později navýšil podíl velkých podniků na 20 % celkové alokace výzvy.⁴⁵ Míra odpadovosti této výzvy činila 40 % a polovinu z toho tvořily projekty vyřazené z důvodu vyčerpané alokace pro velké podniky. Na to Řídicí orgán reagoval v roce 2018 vyhlášením tzv. Technické výzvy Potenciálu. V ní byly podpořeny jen ty projekty, které byly schváleny na 5. a 6. zasedání výběrové komise ke III. výzvě Potenciálu. Celkem šlo o 30 projektů, jejichž žadateli byly velké podniky.⁴⁶ Do Technické výzvy se následně přihlásilo 20 z nich. Při jejich opětovném hodnocení se z pohledu efektivity využívání vlastních kapacit Řídicí orgán zachoval správně: předmětem hodnocení byla zejména kontrola toho, zda je projekt identický s vyřazeným projektem III. výzvy Potenciálu. Následně byl projekt rovnou projednán výběrovou komisí. Míra odpadovosti tak v případě Technické výzvy činila 0 %.

Tabulka 32: Vyčerpaná alokace pro velké podniky – detail vybraných výzev

Příčina negativního stavu	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Potenciál - Výzva III. 2016 K1	5	45,5%	201
Potenciál - Výzva I. 2015 P2	5	45,5%	521

Pozn.: V tabulce jsou zobrazeny výzvy, které obsahovaly ve vzorku více než 1 projekt, který byl vyřazen z důvodu vyčerpané alokace pro velké podniky. Sloupec Podíl z celku představuje podíl dané výzvy na všech případech projektů, které byly vyřazené z důvodu vyčerpané alokace pro velké podniky (ve vzorku bylo takových případů 11).

Obě výše popsané případové studie ukazují rozdílné přístupy k negativním projektům, na které nevystačila disponibilní alokace pro velké podniky. Zatímco v prvním případě došlo k navýšení alokace původní výzvy, ve druhém případě byla pro převislé projekty otevřena speciální výzva. S ohledem na míru odpadovosti, a tedy z pohledu efektivního využívání kapacit Řídicího orgánu, se druhé řešení ukázalo jako efektivnější.

Doporučení zde může být dvojí. Řídicí orgán musí pravidelně monitorovat a vyhodnocovat podíl alokace vyčleněné pro velké podniky, tak aby plánovaný objem alokace v již vyhlášených výzvách nepřekročil celkový limit alokace pro velké podniky stanovený v operačním programu. Stejně jako v případě kapitoly 4.3.4 i zde platí, že důležitým prvkem je zkušenost z obdobných výzev realizovaných v minulosti. Pokud taková zkušenost chybí, měl by Řídicí orgán nejprve za pomoci hospodářských a sociálních partnerů zmapovat očekávanou poptávku ze strany velkých podniků. V otevřených průběžných výzvách je důležité vyhodnocovat dynamiku nárůstu kumulované výše požadované dotace ze strany velkých podniků. Výzvu podle situace buď včas uzavřít, nebo naopak navýšit podíl alokace pro velké podniky. Není-li to možné, nebo i přesto výše alokace nepostačuje, je doporučením vyřadit později zaregistrované žádosti ještě před kontrolou formálních náležitostí. Efektivním opatřením může být rovněž transparentní zveřejňování informací v průběhu příjmu

⁴⁵ Vzhledem k nízkému počtu projektů podaných ze strany malých a středních podniků neměl tento krok negativní dopad na množství podpořených projektů malých a středních podniků.

⁴⁶ Vzhledem k tomu, že všechny kvalitní projekty malých a středních podniků byly v III. výzvě Potenciálu již podpořeny, byly v Technické výzvě podpořeny zbývající kvalitní projekty pouze z řad velkých podniků.

žádostí o tom, že alokace vyčleněná pro velké podniky brzy bude, nebo již byla naplněna. Tím lze preventivně snížit objem žádostí, které by jinak musely být pro nedostatečnou alokaci vyřazeny.

Druhé, obecněji použitelné doporučení (tedy použitelné nikoliv pouze na projekty velkých podniků) se inspirovuje výše popsaným příkladem III. výzvy Potenciálu. Vznikne-li významnější převis projektů, které již absolvovaly proces hodnocení, obdržely v něm alespoň obvyklou výši minimálního počtu bodů (typicky 60 b.), a přesto jsou z důvodu omezené alokace výzvy vyřazeny, je vhodným opatřením vyhlásit pro takové projekty novou speciální výzvu. Zjednodušený režim hodnocení takové výzvy významně ušetří kapacity Řídicího orgánu, který by jinak musel znovu-zaregistrované původní negativní projekty opakovaně plně hodnotit v dalších kolech standardně vyhlášených výzev.

4.3.9. Nedodržena lhůta pro příjem žádostí

Poslední podskupinou příčin negativních projektů v kategorii Podmínek výzvy tvoří projekty, které byly ukončeny z toho důvodu, že žadatel **nedodržel lhůtu pro příjem žádostí**. Jde vlastně o dvě samostatné skupiny, které jsme však s ohledem na jejich malý podíl (0,8 a 0,5 %) sloučili do jedné skupiny. V prvním případě jde o projekty ukončené z důvodu nedodržení lhůty pro příjem plných žádostí⁴⁷, druhá skupina se týká předběžných žádostí. V případě plných žádostí bylo problémem zejména to, že žadatel při registraci žádosti zvolil možnost automatického podání. Podmínky výzvy však umožňovaly jen ruční podání. Žádosti tak byly prakticky ihned po registraci ukončeny, což dokládá i tabulka níže. U předběžných žádostí šlo jednoduše o to, že žádosti byly podány po termínu ukončení příjmu žádostí. Problém se týkal ve vzorku jen prvních výzev vyhlášených v letech 2015 a 2016 a později se již nevyskytoval. Doporučení pro Řídicí orgán zde tak není nutné; případným doporučením by byl důraz na edukaci žadatelů v tom, jak správně žádost podat.

Tabulka 33: Nedodržena lhůta pro příjem žádostí – detail vybraných výzev

Příčina negativního stavu	Počet projektů	Podíl z celku	Průměrná délka projektu (dny)
Inovace - Inovační projekt - Výzva III. 2016 P1	3	37,5%	2

⁴⁷ Myšleno prvoinstančních plných žádostí v jednokolovém modelu hodnocení.

5 Souhrn závěrů a doporučení

Tato kapitola přináší souhrn závěrů a evaluačních doporučení, které byly v předchozím textu zvýrazněny modrou barvou písma. Závěry a doporučení jsou v přehledové tabulce zkráceny a u každého je uveden název kapitoly a (aktivní) odkaz na příslušnou stránku pro doplnění potřebného kontextu a patřičné míry detailu. Doporučení, která jsou v přehledové tabulce zvýrazněna modrou barvou písma, lze považovat za prioritizovaná ve smyslu kapitoly 4.4 Metodického pokynu pro indikátory, evaluace a publicitu 2021–2027.⁴⁸

Hlavní zjištění: Průměrná míra odpadovosti projektů činila v OP PIK 43,5 %. Mezi programy podpory s největším podílem negativních projektů patřily Školící střediska, Poradenství a Nemovitosti. Nejlépe si naopak z tohoto pohledu vedly programy Marketing, Inovační vouchery a Úspory energie v SZT. Největší míra odpadovosti byla u projektů zaregistrovaných v prvním roce implementace OP PIK (68,3 %). Míra odpadovosti byla o 12,3 p. b. nižší u velkých podniků ve srovnání s MSP. Z hlediska místa realizace byla nejvyšší míra odpadovosti v Karlovarském (50,8 %), nejnižší naopak v Plzeňském kraji (38,0 %). Míra odpadovosti byla téměř totožná u kolových i průběžných výzev.

Co se týče příčin negativních projektů, největší podíl (38,9 %) mělo nesplnění formálních náležitostí. Negativní projekty zde generovaly zejména: nevyhovující doložení zápisu v Evidenci skutečných majitelů (16,2% podíl na nesplnění formálních náležitostí), nedodržení lhůty k opravě nedostatků (15,8 %), nevložení finančních výkazů do obchodního rejstříku (12,0 %), nedoložení příloh (9,5 %), nesplnění ekonomického hodnocení (8,1 %), nepodporované aktivity (7,7 %) a nepodporovaný CZ NACE (7,4 %). Druhý největší podíl na příčinách negativních projektů spočíval v nesplnění podmínek věcného hodnocení (15,2 %). Zde šlo především o: nedostatečně popsany projekt (26,1% podíl na nesplnění věcného hodnocení), nesplnění minimální bodové hranice (21,6 %), nehospodárnost (21,6 %) a nezpůsobilé výdaje (12,6 %). Další velkou skupinou příčin negativních projektů bylo rozhodnutí společnosti o nerealizaci záměru (13,2 % ze všech negativních projektů), následováno nedodržením lhůty pro přechod z předběžné na plnou žádost (10,4 %). Menší než 10% podíl měly následující příčiny (v tomto pořadí významnosti): omezená alokace výzvy, stejný projekt v jiné výzvě, nesplnění podmínek pro vydání RoPD, nesplnění podmínek výběrové komise, nedoporučení projektu výběrovou komisí, vyčerpání alokace pro velké podniky a nedodržení lhůty pro příjem žádostí.

Tabulka 34: Přehled evaluačních doporučení

Závěr	Doporučení	Kapitola	Strana
Existují programy podpory, v nichž má jeden druh výzvy výrazně vyšší míru odpadovosti než druhý. Ve Smart grids I. měly kolové výzvy výrazně vyšší míru odpadovosti (81,8 %) oproti výzvám průběžným (37,0 %). Obdobně tomu bylo v programu podpory Vysokorychlostní internet: míra	Vyhýbat se využívání níže uvedených druhů výzev v daných programech podpory: <ul style="list-style-type: none">▪ Smart grids I. – kolová výzva▪ Vysokorychlostní internet – kolová výzva▪ Potenciál – průběžná výzva	2.2 Popis základního datového souboru – druh výzvy	19

⁴⁸ Některá z neprioritizovaných evaluačních doporučení se vztahují k situacím v minulosti (zejména k prvním rokům implementace OP PIK), které byly později překonány a v OP TAK se dané problémy již nevyskytují. Přesto považujeme za relevantní je v tabulce uvést. Důvodem je zejména skutečnost, že dané doporučení bude plnit informační funkci pro případné budoucí situace, v nichž by Řídicí orgán zvažoval, zda se k předchozí praxi vrátit.

Závěr	Doporučení	Kapitola	Strana
odpadovosti kolových výzev byla 38,2 %, u průběžných výzev 6,3 %. Na opačnou stranu byl vychýlen program podpory Potenciál, kde kolové výzvy měly míru odpadovosti 37,5 %, zatímco výzvy průběžné 67,3 %.			
V 1,5 % negativních projektů se žadatel sám rozhodl odstoupit z různých důvodů souvisejících s administrací jeho žádosti o podporu: příliš dlouhá doba hodnocení žádosti či obecně časová náročnost realizace projektu, nízká míra podpory s ohledem na velkou administrativní zátěž, nepřívětivost MS2014+, či změny v pravidlech pro žadatele i v době realizace projektu, kdy žadatel nechce riskovat nejistotu s tím spojenou.	Platí doporučení uvedená v Evaluaci administrativních postupů (2020): zavedení evidence podnětů za účelem sledování a prioritizace metodických změn, využití prvků robotizace a automatizace ve formálním hodnocení či kontrole statusu MSP, umožnění provádění zjevně napravitelných chyb, častější zavedení zjednodušeného hodnocení, zjednodušení pravidel pro výběrová řízení, zjednodušení znění výzev či revize počtu povinných příloh apod.	4.2 Endogenní příčiny	25
6,3 % negativních projektů bylo ukončeno z důvodu nevyhovujícího doložení zápisu v Evidenci skutečných majitelů. Podmínkou bylo, že zápis skutečného majitele do této evidence musel být proveden před podáním žádosti o podporu. Některé z negativních projektů sice v ESM zaregistrovány byly, nicméně nesplňovaly právě tuto podmínku.	Dbát na to, aby splnění povinnosti zápisu v ESM bylo v rámci formálních náležitostí odkontrolováno co nejdříve, aby měl žadatel možnost po zamítnutí svou žádost napravit a podat znovu.	4.3.1 Nesplněny formální náležitosti	27
3,2 % negativních projektů nespĺnilo ekonomické hodnocení, tj. žadatel neprokázal své finanční zdraví.	Zavést prvky automatizace či umělé inteligence při provádění ekonomického hodnocení. S ohledem na to, že ekonomické hodnocení využívá standardizovaných podob formulářů a veřejných rejstříků, určitá míra automatizace se v této oblasti nabízí.	4.3.1 Nesplněny formální náležitosti	30
3,0 % negativních projektů obsahovalo nepodporované aktivity. Jde o situace,	Platí doporučení uvedená v Evaluaci administrativních postupů (2020):	4.3.1 Nesplněny	30

Závěr	Doporučení	Kapitola	Strana
kdy ze strany žadatele došlo buď k omylu nebo nesprávnému pochopení zaměření dané výzvy.	zjednodušení jazyka, sjednocení terminologie, nepoužívání odborných a cizích slov, zkrácení obsahu sdělení, zvýraznění důležitých informací, změn apod.	formální náležitosti	
1,0 % negativních projektů bylo ukončeno na základě chybně provedeného výběrového řízení. Nejčastěji šlo o projekty, u nichž neproběhlo výběrové řízení před podáním žádosti.	Zdůraznit upozornění na povinnost provést výběrové řízení před podáním žádosti na webu výzvy. Edukovat žadatele v tomto směru.	4.3.1 Nesplněny formální náležitosti	32
4,0 % negativních projektů bylo vyřazeno během věcného hodnocení z důvodu vad, které hodnotitelé popisovali např. takto: projekt neuvádí potřebné konkrétní informace, je málo detailní, nepřehledný, nesrozumitelný, působí nereseriózně apod. Je otázkou, zda některé z těchto projektů nebylo možné vyřadit již ve fázi kontroly formálních náležitostí.	Při kontrole formálních náležitostí kontrolovat minimální požadavky na dodržení struktury podnikatelského záměru.	4.3.2 Nesplněny podmínky věcného hodnocení	33
U některých výzev byly vybrané části věcného hodnocení (zejména část <i>Přípravenost žadatele k realizaci projektu</i>) hodnoceny převážně binárně, přestože formálně nešlo o vylučovací kritérium. Mnohdy šlo o případy, kdy bylo v rámci daného kritéria hodnoceno ne/doložení určité přílohy. V některých případech dokonce projekt v takovémto binárním kritériu sice mohl získat určitý počet bodů, ale při jeho nesplnění byl vyřazen z dalšího hodnocení.	Zvážit, zda by neměla být takováto (či alespoň některá, snáze posouditelná) neformálně vylučovací kritéria již součástí kontroly formálních náležitostí a ve věcném hodnocení se raději soustředit spíše na kritéria bodovaná na určité škále.	4.3.2 Nesplněny podmínky věcného hodnocení	34
1,9 % negativních projektů byla vyřazena během věcného hodnocení, jelikož projekt obsahoval nezpůsobilé výdaje. Důvodem nezpůsobilosti bylo v některých případech to, že projekt zahrnoval nepodporovanou aktivitu.	Proškolení pracovníky, kteří ve fázi kontroly formálních náležitostí provádí kontrolu toho, zda projekt obsahuje podporované aktivity. Do školení zahrnout příklady projektů, kdy nepodporované aktivity byly	4.3.2 Nesplněny podmínky věcného hodnocení	36

Závěr	Doporučení	Kapitola	Strana
Hodnocení toho, zda projekt obsahuje podporované aktivity však bylo již předtím předmětem kontroly formálních náležitostí.	odhaleny až ve fázi věcného hodnocení.		
1,0 % negativních projektů bylo vyloučeno pro nedostatečnou inovativnost. Takovým projektům chyběl prvek novosti, nebyl doložen funkční prototyp, nebyl ukončen výzkum, nebo byl projekt zaměřen na pořízení technologie, nikoliv její vývoj.	Platí doporučení uvedená v Evaluaci administrativních postupů (2020): zjednodušení jazyka, sjednocení terminologie, zvýraznění důležitých informací, změn apod.	4.3.2 Nesplněny podmínky věcného hodnocení	36
0,8 % negativních projektů nesplnilo ve fázi věcného hodnocení vylučovací kritéria. Jde o nebodovaná kritéria, na základě jejichž nesplnění (byť jediného z nich) byl projekt z dalšího hodnocení přímo vyloučen. Nejčastějším důvodem vyřazení projektů bylo, že neprokázaly vazbu na RIS3 strategii, nedoložily posouzení EIA, či jinak pomíjely dopady na životní prostředí.	Zvážit, zda nelze některá vylučovací kritéria posoudit již ve fázi kontroly formálních náležitostí.	4.3.2 Nesplněny podmínky věcného hodnocení	37
V 10,4 % negativních projektů nebyla dodržena lhůta pro přechod z předběžné na plnou žádost. Ve více než třech čtvrtinách případů přitom nebyl žadatel ze strany Řídicího orgánu upozorněn na to, v jaké lhůtě musí plnou žádost podat.	Uvádět lhůtu pro předložení plné žádosti současně s oznámením o tom, že předběžná žádost byla schválena. Zasílat včasné upozornění připomínající, že se uplynutí lhůty blíží. Je-li to možné a účelné, nabídnout prodloužení lhůty.	4.3.3 Nedodržena lhůta pro přechod z předběžné na plnou žádost	39
Z hlediska dynamiky počtu negativních projektů má dvoukolový model hodnocení své opodstatnění, jelikož je zde o 12,5 procentního bodu vyšší úspěšnost plných žádostí ve srovnání s jednokolovým modelem hodnocení. Musíme však vzít v potaz, že je to na úkor vyšší administrativní náročnosti na straně žadatelů o podporu i Řídicího orgánu. V případě negativních projektů musí Řídicí orgán takovým projektům věnovat v průměru o 133	Upřednostňovat jednokolový model hodnocení. Zároveň však nelze dvoukolový model zahrnout <i>en bloc</i> , jelikož ve vybraných programech podpory své opodstatnění (např. Smart grids II).	4.3.3 Nedodržena lhůta pro přechod z předběžné na plnou žádost	42

Závěr	Doporučení	Kapitola	Strana
dní více času. U projektů, které nakonec obdrží RoPD, jde průměrně o 273 dní delší dobu (zahrnujeme-li čas plynoucí už od podání předběžné žádosti), resp. 103 dní (počítáme-li jen časový úsek od podání plné žádosti do vydání RoPD).			
6,0 % negativních projektů bylo ukončeno z důvodu omezené alokace výzvy. V případě kolových výzev je důležité efektivní nastavení výše alokace výzvy a délky doby, po kterou je výzva otevřena pro příjem projektů. Velkou roli zde hraje zkušenost.	Tam, kde zkušenost chybí, lze doporučit uspořádání důkladného průzkumu trhu mezi hospodářskými a sociálními partnery. Dále efektivně využívat harmonogram výzev – měl by být dostatečně dopředu známý, transparentní, srozumitelný, stálý a kvalitně promovaný. Další možností je vyhlášení více podobných výzev, lišících se užším zaměřením na vybrané aktivity, cílové skupiny apod.	4.3.4 Omezená alokace výzvy	43
Vznikne-li převis projektů v posledním dni (či několika málo dnech) lhůty pro příjem žádostí do průběžné výzvy, nestihne již Řídicí orgán na nenadálou situaci pružně zareagovat a příjem žádostí včas ukončit.	Edukovat cílovou skupinu žadatelů v průběžných výzvách tím směrem, aby došlo k rovnoměrnějšímu rozprostření zaregistrovaných žádostí v čase.	4.3.4 Omezená alokace výzvy	44
Ke vzniku negativních projektů z důvodu omezené alokace výzvy docházelo i v případě průběžných výzev. Byl popsán příklad průběžné výzvy, v níž 42,8 % negativních projektů tvořily projekty ukončené právě proto, že na ně nezbyly dostatečné prostředky.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ V otevřených výzvách průběžně vyhodnocovat kumulovanou výši požadované dotace. Když se objem dotace blíží stropu naplánované alokace výzvy (po zohlednění obvyklé míry odpadovosti v daném programu podpory), příjem žádostí uzavřít. ▪ Je-li to možné a žádoucí z programového hlediska, v případě velkého převisu projektů přistoupit k navýšení alokace výzvy. ▪ Došlo-li k přijetí nadměrného počtu projektů překračujících 	4.3.4 Omezená alokace výzvy	45

Závěr	Doporučení	Kapitola	Strana
	alokaci výzvy a není-li současně možné alokaci výzvy navýšit, vyřadit později přihlášené žádosti ještě před kontrolou formálních náležitostí.		
2,0 % negativních projektů nesplnilo podmínky výběrové komise. Ve většině případů se výhrady výběrové komise netýkaly nových skutečností, nýbrž záležitostí, které již byly předmětem předchozího hodnocení. Dá se tedy říci, že na odhalené nedostatky mohli upozornit již hodnotitelé v rámci věcného hodnocení.	Edukovat interní i externí hodnotitele ve smyslu sdílení výstupů z jednání výběrových komisí; např. začlenění informace o nejčastějších výhradách výběrových komisí do školení hodnotitelů.	4.3.6 Nesplněny podmínky výběrové komise	47
1,9 % negativních projektů bylo ukončeno na základně nedoporučení výběrové komise. Z toho 42,9 % tvořily případy, kdy došlo k excesu při hodnocení projektu některým z hodnotitelů.	Edukovat interní i externí hodnotitele ve smyslu sdílení výstupů z jednání výběrových komisí; např. začlenění informace o důvodech nedoporučení projektu ze strany výběrových komisí do školení hodnotitelů. Další možností by mohlo být postupné zavádění prvků strojového učení do procesu věcného hodnocení. Vhodně zvolený a pro potřeby Řídicího orgánu přizpůsobený (lokálně spravovaný) velký jazykový model by se postupně učil na již provedených posudcích hodnotitelů, přičemž lze předpokládat, že po několika iteracích by byl schopen část hodnotitelské práce vykonávat efektivněji.	4.3.7 Nedoporučeno výběrovou komisí	48
1,5 % negativních projektů bylo ukončeno z důvodu vyčerpané alokace pro velké podniky.	Platí stejné doporučení jako v případě vzniku negativních projektů z důvodu omezené alokace výzvy. Efektivním opatřením může být rovněž transparentní zveřejňování informací v průběhu příjmu žádostí o tom, že alokace vyčleněná pro velké podniky brzy	4.3.8 Vyčerpána alokace pro velké podniky	50

Závěr	Doporučení	Kapitola	Strana
	bude, nebo již byla naplněna. Tím lze preventivně snížit objem žádostí, které by jinak musely být pro nedostatečnou alokaci vyřazeny.		
Byly popsány dva různé příklady řešení nedostatečné alokace pro velké podniky. Zatímco v prvním případě došlo k navýšení alokace původní výzvy, ve druhém případě byla pro převislé projekty otevřena speciální výzva. S ohledem na míru odpadovosti, a tedy z pohledu efektivního využívání kapacit Řídicího orgánu, se druhé řešení ukázalo jako efektivnější.	Vznikne-li významnější převis projektů, které již absolvovaly proces hodnocení, obdržely v něm alespoň obvyklou výši minimálního počtu bodů (typicky 60 b.), a přesto jsou z důvodu omezené alokace výzvy vyřazeny, je vhodné vyhlásit pro takové projekty novou speciální výzvu. Zjednodušený režim hodnocení takové výzvy významně ušetří kapacity Řídicího orgánu, který by jinak musel znovu-zaregistrované původní negativní projekty opakovaně plně hodnotit v dalších kolech standardně vyhlášených výzev.	4.3.8 Vyčerpána alokace pro velké podniky	50

6 Seznam obrázků a tabulek

Obrázek 1: Schéma negativních stavů pro 1. kolo dvoukolového hodnocení.....	7
Obrázek 2: Schéma negativních stavů pro 2. kolo dvoukolového hodnocení a pro jednokolové hodnocení ..	8
Obrázek 3: Podíl negativních projektů na celkovém počtu projektů v OP PIK (míra odpadovosti)	9
Obrázek 4: Vývoj počtu projektů a míry odpadovosti v průběhu programovacího období.....	10
Obrázek 5: Vývoj počtu zaregistrovaných žádostí a počtu negativních projektů.....	11
Obrázek 6: Deset výzev s největší mírou odpadovosti	12
Obrázek 7: Podíl negativních projektů na celkovém počtu projektů v jednotlivých krajích ČR	13
Obrázek 8: Podíl vyřazení projektu při kontrole formálních náležitostí a při věcném hodnocení na všech negativních projektech v rámci jednotlivých programů podpory	18
Obrázek 9: Míra odpadovosti v jednotlivých programech podpory podle druhu výzvy	19
Obrázek 10: Distribuce negativních projektů v jednotlivých programech podpory podle modelu hodnocení	20
Obrázek 11: Vývoj počtu výzev z hlediska modelu hodnocení.....	39
Obrázek 12: Vývoj počtu zaregistrovaných žádostí a výše požadované dotace v XIII. výzvě Technologií (2020)	45
Tabulka 1: Negativní stavy od podání žádosti do vydání právního aktu	6
Tabulka 2: Podíl negativních projektů a míra odpadovosti v jednotlivých programech podpory dle velikosti podniku.....	14
Tabulka 3: Detailní přehled negativních projektů: Podíl daného stavu na všech negativních projektech v rámci jednotlivých programů podpory.....	16
Tabulka 4: Výsledný vzorek pro analýzu projektů v negativních stavech	22
Tabulka 5: Příčiny zařazení projektu do negativního stavu	23
Tabulka 6: Příčiny negativních stavů v podskupině Nesplnění formálních náležitostí.....	26
Tabulka 7: Nevyhovující ESM – detail vybraných výzev	27
Tabulka 8: Nedodržena lhůta po výzvě k opravě nedostatků – detail vybraných výzev	27
Tabulka 9: Nevloženy finanční výkazy do obchodního rejstříku – detail vybraných výzev	28
Tabulka 10: Nedoložení příloh – detail vybraných výzev	29
Tabulka 11: Nesplnění ekonomického hodnocení – detail vybraných výzev	30
Tabulka 12: Nepodporované aktivity – detail vybraných výzev	30
Tabulka 13: Nepodporovaný CZ NACE – detail vybraných výzev	31
Tabulka 14: Více formálních nedostatků – detail vybraných výzev.....	31
Tabulka 15: Ostatní příčiny při kontrole formálních náležitostí – detail vybraných výzev.....	32
Tabulka 16: Příčiny negativních stavů v podskupině Nesplnění podmínek věcného hodnocení.....	33
Tabulka 17: Nedostatečně popsání projektu – detail vybraných výzev	34
Tabulka 18: Nesplněna minimální bodová hranice – detail vybraných výzev	35
Tabulka 19: Nehospodárnost – detail vybraných výzev	35
Tabulka 20: Nezpůsobilé výdaje – detail vybraných výzev.....	36
Tabulka 21: Nedostatečná inovativnost – detail vybraných výzev.....	37
Tabulka 22: Nesplněna vylučovací kritéria – detail vybraných výzev.....	37
Tabulka 23: Ostatní příčiny při věcném hodnocení – detail vybraných výzev	37
Tabulka 24: Nedodržena lhůta pro přechod z předběžné na plnou žádost – detail vybraných výzev	38

Tabulka 25: Příčiny negativních stavů v podskupině Nedodržena lhůta pro přechod z předběžné na plnou žádost	40
Tabulka 26: Průměrný počet dní administrace negativních projektů a míra odpadovosti – srovnání obou modelů hodnocení.....	41
Tabulka 27: Průměrný počet dní administrace projektů s RoPD – srovnání obou modelů hodnocení	42
Tabulka 28: Omezená alokace výzvy – detail vybraných výzev.....	44
Tabulka 29: Nesplněny podmínky pro vydání RoPD – detail vybraných výzev	47
Tabulka 30: Nesplněny podmínky výběrové komise – detail vybraných výzev.....	48
Tabulka 31: Nedoporučeno výběrovou komisí – detail vybraných výzev	49
Tabulka 32: Vyčerpána alokace pro velké podniky – detail vybraných výzev	50
Tabulka 33: Nedodržena lhůta pro příjem žádostí – detail vybraných výzev.....	51
Tabulka 34: Přehled evaluačních doporučení	52